



**KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG**

2019. 8. szám

KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

Közbeszerzések? Legyen **APP** rakész!

NAPI KÖZBESZERZÉS ALKALMAZÁS



MENEDZSER ÉRTEŚITŐ • STATISZTIKÁK • FELHÍVÁSFYGYELŐ • HIRDETMÉNYEK • HATÁROZATOK

Folyamatosan frissülő applikációnknak már több mint 5000 felhasználója van. Ha praktikus és sokoldalú segítségre van szüksége a közbeszerzések világában, töltsse le Ön is a Napi Közbeszerzést!



KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

2019. 8. szám

TARTALOM

Szerkesztőbizottsági köszöntő.....	2
Közbeszerzési interjú	3
A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai.....	6
Jogorvoslati aktualitások	15
D.111/23/2019. számú határozat	15
D.112/17/2019. számú határozat	27
Közbeszerzési iránytű	30
A fogvatartotti foglalkoztatás, mint értékelési részszerzőpont a közbeszerzési eljárásokban	30
Dinamikus beszerzési rendszer a gyakorlatban - Közbeszerzés a tudomány szolgálatában a Szegedi Tudományegyetemen	39
Statisztika	52



ISSN 2676-8860 (Nyomtatott)
ISSN 2631-1135 (Online)

IMPRESSZUM

FELELŐS KIADÓ

Rigó Csaba Balázs,
Közbeszerzési Hatóság, elnök

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Kovács László,
Közbeszerzési Hatóság, főtthár

TISZTELETBELI SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI TAGOK:

Dr. Harmathy Attila

*Eötvös Loránd Tudományegyetem
professor emeritus akadémikus*

Dr. Tátrai Tünde

Budapesti Corvinus Egyetem, egyetemi docens

Dr. habil Boros Anita

Nemzeti Közszolgálati Egyetem, egyetemi docens

Prof. Dr. Herbert Küpper

Institute of East European Law, Managing Director

Prof. Gustavo Piga

University of Rome Tor Vergata

Dr. György László

Gazdaságstratégiaért és szabályozásért felelős államtitkár

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő:	Dr. Kugler Tibor
Szerkesztők:	Dr. Várhomoki-Molnár Márta Dr. Szeiffert Gabriella
Olvasószerkesztő:	Dr. Kovács Dóra
Szerkesztőségi titkár:	Lónyainé Kaczur Piroska
Tördelő:	Kroneraff Péter
Online megjelenés:	Kovács Judit

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI KÖSZÖNTŐ

Augusztusi számunkban is számos, tudományos igényességgel megírt cikkel kívánjuk segíteni Olvasóink munkáját, és bízunk benne, hogy írásaink ezúttal is hasznos szakmai útmutatást nyújthatnak.

Jogorvoslati aktualitásokat bemutató rovatunkban két jogeset elemzése található. Az első jogeset az ajánlatkérő közbenső döntését vizsgálja, melyben érvénytelenné nyilvánította az ajánlattevő orvosi áruk beszerzése tárgyban benyújtott ajánlatát. A második ügyben a Döntőbizottság azt állapította meg, hogy az ajánlatkérő jogsértően nyilvánított érvényessé egy ajánlatot, az ajánlatkérő nem megfelelően vizsgálta meg, hogy az ajánlat megfelel-e a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételnek.

A Közbeszerzési iránytű rovatban *A fogvatartotti foglalkoztatás, mint értékelési részszerzőpont a közbeszerzési eljárásokban* címmel megjelenő szócikk a Döntőbizottság D.415/12/2017. számú határozatát elemzi, mely megállapította, hogy a fogvatartottak foglalkoztatására vonatkozó értékelési részszerzőpont alkalmazása nem sérti a közbeszerzési törvény értékelési szempontokkal kapcsolatos rendelkezéseit, és összhangban áll az uniós közbeszerzési szabályokkal is. A közigazgatási határozat felülvizsgálata során a Kúria a Döntőbizottsággal egyező következtetésre jutott. *A Dinamikus beszerzési rendszer a gyakorlatban – Közbeszerzés a tudomány szolgálatában a Szegedi Tudományegyetemen* című tanulmány célja a Szegedi Tudományegyetem által létrehozott DBR alkalmazásának eddigi gyakorlati tapasztalatai mentén a hatályos jogszabályi lehetőségek bemutatása, a DBR bevezetése a köztudatba, javaslatok megfogalmazása, a DBR népszerűsítése a jogalkalmazók irányába.

A Statisztika rovat fókuszában ezúttal a kkv-szektor áll: a Szerző a kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásainak néhány főbb statisztikai adatát vizsgálja a 2018. évre vonatkozóan.

Megtisztelő érdeklődésükre továbbra is számítva, jó olvasást kívánunk!

Dr. Kovács László
felelős szerkesztő
Közbeszerzési Hatóság

KÖZBESZERZÉSI INTERJÚ

Interjú Dr. Kretter Diánával, a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács tagjával

1. 2018 júliusa óta vesz részt a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsban, mint a közbeszerzésekért felelős miniszter által kijelölt személy. Hogyan fogadta a felkérést és milyen célokat szeretne megvalósítani tanácstagként?

A közbeszerzésekért felelős miniszter által delegált tagként örömmel és lelkesedéssel kapcsolódtam be a Tanács munkájába, hiszen a törvény által deklarált feladatai révén a Tanács olyan szakmai fórum, ahol a közbeszerzési eljárásokban érintett szereplők képviselői megjelennek, lehetőséget biztosítva a folyamatos szakmai kommunikációra, információcserére. A Tanácsban betöltött szerepemet illetően két alapvető fontosságú célkitűzést emelnék ki. Egyrészt a Tanács tagjai által képviselt szakterületek, szervek gyakorlati tapasztalatai, valamint a jogalkotás közötti aktív kölcsönhatás megteremtésével törekszem a felelősségi körömbé eső szakterület érdekeit képviselni a kormányzati munkában. Másrészt az Európai Bizottságtól, Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságtól származó, joggyakorlatot alakító elvárásokat igyekszem közvetíteni a közbeszerzési piac valamennyi résztvevője, de különösen az ajánlatkérők felé annak érdekében, hogy hazánk képes legyen a lehető leghatékonyabban felhasználni a rendelkezésre álló uniós forrásokat. Minden erőmmel azon dolgozom, hogy ezen célkitűzések megvalósulhassanak, melyhez a jelenlegi intézményi struktúrában a Tanács munkájának szükségességéhez aligha férhet kétség.

2. A közbeszerzésekért felelős helyettes államtitkárként bizonyára sokféle elvárással találkozik a közbeszerzések lefolytatására vonatkozó kívánatos változtatásokat illetően. Ön szerint a szabályozó-ajánlatkérő-ajánlattevő érdekháromszöget a tanácsi részvétel újabb pólussal egészíti-e ki vagy esetleg ezek közül az egyik oldal szempontjait



hangsúlyosabban kell-e figyelembe venni tanácstagként, mint a kormányban folytatott munka során?

Elvárások helyett inkább kreatív ideákat és jó szándéktól vezérelt javaslatokat említenék, melyekkel gyakran találkozom a mindennapi munkám során. Természetesnek tartom, hogy a közbeszerzési eljárások szereplői eltérő érdekek mentén, különböző szempontrendszer szerint közelítik meg a közbeszerzési szakterületet. Az én feladatom és felelősségem a közbeszerzési eljárások lefolytatásának törvényességét, az átláthatóságot, a verseny tisztaságát, valamint a hatékony közpénz-felhasználást biztosítva oly módon képviselni a közbeszerzési szakterületet, hogy az egyes szereplők érdekeinek érvényesítése körében hatékony egyensúly valósulhasson meg. Mindez pedig a politikai, gazdasági és társadalmi környezet dinamikus változása mellett folyamatos párbeszéd meglétét igényli a közbeszerzési piac szereplőivel, melynek egyik leglényegesebb fóruma a Tanács.

3. Ön szerint a közbeszerzési törvény által meghatározott célkitűzések (verseny tisztasága, átláthatóság, esélyegyenlőség stb.) összeegyeztethetőek-e egy átfogó közbeszerzési stratégia alkotással, vagy a stratégia már prioritásokat teremt, ezáltal pozitívan megkülönböztet.

A kérdés kapcsán említett alapelveknek három funkciója van: a jogalkotót orientálja, a létező szabály helyes értelmezésének irányt szab, a nem létező (részlet)szabályt, mint általános magatartási norma, pótolja. A jogszabályi alapelvektől tehát nem lehet eltérni, így minden stratégiát a törvény és az irányelvi alapelvek és célkitűzések mentén kell kialakítani, arra kell felépíteni, majd pedig megvalósítani. E körben szükséges hangsúlyozni, hogy az alapelveket, amelyek tehát meghatározó jelentőségűek, az uniós jog figyelembe vételével kell értelmezni, hiszen a közbeszerzési jog része a harmonizált uniós jognak. A napi szintű ellenőrzési tevékenységünk jelentős részben ennek az elvárásnak az „aprópénzre váltása”, az alapelveknek megfelelő jogalkalmazás közvetítése. Ezzel is összefügg, hogy a közbeszerzési szakemberek folyamatos képzése a Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság stratégiai fontosságú ágazatai közé tartozik.

4. A közbeszerzések terén elégedett-e az elektronikus adminisztráció jelenlegi szintjével, vagy látja-e szükségességét további fejlesztésnek? Mely elemeket tart fontosnak elektronikusan végrehajtani a közbeszerzési eljárás során, és véleménye szerint a piaci szereplők lépést tudnak-e majd tartani a digitalizációval?

Az elektronikus közbeszerzési rendszer kialakítása uniós irányelv által előírt kötelezettsége volt hazánkban.

Kiemelt célom ezen a területen a több mint egy év alatt beérkezett felhasználói tapasztalatok összegezését követően a rendszer továbbfejlesztése illetve a rendszerben rejlő lehetőségek minél teljesebb kihasználásának elősegítése, amelyek még inkább elősegítik majd a közbeszerzési eljárások egyszerűsítését, az adminisztratív terhek további csökkentését, az ellenőrzési folyamatok racionalizálását, a közbeszerzésekben meglévő piaci trendek felmérését és azonosítását, a döntéshozók támogatását.

Mindezek természetesen forrás- és időigényes fejlesztéseket tesznek szükségessé, amelyek szakmai elkötelezettséget is jelentenek azok megvalósítása mellett, ám az intézkedésekbe fektetett erőforrások megtérülése remélhetőleg rövidtávon is gyorsan láthatóvá fog majd válni. További prioritásként szerepel az EKR továbbfejlesztésével összefüggésben többek között a rendszer még inkább felhasználóbaráttá tétele, az e-számlázási modul továbbfejlesztése oly módon, hogy az EKR az e-számlázásban központi elosztó szerepet ellátó (ún. HUB) rendszerre váljon, továbbá az e-közigazgatásban már meglévő adatbázisok EKR-rel történő összekapcsolása útján annak elérése, hogy – az ajánlatkérők vagy gazdasági szereplők által már korábban megtett nyilatkozatok, vagy az állami rendszerekben elérhető tényeket igazoló nyilvántartások adatainak rendelkezésre állása miatt – ne legyen szükség a közbeszerzési eljárások legsúlyosabb adminisztratív terheit jelentő igazolások és nyilatkozatok külön beszerzésére és benyújtására.

5. A közbeszerzési szakpolitika terén milyen egyéb változások várhatóak a következő 2-3 évben, melyek a legfőbb kihívások?

A közbeszerzés, mint az uniós jog és a világereskedelmi egyezmények által jelentős mértékben meghatározott jogterület kettős céljának (ti. a közpénzek hatékony felhasználását szolgáló, nyilvánosan ellenőrizhető, tisztességes versenyeztetés alkalmazása és az Európai Gazdasági Térségen belül a piacok kölcsönös megnyitása) elérését szolgáló szabályozási, intézményi, infrastrukturális feltételrendszer az állam oldaláról hazánkban alapvetően biztosított. A hatékonyság növelése érdekében természetesen folyamatosan szükséges stratégiai intézkedéseket tenni a gyengeségek kiküszöbölése, az erősségek fokozása és a lehetőségek hatékony kihasználása terén.

A XXI. századi magyar közbeszerzési modell elemei különösen, de nem kizárólagosan az alábbiak lehetnek:

- a lehető legegyszerűbb, legrugalmasabb szabályozási környezet, amely teljes mértékben megfelel az uniós tagságból fakadó kötelezettségeknek,

- a szereplők stratégiailag használják a közbeszerzési eszközrendszert környezettudatos, innovatív, szociális szempontokat érvényesítő beszerzések megvalósítására,
- biztosított legyen a KKV-k bekapcsolódásának elősegítése workshopok, EKR bemutatók stb. útján,
- az EKR a lehető leginkább felhasználóbarát módon kerüljön kialakításra biztosítva az egyszerű kezelhetőséget, a hibázási lehetőségek minimumra csökkentését, adott esetben a mesterséges intelligencia körébe tartozó fejlesztési elemek alkalmazásával stb.

6. Hogyan esett a választása a jogi pályán belül a közbeszerzési szakterületre, illetőleg akkoriban milyen elképzelései, ambíciói voltak ezen a területen?

A jogi diploma megszerzését követően ügyvédjelöltként helyezkedtem el egy főként polgári jogi területre, ugyanakkor közbeszerzésekre is szakosodott ügyvédi irodában. Itt kerültem kapcsolatba a közbeszerzési joggal, és kezdtem el közbeszerzésekkel foglalkozni, elsősorban ajánlatkérői oldalon. Különösen a jogterület komplexitásából fakadó kihívások és az elvégzett munka eredményeként többnyire kézzelfogható, egy-egy nagyobb közösség, vagy a társadalom szélesebb körének életét jobba tevő eredmények (produktumok) voltak azok az impulzusok, melyek végül a szakmai elköteleződésemet eredményezték a szakterület iránt.

7. Véleménye szerint vezetővé választásnál más-más szempontok esnek-e latba férfi és női vezető esetén, amely alapján bizalmat szavaznak részére?

Nem gondolom, hogy a Magyarországhoz hasonló XXI. századi modern demokráciákban a vezetők kiválasztása körében a nemek közötti különbségtételnek lenne bármilyen relevanciája. Helyettes államtitkárként a magam részéről a szakmai felkészültséget, a munka iránti alázatot és a vezetői kvalitások meglétét tartom lényeges szempontnak, úgymint az adott szervezet (feladat) iránti elköteleződés, felelősségtudatos döntési képesség, valamint az érzelmi és értelmi intelligencia megfelelő aránya.

8. Mivel foglalkozik legszívesebben szabadidejében? Hogyan pihen ki egy fárasztó munkahetet?

A szabadidőmet többnyire a családom és a barátaim társaságában töltöm. Amennyire időm engedi, leginkább modern kori történelmi témájú könyvek olvasásával kapcsolódom ki.

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

A Közbeszerzési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzési törvény és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Egy – alapvetően a nyílt eljárás szabályainak alkalmazása mellett, önálló eljárási szabályok alapján lefolytatott, nemzeti eljárási rend szerinti – közbeszerzési eljárás lefolytatásának eredményeként megkötésre kerülő közbeszerzési szerződés feltételein az ajánlattételt követően hogyan lehet módosítani?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint – figyelemmel a Kbt. 66. § (2) bekezdésére – az ajánlattevő elfogadta a közbeszerzési eljárás alapjául szolgáló közbeszerzési dokumentumban foglaltakat. Az ajánlat benyújtására rendelkezésre álló határidő lejártá után az ajánlattevő kötve van az ajánlathoz. A Kbt. 141. § szerinti módosítás lehetőségével már megkötött szerződés esetén lehet élni.

A Kbt. 3. § 1. pontja alapján ajánlattevőnek minősül az a gazdasági szereplő, aki (amely) a közbeszerzési eljárásban ajánlatot nyújt be.

Az érvényes ajánlatot benyújtó és az értékelési szempont alapján nyertesként kiválasztott ajánlattevő az ajánlatában foglaltak szerint köteles a szerződés megkötésére, majd teljesítésre.

A Kbt. 3. § 21. pontja szerint közbeszerzési dokumentumnak számít minden olyan dokumentum, amelyet az ajánlatkérő a közbeszerzés vagy a koncesszió tárgya, illetve a közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás leírása vagy meghatározása érdekében hoz létre, illetve amelyre ennek érdekében hivatkozik, így különösen az eljárást meghirdető hirdetmény, az eljárást meghirdető felhívásként alkalmazott előzetes tájékoztató, műszaki leírás, ismertető, kiegészítő tájékoztatás, javasolt szerződéses feltételek, a gazdasági szereplők által benyújtandó dokumentumok mintái, részletes ártáblázat vagy árazatlan költségvetés.

A nem egyértelmű előírással kapcsolatban a gazdasági szereplők az ajánlattételi/részvételi határidő lejártáig kérhetnek kiegészítő tájékoztatást.

Amennyiben annak alkalmazását az ajánlatkérő a Kbt. 117. § szerint lefolytatott eljárásában előírta, a Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a Kbt. 56. § (1) bekezdése kimondja, hogy bármely gazdasági szereplő, aki az adott közbeszerzési eljárásban részvételre jelentkező vagy ajánlattevő lehet - a megfelelő ajánlattétel vagy részvételi jelentkezés érdekében - a közbeszerzési dokumentumokban foglaltakkal kapcsolatban írásban kiegészítő tájékoztatást kérhet az ajánlatkérőtől vagy az általa meghatározott szervezettől.

A kiegészítő tájékoztatás célja, hogy segítse a gazdasági szereplőket az ajánlatuk vagy részvételi jelentkezésük megfelelő előkészítésében.

A Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy a törvény szövegéből expressis verbis az következik, hogy kiegészítő tájékoztatás kérésére csak a közbeszerzési

eljárás alatt van lehetőség, annak lezárását követően erre már nincs mód.

A Kbt. 66. § (2) bekezdése szerint az ajánlatnak tartalmaznia kell különösen az ajánlattevő kifejezett nyilatkozatát az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeire, a szerződés megkötésére és teljesítésére, valamint a kért ellenszolgáltatásra vonatkozóan.

A fenti nyilatkozattal az ajánlattevő az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeit elfogadja.

A Kbt. 131. § (6) bekezdése kimondja, hogy az ajánlatkérő a szerződést az ajánlati kötöttség (5) bekezdés szerinti időtartama alatt köteles megkötni. Ha e törvény másként nem rendelkezik, nem köthető meg azonban a szerződés az írásbeli összegezés - ha az összegezés javítására kerül sor és az eljárás eredményességére, az ajánlat érvényességére vagy az értékelés eredményére vonatkozó adat módosul, a módosított összegezés - megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig, a 115. § szerinti eljárás esetén az írásbeli összegezés megküldése napját követő öt napos időtartam lejártáig.

A Kbt. 131. § (9) bekezdése szerint az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel szemben csak abban az esetben mentesül a szerződés megkötésének kötelezettsége alól, valamint a nyertes ajánlattevő az (5) bekezdésben meghatározott időtartam alatt akkor mentesül szerződéskötési kötelezettsége alól (szabadul ajánlati kötöttségétől), ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.

A Kbt. 131. § (6) bekezdése megfogalmazza az ajánlatkérő szerződéskötési kötelezettségét - az eredményes közbeszerzési eljárás lezárását követően - a nyertes ajánlattevővel szemben, míg a Kbt. 131. § (9) bekezdése fogalmazza meg a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés lehetőségét és feltételeit.

A Kbt. 131. § védelemben részesíti mindkét fél váraozását arra vonatkozóan, hogy a közbeszerzési eljárásban történő részvétel - tekintettel annak jelentős piaci értékére - olyan komoly szerződéskötési szándékot fejez ki, amely alóli mentesülésre csak különösen indokolt esetben van lehetőség (ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését

követően beállott, a mentesüléssel érintett ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény következik be).

2. kérdés

Egy felnőttképzési tevékenységek beszerzésére irányuló, a Kbt. 113. § szerinti közbeszerzési eljárásban a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja és a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet) 26. § (1) bekezdés b) pontja alapján a szakmai tevékenység végzésére való alkalmassági követelményként megkövetelhető-e az ajánlattevőktől, hogy rendelkezzenek a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Felnőttképzési törvény) szerinti felnőttképzési tevékenység folytatására vonatkozó engedéllyel, illetve az, hogy rendelkezzenek az adott részhez kapcsolódó képzési programmal?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja és a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Felnőttképzési törvény szerinti felnőttképzési tevékenység folytatására vonatkozó engedély megkövetelése jogszerű, képzési program megkövetelése nem.

A Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja és a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alkalmasság igazolásaképpen szolgáltatás-megrendelés esetén a letelepedés szerinti országban előírt engedély, jogosítvány vagy előírt szervezeti, kamarai tagság megléte követelhető meg. A Felnőttképzési törvény 3. § (1) bekezdése szerint engedély szükséges a felnőttképzési tevékenység folytatásához, tehát ennek a megkövetelése jogszerű. A képzési program ellenben nem minősül engedélynek, jogosítványnak vagy szervezeti, kamarai tagságnak, így e körben az alkalmasság igazolására nem használható.

A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (3) bekezdése szól a Kbt. 65. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, szolgáltatás megrendelése esetén előírható műszaki-szakmai alkalmassági feltételekről. Azonban ezek között a feltételek között sem található olyan, amelynek megfeleltethető lenne a képzési program megléte.

Az ajánlatkérő a képzési program benyújtását esetleg előírhatja a Kbt. 76. § (3) bekezdés a) pontja szerinti értékelési szempont keretében, ekkor azonban annak követelményeit részletesen és a 76. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell előírnia.

3. kérdés

Egy építési beruházás során a kitűzéskor megállapítást nyert, hogy a tényleges állapot nem felel meg az ingatlan-nyilván-tartásban és a kiviteli tervekben foglaltaknak, ezért a kiviteli tervek változtatásra szorulnak. A változtatás következtében az egész épület alapterülete változatlan lesz, azonban az eredetileg tervezetthez képest elforgatva, és két, utcafront felőli helyiség mérete és formája megváltozna. Az áttervezés következtében szükséges-e új közbeszerzési eljárás lefolytatása, vagy a módosítások szerződésmódosítás [így például a Kbt. 141. § (4) bekezdésének c) pontjára történő hivatkozással] keretében átvezethetők?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint az ilyen változtatás - azon előfeltevés mellett, hogy a módosítani kívánt szerződés tárgya tervezés és kivitelezés egyben, valamint a tervező az őt terhelő gondossági kötelelemnek megfelelően járt el - kezelhető lehet a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjának keretei között.

A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja szerinti szerződés módosításnak a feltételei az alábbiak:

- a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;
- a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;
- az ellenérték növekedése nem haladja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át.

Amennyiben a szerződés tárgya eredetileg is tervezés és kivitelezés volt, amely a szerződésmódosítást követően sem változik, megállapítható, hogy egy ilyen módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét, az ajánlattevőnek ugyanazt az épületet jórészt az eredeti tervek szerint, az eredetileg tervezett anyagokkal, határidőben stb. kell teljesíteni. Amennyiben a szerződés tárgya eredetileg csak kivitelezés volt, az állásfoglalás kérdésben ismertetett körülményekre

tekintettel a módosítás a szerződés általános jellegét érintené.

Az ellenérték megengedhető növekedésének mértéke is ténykérdés, tehát annak a vizsgálata, hogy a módosítást követően az ellenszolgáltatás mértéke meghaladja-e az eredeti 50%-át, mérlegelés nélkül, könnyen megállapítható.

A legmeghatározóbb tehát ilyen esetben annak vizsgálata, hogy a módosítást olyan körülmények tették-e szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre.

A tervezői gondossági kötelelemnek való megfeleléssel kapcsolatban a Hatóság tájékoztatja, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) következetes gyakorlata alapján a tervezői hiba az ajánlatkérő érdekkörében felmerült hibának minősül, erre nem hivatkozhat az ajánlatkérő előre nem látható okként.

Abban az esetben azonban, ha a tervező a gondossági kötelelemnek megfelelően járt el, az ajánlatkérő kellő gondosságára vonatkozó előírás is érvényesülhet.

4. kérdés

Helyes-e az az értelmezés, hogy abban az esetben fogadható csak el alkalmasság igazolásában és a többlettapasztalatát felhasználva az értékelésben bemutatott szakember, ha a kapacitást nyújtó szervezet munkavállalója, vagy ha a kapacitást nyújtó személy közvetlenül az ajánlattevővel szerződik?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Abban az esetben, ha az ajánlatban benyújtásra került a kapacitást biztosító szervezet olyan szerződéses vagy előszerződésben vállalt kötelezettségvállalását tartalmazó okirat, amely alátámasztja, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt, a Hatóság álláspontja szerint jogszerű, ha a kapacitást nyújtó szervezet megbízási szerződéssel kívánja igénybe venni a szakembert.

A Kbt. 65. § (7) bekezdése szerint az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők bármely más szervezet vagy személy kapacitására támaszkodva is megfelelnének, a közöttük fennálló kapcsolat jogi jellegétől függetlenül. Ebben az

esetben meg kell jelölni az ajánlatban, több szakaszból álló eljárásban a részvételi jelentkezésben ezt a szervezetet és az eljárást megindító felhívás vonatkozó pontjának megjelölésével azon alkalmassági követelményt vagy követelményeket, amelynek igazolása érdekében az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ezen szervezet erőforrására vagy arra is támaszkodik. A (8) bekezdésben foglalt eset kivételével csatolni kell az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet olyan szerződéses vagy előszerződésben vállalt kötelezettségvállalását tartalmazó okiratot, amely alátámasztja, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt.

A fentiekre tekintettel abban az esetben, ha az előírt alkalmassági követelményeknek az ajánlattevők vagy részvételre jelentkezők bármely más szervezet vagy személy kapacitására támaszkodva felelnek meg, a közöttük fennálló kapcsolat jogi jellegét az ajánlatkérőnek nem kell vizsgálnia. Az ajánlatkérőnek azt kell megvizsgálnia, hogy az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben benyújtásra került-e a kapacitást biztosító szervezet olyan szerződéses vagy előszerződésben vállalt kötelezettségvállalását tartalmazó okirat, amely alátámasztja, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állnak majd a szerződés teljesítésének időtartama alatt. Ebből a szempontból a kapacitást biztosító szervezet kötelezettségvállalását – és ezen keresztül az említett szakembernek a szerződés teljesítése során az ajánlattevő rendelkezésére állását – nem érinti az a tény, hogy a kapacitást biztosító szervezet a szakembert munkaviszony vagy egyéb, például megbízási jogviszony keretében foglalkoztatja.

5. kérdés

Irányadó-e a Kbt. 141. § (szerződésmódosítás) a keretmegállapodás alapján történő közvetlen megrendelésekre, valamint a keretmegállapodás alapján történő konzultációs eljárás eredményeként kötött szerződésekre?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 105. § (1)-(2) bekezdései szerinti közvetlen megrendelés egyedi szerződésnek minősül. Az egyedi szerződés tartalmára teljes egészében a keretmegállapodásban foglaltakat

kell alkalmazni, mivel e beszerzési mód használatára csak akkor van lehetőség, ha a keretmegállapodás az annak alapján adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés(ek) minden feltételét tartalmazza. Ennélfogva közvetlen megrendelés esetén is a Kbt. 141. §-a vizsgálendő annak módosítása esetében. A módosítás során meg kell vizsgálni, hogy az olyan rendelkezést érint-e, amely a keretmegállapodásban rögzítésre került, mert ebben az esetben a keretmegállapodást is módosítani kell, feltéve, hogy a keretmegállapodás módosításának a Kbt. 141. § szerinti feltételei fennállnak.

Abban az esetben, ha a Kbt. 105. § (1) bekezdés b) vagy c) pontja alapján a c) pont szerint, írásbeli konzultációt követő szerződéskötésre kerül sor, e szerződés módosítása esetében irányadó a Kbt. 141. §-a, a módosítás során azonban tekintettel kell lenni arra, hogy a szerződéses feltételek a keretmegállapodásban foglaltakkal azonos vagy annál az ajánlatkérő számára kedvezőbbek maradjanak (ellenkező esetben a keretmegállapodást is módosítani kell, feltéve, hogy a keretmegállapodás módosításának a Kbt. 141. § szerinti feltételei fennállnak). Figyelemmel kell lenni továbbá a Kbt. 104. § (9) bekezdésére, így értelemszerűen az írásbeli konzultációt követően megkötött szerződés módosítása során sincs lehetőség a keretmegállapodásban meghatározott feltételektől való lényeges eltérésre.

6. kérdés

Szükséges-e a keretmegállapodás alapján történő egyedi megrendelés, valamint a konzultációs eljárás eredményeként kötött szerződések módosítása kapcsán hirdetményt feladni? Az ajánlatkérőnek a szerződések teljesülése kapcsán adat-szolgáltatási kötelezettsége áll fenn. A keretmegállapodás, a közvetlen megrendelés és a konzultáció eredményeként kötött szerződés közül mely dokumentumokra terjed ki ez a kötelezettség?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Kbt. 37. § (1) bekezdés j) pontja értelmében az ajánlatkérő hirdetmény útján köteles közzétenni a szerződés módosításáról szóló tájékoztatót. Ennélfogva, ha a közbeszerzési szerződés módosul, arról tájékoztatót kell közzétenni, melyre irányadók a hirdetmény közzétételére vonatkozó eljárási szabályok, ez alól az

írásbeli konzultációt követően kötött szerződés és a közvetlen megrendelés sem képez kivételt.

A Kbt. 43. § (1) bekezdés b) pontja alapján, valamint figyelemmel az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontjára és 7. § (3) bekezdésére, az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött, illetve módosított szerződést a Hatóság által működtetett nyilvános elektronikus szerződéstárban (a továbbiakban: CoRe) közzétenni. A keretmegállapodások második részének eredményeként megkötött, illetve módosított szerződéseket „közbeszerzési eljáráshoz nem kapcsolódó dokumentumként” kell közzétenni a CoRe-ban.

A Kbt. 43. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a szerződés teljesítésére vonatkozó közzétételi kötelezettség – figyelemmel arra, hogy a Kbt. 130. §-a a keretmegállapodást és az egyedi szerződést is szerződésként kezeli – a keretmegállapodásra, valamint az annak alapján kötött szerződésekre is vonatkozik, függetlenül attól, hogy a keretmegállapodás alapján milyen beszerzési módot (akár közvetlen megrendelés, akár írásbeli konzultációt követő szerződéskötés) alkalmaznak.

7. kérdés

A Döntőbizottság D.695/33/2016. számú határozatára tekintettel az ajánlati kötöttség az eredményes közbeszerzési eljárás érdekében meghosszabbítható-e abban az esetben is, ha nem az összes ajánlattevő tartja fenn 120 napon túl az ajánlati kötöttséget?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Az ajánlati kötöttség lejárta esetén nem szükséges, hogy az összes ajánlattevő fenntartsa az ajánlatát a konszenzus kialakítása és ekként a szerződéskötés biztosítása érdekében.

A Döntőbizottság gyakorlata szerint (D.695/33/2016. és D.32/15/2019. számú határozat) a Kbt.-ben meghatározott ajánlati kötöttség jogintézményének keretein kívül a közbeszerzési eljárás eredményes befejezése érdekében az ajánlatkérő és az ajánlattevők egyfajta konszenzust alakíthatnak ki, és biztosíthatják a szerződéskötés lehetőségét. Ez esetben nincs akadálya annak, hogy az ajánlattevő az ajánlati kötöttség lejárta esetén is fenntartsa az ajánlatát. A Döntőbizottság

továbbá elfogadhatónak és a konszenzus fennállásának bizonyítékeként értékeli azt is, ha az ajánlattevők nem tesznek kifejezett nyilatkozatot, ellenben az ajánlatkérő a nyilatkozattételre oly módon hívja fel őket, hogy amennyiben meghatározott időn belül nem tesznek nyilatkozatot, akkor úgy kell tekinteni, hogy az ajánlatukat fenntartják [Lásd a Döntőbizottság D.695/33/2016. sz. határozatát]. Az ajánlati kötöttség fenntartására irányuló, a Kbt. 70. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn túli, az ajánlatkérő és az ajánlattevők közötti – a gyakorlat által elfogadott – konszenzus kialakításához tehát nem szükséges, hogy valamennyi ajánlattevő fenntartsa az ajánlatát.

A Döntőbizottság D.29/9/2019. számú határozata alapján ugyanakkor a Kbt. 70. § (2) bekezdés első mondatának megsértését valósította meg ajánlatkérő azon magatartásaival, hogy a kérelmezőket 2018. december 6-án és 2019. január 28-án felkérte az ajánlatuk további 60-60 nappal (azaz összesen 180 nappal) történő fenntartására.

8. kérdés

A Kbt. 53. § (5) bekezdése alapján jogszerűen indítható-e feltételes közbeszerzési eljárás az építési engedély megadása előtt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 16. § (1) bekezdésére, a 17. § (1) bekezdésére, valamint arra tekintettel, hogy jogszabályban meghatározott esetekben az építési engedély a közbeszerzési dokumentumok kötelező tartalmi eleme, annak hiányában adott esetben a közbeszerzési eljárás nem indítható meg jogszerűen.

A Kbt. 53. § (5) bekezdése szerint a (4) bekezdéstől eltérően az ajánlatkérő az eljárást akkor is eredménytelenné nyilváníthatja, ha az eljárást megindító felhívásban felhívta a gazdasági szereplők figyelmét arra, hogy amennyiben valamely meghatározott, ellenőrzési körén kívül eső, bizonytalan jövőbeli esemény az (1) bekezdésben foglalt határidőt követően bekövetkezik, az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja (feltételes közbeszerzés).

A Korm. rendelet 14. § (4) bekezdése szerint, ha az építési beruházás az (1) bekezdés b) pontja szerinti kivitelezésre és az ahhoz kapcsolódó tervezésre együtt irányul, az építési beruházás műszaki-szakmai tartalma kiterjedhet az engedélyezési tervdokumentáció elkészítésére, a kivitelezési tervdokumentáció elkészítésére és a kivitelezésre, ha az ajánlatkérő nem rendelkezik végleges építési engedéllyel jóváhagyott engedélyezési tervvel, vagy a kivitelezési tervdokumentáció elkészítésére és a kivitelezésre, ha az ajánlatkérő rendelkezik végleges építési engedéllyel jóváhagyott engedélyezési tervvel.

A Korm. rendelet 16. § (1) bekezdése alapján az építmény kivitelezésére vagy a Kbt. 1. mellékletében foglalt tevékenységek egyikéhez kapcsolódó munka kivitelezésére irányuló, az építésügyi jogszabályok szerint engedélyköteles építési beruházás közbeszerzési dokumentumai tartalmazzák az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendeletben meghatározott – egyúttal e rendelet és mellékletei előírásainak is megfelelő – kivitelezési dokumentációt.

A Korm. rendelet 17. § (1) bekezdése kimondja, hogy amennyiben az építési beruházás építmény kivitelezésére és tervezésére együtt irányul [14. § (4) bekezdés], vagy a Kbt. 1. mellékletében foglalt tevékenységek egyikéhez kapcsolódó munka kivitelezésére és tervezésére együtt irányul, az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokat az 1. melléklet szerinti tartalommal készíti el, ha az adott építési beruházásra a mellékletekben foglalt követelmények értelmezhetők.

A Korm. rendelet 1. mellékletének 2.1.2.1. pontja kimondja, hogy a jogszabályban meghatározott esetekben végleges és hatályos építési (létesítési) engedély előzmény okiratnak minősül.

A Korm. rendelet 16. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha a kivitelezésre irányuló építési beruházás az építésügyi jogszabályok szerint engedély nélkül végezhető építési tevékenységnek minősül, a közbeszerzési dokumentumokat az 1. melléklet – műemlékkel kapcsolatos építési beruházás esetében az 1. és a 2. melléklet – szerinti tartalommal kell elkészíteni, amennyiben az adott építési beruházásra a mellékletekben foglalt követelmények értelmezhetők.

A fentiekre tekintettel abban az esetben, ha a jogszabályban rögzítettek szerint kötelező az adott építési beruházásban, végleges és hatályos építési (létesítési) engedély nélkül nem indítható meg a közbeszerzési eljárás.

9. kérdés

A központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet) 12. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési díj beleszámít-e a közbeszerzés Kbt. 16. § (1) bekezdése szerinti becsült értékébe?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési díj nem számít bele a közbeszerzés Kbt. 16. § (1) bekezdése szerinti becsült értékébe.

A Kbt. 16. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a Kbt. 17-20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni.

A 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési díj nem a közbeszerzés tárgyáért kért vagy kínált ellenszolgáltatás, hanem a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 11. § (3) bekezdése szerinti, a központi beszerző szervezet tevékenységéért járó díj. Ezért a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési díj, illetve a központosított közbeszerzési rendszer hatálya alá nem tartozó, ahhoz önként csatlakozó szervezet esetében a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet 14. §-a szerinti díj nem számít bele a közbeszerzés Kbt. 16. § (1) bekezdése szerinti becsült értékébe.

10. kérdés

Amennyiben a fogvatartottak számára távközlési szolgáltatás megrendelésére kerül sor oly módon, hogy a fogvatartotti mobiltelefon használata esetén a mobilszolgáltatóval a fogvatartott köt egyedi felhasználási szerződést (a feltöltött egyenleget utólag forgalmazza le), míg közösségi telefon használata esetén a fogvatartottaktól levont összegből kerül kifizetésre az ellenszolgáltatás (azaz a büntetés-végrehajtási intézetek számára a beszerzés nem jár fizetési kötelezettséggel), a szóban forgó szolgáltatásmegrendelés közbeszerzés-köteles-e?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint a tárgyi beszerzés feltehetően nem mentesülhet a közbeszerzési kötelezettség alól.

A Kbt. 4. § (1) bekezdés értelmében a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, illetve építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötése érdekében az 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A közbeszerzési kötelezettség egyik feltétele – miként a Kbt. fenti rendelkezése szerint bizonyos értékhatárt elérő értékű szerződés megkötéséről szól – a visszterhesség. A visszterhesség alapját képező ellenszolgáltatás származhat közvetlenül az ajánlatkérőtől, illetve a megkötni tervezett szerződésre tekintettel harmadik személytől is.

Előbbieket megerősíti az Európai Unió Bíróságának C-451/08. sz. ítélete, mely szerint, ha a szerződés szerinti szolgáltatást fizikailag ugyan nem az ajánlatkérő számára (hanem harmadik személyek részére), de közvetlen gazdasági érdekében teljesítik, a konstrukció akkor is a közbeszerzési szerződés fogalmába tartozik. Jelen esetben a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 175. § alapján a fogvatartott telefonálási lehetőségének biztosítása ajánlatkérő feladata, így a közvetlen gazdasági érdek nem a fogvatartottnál jelentkezik.

Fentiek alapján közbeszerzési értékhatár elérése esetén közbeszerzési eljárás lefolytatása nem mellőzhető, függetlenül attól, hogy az ellenszolgáltatást (annak egy

részét) nem közvetlenül az ajánlatkérő, hanem a fogvatartott fizeti meg.

11. kérdés

Egy ajánlatkérő több kiállítást tart fenn, amelyeket egy támogatáspolitikai projekt keretében kíván megújítani, ezek előkészítésére, forgatókönyveinek elkészítésére beszerzési eljárásokat kíván indítani. A Kbt. 111. § c) pontjának hatálya alá tartozó múzeumi szolgáltatások [például a 92520000-2 szerinti múzeumi szolgáltatások, illetve emlékművek és műemlékek megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások, a 92521000-9 szerinti múzeumi szolgáltatások, a 92521100-0 szerinti múzeumi kiállítási szolgáltatások, a 92521200-1 szerinti kiállítási tárgyak és leletek megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások, a 92521210-4 szerinti kiállítási tárgyak megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások, a 92521220-7 szerinti leletek megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások, a 92522000-6 szerinti emlékművek és műemlékek megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások, a 92522100-7 szerinti emlékművek megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások, illetve akár a 92522200-8 szerinti műemlékek megőrzésével kapcsolatos szolgáltatások] felmerülhetnek-e a fenti, megrendelni kívánt szolgáltatások körében úgy, hogy az ajánlatkérő által üzemeltetett létesítmények nem minősülnek múzeumnak, azzal, hogy számos kiállítás fenntartása a hatáskörébe tartozik és természetvédelmi kezelőként és világörökségi gondnokságként a pihenés, a szabadidős tanulás, a természeti és kulturális örökség értékeinek közvetítése az ajánlatkérő alapfeladata?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint múzeumi szolgáltatások kizárólag múzeumban, azzal kapcsolatosan nyújthatók.

A Kbt. 111. § c) pontja szerint a Kbt.-t nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő, a 3. melléklet szerinti szállodai és éttermi szolgáltatásokra, a 79995000-5-től 79995200-7-ig tartó CPV kódok által meghatározott könyvtárkezelési szolgáltatásokra, a 92000000-1-től 92700000-8-ig tartó CPV kódok által meghatározott, a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatásokra, valamint a jogi szolgáltatásokra.

Sem a Kbt., sem más közbeszerzési jogszabályok nem tisztázzák a múzeum fogalmát. Tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alóli kivételeket a lehető legszűkebben kell értelmezni,

ezért múzeumi szolgáltatást a Hatóság álláspontja szerint kizárólag múzeumban, múzeummal kapcsolatosan lehet nyújtani. A múzeum fogalmát a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42. § (1) bekezdése tartalmazza:

„A múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény, amely a kulturális javakat és a szellemi kulturális örökség elemeit tudományos, örökségvédelmi, oktatási és ismeretátadási céllal gyűjti, megőrzi, feldolgozza, kutatja és kiállítja, továbbá egyéb formákban közzé teszi. Tevékenységével elősegíti a természeti, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos összefüggések kutatását, megértését, nyomon követi azok jelenkori változásait és folytonos művelődésre ösztönöz.”

Amennyiben az ajánlatkérő által működtetett, fenntartott, vagy működtetni, fenntartani kívánt intézmény ennek a kritériumnak nem felel meg, fogalmilag kizárt, hogy a fenti múzeumi szolgáltatások valamelyikét megrendelhesse.

12. kérdés

Amennyiben egy gazdasági szereplő a Kbt. szerinti alvállalkozói minőségében közvetlenül bevonásra kerül a szerződés teljesítésébe oly módon, hogy ugyanezen gazdasági szereplő a Kbt. szerinti alvállalkozói kivételi körbe eső minőségében is megjelenik a szerződés teljesítése során (tetőfedéshez szükséges építőanyag eladójaként), a Kbt. – 2018. november 29. napját megelőzően hatályos – 138. § (1) bekezdés szerinti alvállalkozói részvételi mérték tekintetében elegendő-e a Kbt. szerinti alvállalkozói minőséget figyelembe venni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Hatóság álláspontja szerint a Kbt. – 2018. november 29. napját megelőzően hatályos – 138. § (1) bekezdés szerinti alvállalkozói részvétel mértékének számításánál csak a Kbt. 3. § 2. pontja szerinti alvállalkozói minőségben végzett munka ellenértékét kell figyelembe venni.

A Kbt. – 2018. november 29. napját megelőzően hatályos – 138. § (1) bekezdés szerint a szerződést a közbeszerzési eljárás alapján nyertes ajánlattevőként szerződő félnek, illetve közösen ajánlatot tevőknek vagy – ha az

ajánlatkérő gazdálkodó szervezet létrehozásának kötelezettségét előírta vagy azt lehetővé tette [35. § (8)–(9) bekezdés] – a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők), vagy az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők) kizárólagos részesedésével létrehozott gazdálkodó szervezetnek (a továbbiakban: projektársaság) kell teljesítenie. Építési beruházás esetén az alvállalkozói teljesítés összesített aránya nem haladhatja meg a szerződés értékének 65%-át. Az alvállalkozóknak a szerződés teljesítésében való részvétele arányát az határozza meg, hogy milyen arányban részesülnek a szerződés általános forgalmi adó nélkül számított ellenértékéből.

Fentiek alapján az alvállalkozói részvétel mértékének számításánál kizárólag a Kbt. 3. § 2. pont szerinti alvállalkozói minőségben végzett munka ellenértékét szükséges figyelembe venni. A ténylegesen ellátott tevékenység alapján kell az alvállalkozói minőséget megítélni. Így például, a Döntőbizottság D.174/10/2017. számú határozata alapján, ha egy új eszköz forgalmazójaként egyrészt az eszköz forgalmazását, másrészt az eszköz telepítését is elvégzi, akkor a forgalmazási tevékenység tekintetében a Kbt. 3. § 2. pont b) alpontja szerinti kivételi körbe tartozik, míg a telepítés tekintetében már alvállalkozónak minősül (Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója az alvállalkozókkal kapcsolatos egyes kérdésekről, KÉ 2019. évi 106. szám, 2019. június 4.).

13. kérdés

Sor kerülhet-e a szerződés módosítására a Kbt. alapján az alvállalkozói arány Kbt. – 2018. november 29. napját megelőzően hatályos – 138. § (1) bekezdés szerinti mértékének eltörlésével?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Kbt. 2018. november 29. napjától hatályos 138. § (1) és (5) bekezdés szerződésmódosítás keretében nem alkalmazható olyan szerződések esetén, amelyek megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás 2018. november 29. napját megelőzően indult.

A Kbt. 138. § (1) és (5) bekezdését a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: 2018. évi LXXXIII. törvény) 2018. november 29. napjával akként módosította, hogy eltörölte építési beruházások esetén

is az alvállalkozói és szubalvállalkozói közreműködés 65 %-os korlátját.

A Kbt. 197. §-ának 2018. november 29. napjától hatályos (10)-(12) bekezdése rendelkezik a 2018. évi LXXXIII. törvény által módosított (eljárásjogi) rendelkezések alkalmazásáról.

E törvénynek a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Mód3. tv.) által megállapított rendelkezéseit - a (11)-(13) bekezdésben foglaltak kivételével - a Mód3. tv. hatálybalépése után megkezdett beszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra és előzetes vitarendezési eljárásokra, valamint a Mód3. tv. hatálybalépése után kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra kell alkalmazni [Kbt. 197. § (10) bekezdés].

E törvénynek a Mód3. tv. által megállapított 5. § (3) bekezdésének rendelkezései a Mód3. tv. hatálybalépésekor fennálló támogatási jogviszonyok alapján még fel nem használt -, az egyházi jogi személyek esetében a támogató felé még el nem számolt - támogatás esetében is alkalmazhatók, kivéve, ha a támogatás felhasználása céljából olyan közbeszerzési eljárás van folyamatban, amelyben az ajánlatkérő az 53. §-ban foglaltaknak megfelelően már nem léphet vissza a közbeszerzéstől [Kbt. 197. § (11) bekezdés].

E törvénynek a Mód3. tv. 11. §-a által megállapított 40. § (2) bekezdését alkalmazni kell a Mód3. tv. hatályba lépése előtt az EKR-ben megindított eljárásokért - az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló kormányrendelet alapján - fizetett rendszerhasználati díjakra is [Kbt. 197. § (12) bekezdés].

Főszabály szerint tehát a módosított rendelkezéseket az azok hatálybalépését követően megkezdett beszerzésekre, illetve az azok hatálybalépését követően megkezdett közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre kell alkalmazni. Ehhez képest a Kbt. módosított 138. § (1) és (5) bekezdés alkalmazását illetően a Kbt. nem tartalmaz speciális szabályt [mint például a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CLX. törvény 48. § (6) bekezdése, mely szerint a szerződő felek megállapodhatnak úgy, hogy e törvény 138. § (1) és (5) bekezdésének a Mód1. tv. által módosult szabályait megkötött szerződésükre is alkalmazzák, és szolgáltatás megrendelése esetében nem érvényesítik az alvállalkozói részvétel korlátozását. A szerződés ilyen módosítása a Kbt. 141. § (6) bekezdése szerint nem tekintendő lényeges módosításnak és nem vonja maga után új közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettségét.]

A Kbt. 2018. november 29. napjától hatályos 138. § (1) és (5) bekezdés szerződésmódosítás keretében tehát nem alkalmazható olyan szerződések esetén, amelyek megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás 2018. november 29. napját megelőzően indult, a teljesítésre vonatkozó, adott közbeszerzési eljárás megkezdésekor hatályos rendelkezések alkalmazásától ugyanis csak akkor lehet eltérni, ha törvény - miként a fentiekben említett, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény és az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CLX. törvény 48. § (6) bekezdése - azt megengedi. A 2018. november 29. napját megelőzően indult közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések szerinti jogviszonyok változtatására ily módon nincs lehetőség.

Összeállította:
Dr. Ferencz Nándor
jogi tanácsadó
 Közbeszerzési Hatóság

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

D.111/23/2019. számú határozat.

A határozattal érintett tárgyak: Az ajánlatkérő a műszaki leírásnak nem megfelelő egészségügyi terméket tartalmazó ajánlat érvénytelenségéről jogszerűen döntött. A közbeszerzési eljárás feltételeinek tartalmát a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok ellen biztosított törvényes jogorvoslati határidőben lehet vitatni. A megajánlott termékre vonatkozó termékminta előírása esetén a mintapéldányok vizsgálatának szempontjai. A szakmai ajánlat tekintetében a Kbt. 71. § (8) bekezdésében meghatározott korlátokkal alkalmazható hiánypótlás.

Tényállás

Az ajánlatkérő (kórház) a Kbt. Második Része szerinti nyílt eljárást indított orvosi áruk beszerzésére, melynek ajánlati felhívását az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételre 2018. augusztus 15-én adta fel.

Az ajánlatkérő az ajánlati felhívás II.1.4) pontjában a közbeszerzés meghatározása körében az alábbiakat rögzítette: Felnőtt és gyermek pelenkák, egészségügyi betétek, törülközők és betegápolóbetétek beszerzése 6 részben.

Az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban a részekre történő ajánlattételt lehetővé tette.

Az ajánlatkérő a felhívásban a 2. és 3. részre az alábbiakat is előírta:

„II.2.4) A közbeszerzés ismertetése:

2. rész: felnőtt pelenka, 6 tételben összesen 386 632 db mennyiségben.

A megjelölt mennyiség AK tervezett 12 havi igényét fedezi, és további +20 % mértékben opciót köt ki, mely ajánlatkérő egyoldalú jognyilatkozatával érvényesíthető.

A szerződés további 12 havi időtartamra meghosszabbítható (további 12 havi mennyiségre és 20 % opciós mennyiségre tekintettel).

Az AT által megajánlott egységárak a szerződés teljes időbeli hatálya alatt kötöttek.

A műszaki követelmények részben meghatározott előírások az egyes termékek tekintetében minimum elvárások. Ajánlattevő ezektől a jellemzőktől - Ajánlatkérő számára - kedvezőbb jellemzőkkel rendelkező terméket megajánlhat - mely ajánlatot ajánlatkérő egyenértékű teljesítésként elfogad.

AK tájékoztatja az Ajánlattevőket, hogy a terméklista tekintetében Ajánlatkérő a 321/2015. (X.30) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel járt el. Valamennyi, jelen felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozást a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása tette szükségessé, de a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt és az ajánlatkérő valamennyi egyedileg megjelölt dologgal vagy védjeggyel összefüggésben elfogad azzal egyenértékű dolgot, a megjelölt terméket helyettesítő megoldást is azzal, hogy az egyenértékűséget - kétség esetén - az Ajánlattevőnek igazolnia kell.

A megajánlott termékek adatainak pontos megadásával kapcsolatosan Ajánlatkérő felhívja az ajánlattevők figyelmét a Közbeszerzési Döntőbizottság D.225/9/2009 számú határozatára: „A Döntőbizottság álláspontja szerint egy meghatározott műszaki elvárást tartalmazó ajánlatkérői beszerzési igénynél kizárt annak lehetősége, hogy ajánlattevők ún. biankó ajánlatot tegyenek, azaz ne közöljék, hogy mely konkrét termékekkel fognak teljesíteni. Ez az elvárás a beszerzés tárgyából és jellegéből adódik, hiszen jelen eljárás tárgya árubeszerzés.”

II.2.5) Értékelési szempontok

Minőségi kritérium - Név: 1. A részt képező valamennyi termékre rendelkezik a vonatkozó független vizsgálati intézet által végzett vizsgálatról, termékenként a minimális nedvszívó kapacitást igazoló tanúsítvánnyal / Súlyszám: 20

Ár - Súlyszám: 120

II.2.7) A szerződés, a keretmegállapodás vagy a dinamikus beszerzési rendszer időtartama. Az időtartam hónapban: 12

A szerződés meghosszabbítható: igen

A meghosszabbításra vonatkozó lehetőségek ismertetése:

Egy alkalommal további 12 hónapos időtartamra, ajánlatkérő egyoldalú jognyilatkozatával, változatlan szerződéses feltételek mellett.

II.2.10) Elfogadható változatok: nem

II.2.11) Opciók: igen

Opciók ismertetése:

Ajánlatkérő minden rész esetében további +20 % mértékben opciót köt ki, mely ajánlatkérő egyoldalú jognyilatkozatával érvényesíthető. Részletesen a szerződéstervezetben.”

„II.2.4) A közbeszerzés ismertetése:

A 3. rész tekintetében felnőtt pelenka övvel, kifejezetten rehabilitálható betegeknek tárgyban a felhívás a fentiekkel megegyező információkat és előírásokat tartalmazta.

Az ajánlatkérő a felhívás III.1.3) Műszaki, illetve szakmai alkalmasság körében - egyebek mellett - előírta a következőket:

„Az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatok és a megkövetelt igazolási mód:

M/2. AT a Korm.r. 21. § (1) bekezdés i) pontjára, valamint a 16/2012. (II. 16.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdésével a Kbt. 69. § (4)-(7) bek. alkalmazása esetén köteles benyújtani az adott rész tekintetében megajánlott termékek mindegyikére, a termékre vonatkozó, az ajánlattételkor érvényes 4/2009. (III. 17.) EüM rendelet szerinti gyártói megfelelőségi nyilatkozatot és - ha az a termék forgalomba hozatalához szükséges az EüM rendelet alapján - az orvostechikai eszköznek minősülő termék kockázati osztályának megfelelően bármely nemzeti rendszerben akkreditált tanúsító szervezettől származó tanúsítványt, vagy ezzel egyenértékű dokumentumot mely szerint a termék megfelel az EüM rendeletben

és/vagy a 93/42/ EK irányelvben előírt minőségi, megfelelőségi követelményeknek.

Továbbá AT köteles benyújtani cégszerű - vagy más, joghatás kiváltására alkalmas formában megtett - nyilatkozatát is arról, hogy az általa benyújtott minden tanúsítvány/azzal egyenértékű dokumentum/gyártói megfelelőségi nyilatkozat érvényes.

M/3. AT a Korm.r. 21. § (1) bek. h) pontjára tekintettel köteles benyújtani minden általa megajánlott részben minden megajánlott termékre gyártói termékleírást vagy ha ilyen dokumentum (AT cégszerű nyilatkozata szerint) nem létezik, a termék műszaki leírását cégszerű nyilatkozat formájában. A termékleírás vagy műszaki leírás tartalmazza legalább a termék megnevezését, a gyártó megnevezését, a termék gyártói cikkszámát vagy REF számát, valamint műszaki paramétereit, jellemzőit és minden olyan adatot és információt, amelyből a termék közbeszerzési dokumentumokban előírt műszaki követelményeknek való megfelelősége megállapítható. A gyártói termékleírás fogalma a közbeszerzési dokumentumokban.

M/4. AT a Korm.r. 21. § (1) bek. h) pontjára tekintettel köteles benyújtani minden általa megajánlott részben minden megajánlott termékre 5-5 darab termékmintát.

Az alkalmasság minimumkövetelményei:

Ajánlattevő alkalmatlan az érintett rész tekintetében, ha:

M/2. az adott rész tekintetében, ha nem rendelkezik a részben lévő minden tételre az ajánlattételkor érvényes - a 4/2009. (III. 17.) EüM. rendelet szerinti gyártói megfelelőségi nyilatkozattal - és amennyiben az a termék forgalomba hozatalához szükséges a 4/2009. (III. 17.) EüM r. alapján - az orvostechikai eszköznek minősülő termék kockázati osztályának megfelelően bármely nemzeti rendszerben akkreditált tanúsító szervezettől származó tanúsítvánnyal, vagy ezzel egyenértékű dokumentummal, mely szerint a termék megfelel a 4/2009. (III. 17.) EüM r-ben és/vagy a 93/42/ EK irányelvben előírt minőségi, megfelelőségi követelményeknek.

M/3. az adott rész tekintetében, ha az adott rész tekintetében benyújtott gyártói termékleírásban vagy műszaki leírást tartalmazó nyilatkozatban foglaltak szerint az adott rész tekintetében ajánlott bármely

termék nem felel meg a műszaki leírásban (specifikáció) megjelölt követelményeknek.

M/4. az adott rész tekintetében, ha a benyújtott mintapéldány alapján az adott rész tekintetében ajánlott bármely termék nem felel meg a műszaki leírásban (specifikáció) megjelölt követelményeknek.

A benyújtott nyilatkozatoknak, igazolásoknak alkalmasnak kell lenniük a műszaki és szakmai alkalmasság megállapítására.”

A felhívás VI.3) További információk pontja szerint:

„1. A termékmintákat az alkalmassági feltétel igazolására, Ajánlatkérő kifejezett felhívására kell benyújtani.” Az ajánlatkérő a felhívásban a 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés d) pontja szerint megadta a termékminták benyújtásának helyét azzal, hogy a 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 15. § (6) bekezdése alapján az ajánlatkérő azok átvételét dokumentálja.

A közbeszerzési dokumentumok tartalmazták az általános tudnivalókat, az ajánlat benyújtásával kapcsolatos követelményeket, a műszaki leírást, specifikációt, a határidős adásvételi szerződés tervezetét és az iratmintákat az ártáblázattal.

A közbeszerzési dokumentumokban szerepelt az, hogy a termékmintákat az ajánlatkérő felhívására kell benyújtani átvételi elismervény ellenében a lebonyolító cég székhelyén egy vagy több csomagolásban lezárva az ajánlattevő feltüntetésével. Az adott tételeket elkülönítve, külön csomagolásban kell benyújtani a rész, a tétel számának és az ajánlattevő feltüntetésével. Az ajánlatkérő előírta, hogy az ajánlattevőknek az ajánlatukban megajánlott termék tekintetében kell az ajánlatukat benyújtani.

A közbeszerzési dokumentumok tartalmazták a műszaki leírást, specifikációt.

Az ajánlatkérő a műszaki leírásban előírta, hogy a humán egészségügyi célra felhasználni kívánt termékeknek az alábbi alkalmassági feltételeknek kell megfelelniük:

„A megajánlott termékeknek:

- alkalmasnak kell lenniük az Ajánlatkérő által meghatározott célokra,

- alkalmasnak kell lenniük külön kikötés nélkül is azokra a célokra, amelyekre más, azonos fajtájú vagy rendeltetésű terméket rendszerint használnak,
- rendelkezniük kell azzal a minőséggel, amely azonos fajtájú vagy rendeltetésű termékénél szokásos, és amelyet az ajánlatkérő elvárhat, figyelembe véve a termékek természetét, valamint az ajánlattevőnek, az előállítónak, vagy ezek képviselőjének a termékek konkrét tulajdonságaira vonatkozó nyilvános kijelentését,
- rendelkeznie kell az ajánlatkérő által megkövetelt tulajdonságokkal és minőséggel, továbbá rendelkeznie kell az ajánlattevő által adott leírásban, mintában és az ajánlatban szereplő minőséggel és tulajdonságokkal,
- meg kell felelnie adott esetben a jogszabályban rögzített minőségi követelményeknek.

A leszállított termékek legkisebb csomagolási egységén fel kell tüntetni a gyártó nevét, termék nevét, gyártói/forgalmazói kódszámot (REF szám), méretadatokat, felhasználhatósági időt. A gyűjtőcsomagoláson szerepeljen a gyártó neve, termék neve, gyártói/forgalmazói kódszám (REF szám), méretadatokat, kiszereles, felhasználhatósági idő.

Az ajánlatkérő a termékleírásra vonatkozóan a közbeszerzési dokumentumokban előírta az alábbiakat is:

„Ajánlatkérő közbeszerzési szakmai feladatleírását valamennyi rész tekintetében a jelen fejezet, valamint a közbeszerzési dokumentumok Excel formátumban, elektronikusan kiadott melléklete (ártáblázat) tartalmazza....”

Az ajánlatkérő a termékminták vizsgálatára vonatkozóan a közbeszerzési dokumentumokban megadta a mintavizsgálat módszerének a leírását az alábbiak szerint:

„A minta vizsgálata során ajánlatkérő akként gondoskodik arról, hogy a minta vizsgálatát végző személy előtt ne legyen ismert a mintát benyújtó ajánlattevő személye, hogy a termékminta csomagolását átvizsgáló személy és a csomagolásból kibontott minta vizsgálatát két különböző személy végzi elkülönítetten.

Ajánlatkérő a minta vizsgálatáról jegyzőkönyvet készít. Ebben a minta tekintetében tett megállapításokat rögzíti, a minta szerinti bírálatot a bíráló bizottság végzi.

A benyújtandó termékminták közül 1-1 db - a nyertes ajánlattevő részéről - etalonként megőrzésre kerül a szerződéses időtartam végéig, amely alapján végzi Ajánlatkérő a szerződés szerű teljesítés ellenőrzését. A nem nyertes ajánlattevő által benyújtott termékminta 1-1 db mennyiségben a közbeszerzési eljárás dokumentumai körében kerül megőrzésre, míg az összes további minta (mind a nyertes, mind a nem nyertes ajánlattevő tekintetében) a beszerzésre kerülő termék természetéből adódóan nem kerül megőrzésre.

A mintavizsgálat leírása:

Objektív vizsgálat szerint ellenőrizni fogja Ajánlatkérő a pelenkák esetén:

A termékminta ajánlatkérő által vizsgálatra kerül a szakmai követelményekben megjelölt jellemzők teljesülésének ellenőrzése céljából. A minta vizsgálata során ajánlatkérő a műszaki, szakmai követelményeknek való megfelelést, valamint a termékkel szemben annak rendeltetése szerint általában elvárható jellemzőit vizsgálja.

A pelenka folyadékfelszívó képességét úgy vizsgálja Ajánlatkérő, hogy a gyártó által megadott mennyiséget három részletben, 15 percenként egyenletesen eloszlatja a nedvszívó felszínen, időt hagyva az abszorbens alkotók működésének;

Ezek után (45 perc múlva):

- ellenőrzi az indikátorcsík elváltozását;
- ellenőrzi a visszanedvesedést, átnedvesedést;
- ellenőrzi a dupla „tépőzár” legalább háromszori nyitását, zárását.

Az objektív vizsgálat kizárólag a mintapéldány alkalmassági megfelelésére vonatkozik.”

A határidős adásvételi szerződéstervezet rögzítette, hogy a megajánlott termék rendelkezik a műszaki leírás szerinti műszaki tartalommal és a nedvszívó kapacitást igazoló tanúsítvánnyal a 2. és 3. részt illetően.

A határidős adásvételi szerződés tervezet tartalmazta a közbeszerzési dokumentumokban található alkalmassági előírásokat.

A határidős adásvételi szerződéstervezet rögzítette az eladó kellékszavatosságra vonatkozó felelősségét, illetve a hibás termék kicserélésére vonatkozó eladói kötelezettségvállalást.

Kiegészítő tájékoztatást több alkalommal adott az ajánlatkérő, melyek során a jogorvoslattal érintett 2., 3. részek vonatkozásában az alábbi kérdések és válaszok merültek fel:

Az 1. kiegészítő tájékoztatás 1. kérdésére az ajánlatkérő a nedvesség indikátor vonatkozásában az alábbi választ adta:

Az ajánlatkérő törölte az indikátorcsíkra vonatkozó azt az előírást, hogy a csomagoláson kell szerepelni az erre vonatkozó használati utasításnak, ugyanakkor előírta azt, hogy a gyártói tájékoztatásban az erre vonatkozó használati utasításnak szerepelnie kellett.

Az 1. kiegészítő tájékoztatás 2. kérdésére az ajánlatkérő a termékminták tesztelésének metódusára és az ajánlattevők anonimitásának biztosítása vonatkozásában az előírások törlésére vonatkozóan azt a választ adta, hogy a termékminta vizsgálatra vonatkozó és a közbeszerzési dokumentumok I. fejezet 20. pontjában tett előírásait fenntartja.

A 4. kiegészítő tájékoztatásban az ajánlatkérő törölte a II. részben a termékek antimikrobás tulajdonságára vonatkozó előírását.

Az ajánlattételi határidőre a 2. részben 5 ajánlattevő, köztük a kérelmező, és a 3Med Kft., a 3. részben csak a kérelmező tett ajánlatot.

A kérelmező az ajánlatában becsatolta pdf formátumban az ajánlatkérő részéről Excel táblázatban kiadott „Ártáblázatot”, amely egyebek mellett tartalmazta a 2. és 3. részre megajánlott termékek gyártójának nevét, a gyártó cikkszámát, ajánlattevői megnevezését, az ajánlattevői termékkódot/cikkszámot, kiszerezését (db/karton), nettó egységárát, nettó összárát, az ÁFA-t.

A kérelmező az ajánlatában becsatolta a nedvszívó kapacitásról szóló labor nyilatkozatokat. A lengyel nyelvű nyilatkozatokhoz magyar nyelvű fordítást is csatolt.

A kérelmező az ajánlattételi határidőben az ajánlatkérő bonyolítójához benyújtott kettő dobozt, melyek a bontási eljárás során kibontásra kerültek. A dobozok tartalma a termékminták voltak.

Az ajánlatkérő felkérte a kérelmezőt a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti igazolások benyújtására.

A kérelmező az ajánlatkérő Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívására fenntartotta az ajánlatában már becsatolt igazolásokat, nyilatkozatokat, így a termék-mintákra vonatkozóan is.

A kérelmező termékmintáinak kipróbálásának rendjéről szóló és az ajánlatkérő CVC épület I. emelet III. Belgyógyászati osztályvezetői ápolói szobájában 2019. február 4-én, de. 10 órakor felvett jegyzőkönyv tartalmazta azt a nyilatkozatot, hogy a felkért tárgyszakértő a tárgyi közbeszerzési eljárás egyes részeinek termékeit (többek között a II. rész 7-12. tétel; III. rész 13-16. tétel) átadás-átvételi elismervény ellenében átadta a független minőségi vizsgálatra felkért egészségügyi felsőoktatásban szerzett felsőfokú végzettségű kollégáinak azzal, hogy a részek és termékek ismertetése során a gyártó nem került ismertetésre.

A jegyzőkönyv tartalmazta azt is, hogy ismertetésre került, hogy az egyes részek vizsgálatát ki fogja elvégezni azzal, hogy a vizsgálatot végzők részére a gyártó nem került ismertetésre.

A vizsgálatért felelős tárgyszakértő neve a jegyzőkönyvben feltüntetésre került.

A kérelmező termékmintáinak kipróbálásának rendjéről szóló és az ajánlatkérő orvosi megbeszélő helyiségében 2019. február 4-én de. 11 órakor felvett felvett jegyzőkönyv tartalmazta azt a nyilatkozatot, hogy a résztvevők tájékoztatást kaptak a tender részleteiről, a vizsgálatért felelős tárgyszakértő részenként ismertette a termékeket azzal, hogy a gyártó nem, csak a termék neve került ismertetésre.

A vizsgálatért felelős tárgyszakértő, valamint a vizsgálatra felkért szakértők neve és a jegyzőkönyv aláíróinak a neve a jegyzőkönyvben feltüntetésre került.

A jegyzőkönyvben foglalt tájékoztatás szerint az ajánlatkérő „meghatározott szempontrendszer szerint” fogja vizsgálni a termékeket és kiosztásra kerültek a specifikációk és termékminősítő lapok az egyes részek vizsgálatára kijelölt szakértőknek. A jegyzőkönyv tartalmazta azt is, hogy a szakértők a minőségi tapasztalataikat egyeztetik.

A kérelmező termékmintáinak kipróbálásáról szóló és az ajánlatkérő neurológia osztályvezetői ápolói szobájában 2019. február 11-én, du. 13 órakor felvett jegyzőkönyv tartalmazta, hogy a „felkért szakemberek

végezzék el a termékminta vizsgálatát és tegyék meg vizsgálati észrevételeiket”. A jegyzőkönyv tartalmazta az indikátorcsík, a visszanedvesedés és az átnedvesedés fogalmának szakmai magyarázatát és az egyes termékmintákra tett ezen három szempont szerinti vizsgálati megállapításokat az első töltéstől számított 15 perc, 30 perc és 45 perc és 1 termékminta esetében 60 perc elteltével, az 1., 2., 3. töltés kezdő és befejezési idejének megjelölésével.

A jegyzőkönyv a 2. részre vonatkozóan tartalmazta, hogy a mintákat tesztelésnek vetették alá, akként, hogy a tenderben kiírt folyadék 3 részletben került ráöntésre 15 perces várakozási idővel és megvizsgálásra került, hogy a folyadék kifolyik-e belőle és a következő folyadék mennyiség ezt követően került ráöntésre.

A jegyzőkönyv a 2. részre vonatkozóan tartalmazta a következő hiányosságokat a kipróbálás kapcsán:

- a terméken nem volt a kapacitására vonatkozó egyértelmű jelölés;
- nem rendelkezik a visszanedvesedést megakadályozó, felületi szárazságot biztosító réteggel;
- nem rendelkezik megfelelő szuperabszorbens anyaggal azzal, hogy a szagmegkötő képességről nem lehetett nyilatkozni;
- nem rendelkezik jól látható indikátorcsíkkal.

A jegyzőkönyv a 3. részre vonatkozóan tartalmazta, hogy a mintákat tesztelésnek vetették alá, akként, hogy a tenderben kiírt folyadék 3 részletben került ráöntésre 15 perces várakozási idővel és megvizsgálásra került, hogy a folyadék kifolyik-e belőle és a következő folyadék mennyiség ezt követően került ráöntésre.

A jegyzőkönyv a 3. részre vonatkozóan tartalmazta a következő hiányosságokat a kipróbálás kapcsán:

- a terméken nem volt a kapacitására vonatkozó egyértelmű jelölés;
- nem rendelkezik a visszanedvesedést megakadályozó, felületi szárazságot biztosító réteggel;
- nem rendelkezik megfelelő szuperabszorbens anyaggal azzal, hogy a szagmegkötő képességről nem lehetett nyilatkozni;

A vizsgálatért felelős, valamint a vizsgálatra felkért szakértők és a termékminták kipróbálásáról szóló jegyző-

zőkönyv aláíróinak a neve a 2. és 3. részre vonatkozóan a jegyzőkönyvben feltüntetésre került.

A jegyzőkönyv tartalmazta, hogy a mellékletét képezik a termékminősítő lapok.

A termékmintáknak az előírt módszerrel történt kipróbálásáról videofelvétel is készült.

A Döntőbizottság rendelkezésére bocsátott videó felvételen látható, hogy a vizsgálandó mintatermék mellett elhelyezett felirat tartalmazta a közbeszerzési eljárás ajánlati részének számát és az azon belüli tételszámot és a vizsgált minta méretét:

A felvételeken látható vizsgálatok tárgyát – a termék-minták csupán méretbeli különbségére figyelemmel – a 2. rész 07., 08., 09. tételei képezték, továbbá a 3. rész 13. és 14. tételei.

A felirat tartalmazta még a betöltendő összes folyadék mennyiséget (az összesített nedvszívó kapacitásnak megfelelően), a töltések számát, továbbá a töltésenkénti folyadék mennyiséget (az össz. nedvszívó kapacitás harmad részét). A vizsgáló személy literben skálázott mérőpohárból töltötte be a pelenka belső, a páciens bőrrel érintkező felén keresztül a töltésenkénti folyadék mennyiséget, az összesített nedvszívó kapacitás harmad részét. A betöltés a folyadék egyenletes, folyamatos csurgatásával történt.

A közbeszerzési dokumentumban foglaltaknak megfelelően az ajánlatkérő háromszor ismételte meg az adott mintapéldány nedvszívó kapacitása harmadának megfelelő mennyiségű folyadék betöltést, majd visszanedvesedési vizsgálatot végzett – papírtörő kendő ráhelyezéssel/rányomással – a pelenka belső, a páciens bőrrel érintkező felén.

A videofelvétel egyik képén látható, a gyártó cég megjelölését tartalmazó feljegyzés nem rögzített a jogorvoslati eljárás tárgyát képező közbeszerzési eljárással való összefüggést igazoló adatot.

Az ajánlatkérő 2018. március 28-án küldte meg az ajánlattevők részére - egyebek mellett - a kérelmező 2. és 3. részre adott ajánlatának érvénytelenségére vonatkozó közbenső döntését.

Az ajánlatkérő a közbenső döntés indokolásában a kérelmező ajánlatát az alábbi indokok miatt nyilvánította érvénytelennek a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja alapján a 2. rész vonatkozásában tekintettel arra, hogy a

részt képező termékek nem felelnek meg a benyújtott mintapéldány alapján a műszaki leírásban (specifikáció) megjelölt követelményeknek, tehát nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges M/4. alkalmassági feltételnek a benyújtott ajánlat.

„2. rész (7-12. tételei esetében valamennyi tételre vonatkozóan) tett megállapítások:

1. Külső borítása légáteresztő legyen, latex mentes borítással. A légáteresztő funkció előnyei mellett a folyadékot visszatartsa, a pelenka folyadékterhelhetőségének megfelelően.

Megállapítás: ...Csak kívülről bizonyított a folyadék-visszatartás (nem nedvesedik át, de visszanedvesedik)”

2. Előírás a Műszaki leírás szerint a megajánlott termékek tekintetében a 2. részt képező termékek mindegyike tekintetében rendelkezzen:

- jó minőségű, dupla nedvszívó cellulóz réteggel, mely felszívja, elvezeti és szétoszlatja a vizeletet,
- visszanedvesedést gátló felülettel, felületi szárazságot biztosító réteggel, mely a folyadékot gyorsan átereszt, és megakadályozza a visszaned-vedést,
- szuperabszorbens anyaggal, ami felszívja és megköti a vizeletet, továbbá a kellemetlen szagokat is,
- jól látható indikátorcsíkkal, amely a pelenka folyadék telítettségét jelzi, biztosítva az optimális időpontját.”

2/a) A vizsgált termékek (a részt képező valamennyi termék) mindegyike felszívja a nedvességet, azonban csak felszívja, ugyanakkor vissza is ereszt, tehát visszanedvesedik.

2/b) Nem rendelkezik a megajánlott termék a 2. részt képező termékek tekintetében megfelelő visszanedvesedést gátló felülettel, felületi szárazságot biztosító réteggel, mely a folyadékot gyorsan átereszt, és megakadályozza a visszanedvesedést.

2/c) Nem rendelkezik a megajánlott termék a 2. részt képező termékek tekintetében megfelelő szuperabszorbens anyaggal, ami felszívja és megköti a vizeletet.

2/d) Nem rendelkezik a megajánlott termék a 2. részt képező termékek tekintetében jól látható indikátor-

csíkkal, amely a pelenka folyadék telítettségét jelzi, biztosítva a csere optimális időpontját.”

Az ajánlatkérő a közbenső döntés indoklásában a kérelmező ajánlatát az alábbi indokok miatt nyilvánította érvénytelennek a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja alapján a 3. rész vonatkozásában tekintettel arra, hogy a részt képező termékek nem felelnek meg a benyújtott mintapéldány alapján a műszaki leírásban (specifikáció) megjelölt követelményeknek, tehát nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges M/4. alkalmassági feltételnek a benyújtott ajánlat.

„3. rész (13-16. tételei esetében, valamennyi tételre vonatkozóan) esetében tett megállapítások:

1. Külső borítása légáteresztő legyen, latex mentes borítással. A légáteresztő funkció előnyei mellett a folyadékot visszatartsa, a pelenka folyadékterhelhetőségének megfelelően.”

Megállapítás:…Csak kívülről bizonyított a folyadék-visszatartás (nem nedvesedik át, de visszanedvesedik)”

2. Előírás a Műszaki leírás szerint a megajánlott termékek tekintetében a 3. részt képező termékek mindegyike tekintetében rendelkezzen:

- jó minőségű, dupla nedvszívó cellulóz réteggel, mely felszívja, elvezeti és szétoszlatja a vizeletet,
- visszanedvedesést gátló felülettel, felületi szárazságot biztosító réteggel, mely a folyadékot gyorsan átereszt, és megakadályozza a visszanedvedesést,
- szuperabszorbens anyaggal, ami felszívja és megkötöti a vizeletet, továbbá a kellemetlen szagokat is,
- jól látható indikátorcsíkkal, amely a pelenka folyadék telítettségét jelzi, biztosítva az optimális időpontját.”

2/a) A vizsgált termékek (a részt képező valamennyi termék) mindegyike felszívja a nedvességet, azonban csak felszívja, ugyanakkor vissza is ereszt, tehát visszanedvesedik.

2/b) Nem rendelkezik a megajánlott termék a 3. részt képező termékek tekintetében megfelelő visszanedvedesést gátló felülettel, felületi szárazságot biztosító réteggel, mely a folyadékot gyorsan átereszt, és megakadályozza a visszanedvedesést.

2/c) Nem rendelkezik a megajánlott termék a 3. részt képező termékek tekintetében megfelelő szuperabszorbens anyaggal, ami felszívja és megkötöti a vizeletet.

A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő a 2. és 3. részt illetően a jogorvoslati kérelmében meghatározott indokokból, melyet az ajánlatkérő elutasított és egyidejűleg a 2. és 3. részre vonatkozó - a személyes adatokat kitakart - vizsgálati jegyzőkönyveket a kérelmező rendelkezésére bocsátotta. Az ajánlatkérő - egyebek mellett - cáfolta a kérelmező állítását, hogy a 2. és 3. részben benyújtott termékei azonosak az ajánlatkérő által jelenleg használt termékekkel.

A kérelmező jogorvoslati kérelme

A kérelmező a jogorvoslati kérelmében kérte a Döntőbizottságot, hogy állapítsa meg, hogy az ajánlatkérő a 2-3. részek tekintetében megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontját és a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, valamint a Kbt. 2. § (1), (2) és (3) bekezdéseit, a Kbt. 65. § (2) bekezdését, a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdéseit, továbbá semmisítse meg az ajánlatkérő 2019. március 28-i közbenső döntését a fenti részekben. A kérelmező szerint az ajánlatkérő jogsértően nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő észrevételében elsődlegesen kérte a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdéseire alapozott kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati kérelem visszautasítását az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

Kérte továbbá másodlagosan, hogy a Döntőbizottság elkészttség okán utasítsa el a jogorvoslati kérelmet a Kbt. 148. § (5) bekezdésére tekintettel, a Kbt. 2. § (1), (2), (3) bekezdése, a Kbt. 65. § (2) bekezdése, a Kbt. 69. § (2) bekezdése, a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja alapján előterjesztett jogsértések vonatkozásában.

Az ajánlatkérő érdemben kérte a Döntőbizottságot, hogy a jogorvoslati kérelmet alaptalanság miatt utasítsa el.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában a jogorvoslati kérelmet elutasította.

A határozat indokolása a következőket tartalmazta:

Az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárását megindító felhívását 2018. augusztus 15. napján adta fel, ezért a Döntőbizottság a Kbt. ezen a napon hatályos anyagi jogi rendelkezéseit vette figyelembe a jogorvoslati kérelem vizsgálatánál, valamint a hatályos eljárásjogi rendelkezéseket.

A Döntőbizottság az eljárásjogi kérdések vizsgálata során nem fogadta el az ajánlatkérő elkészttség tárgyában tett eljárásjogi kifogását, mivel a jogorvoslati kérelem nem az ajánlatkérői előírásokat kifogásolta, hanem az ajánlatkérőnek a kérelmező ajánlatát érvénytelenítő közbenső döntése ellen irányult. A kérelmező jogosult volt a jogorvoslati kérelme alátámasztása végett a Kbt. 69. § (5) bekezdésére, illetve a nem megfelelő ajánlatkérői előírásokra hivatkozni, e hivatkozások nem voltak értékelhetők a jogvesztő határidő betartása körében.

A Döntőbizottság az érdemi vizsgálat során megállapította, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelme alaptalan.

A jogorvoslati kérelemre irányadó jogszabályi rendelkezések szerint:

A Kbt. 2. § (1) - (3) bekezdései szerint:

1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

(2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

(3) Az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni. A joggal való visszaélés tilos.

A Kbt. 3. § 37. pontja szerint szakmai ajánlat a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat.

A Kbt. 50. § (4) bekezdése szerint az eljárást megindító felhívásnak és a többi közbeszerzési dokumentumnak minden esetben biztosítania kell, hogy annak alapján a gazdasági szereplők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek, illetve részvételi jelentkezést nyújthassanak be.

A Kbt. 65. § (2) bekezdés 3. és következő fordulata szerint az alkalmassági követelményeket az eljárást megindító felhívásban pontosan meg kell jelölni. Ennek során meg kell határozni, hogy az (1) bekezdésben foglaltak szerint mely körülmények megléte, illetve hiánya vagy azok milyen mértékű fogyatékosága zárja ki, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt alkalmasnak minősítse a szerződés teljesítésére. Az alkalmassági követelményeknek való megfelelés igazolására benyújtandó dokumentumokat az eljárást megindító felhívásban, vagy - a felhívásban a benyújtandó dokumentumok típusának rövid megjelölése mellett - az egyéb közbeszerzési dokumentumokban kell pontosan meghatározni.

A Kbt. 69. § (1) bekezdése szerint az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

A Kbt. 69. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg - több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban - ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

A Kbt. 69. § (4) bekezdés első fordulata szerint az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát megelőzően az ajánlatkérő köteles az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt megfelelő határidő tűzésével felhívni a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint - adott esetben - a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében a közbeszerzési dokumentumokban előírt igazolások benyújtására.

A Kbt. 71. § (1) és (8) bekezdésében foglaltak szerint

(1) Az ajánlatkérő köteles az összes ajánlattevő és részvételre jelentkező számára azonos feltételekkel biztosítani a hiánypótlás lehetőségét, valamint az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, igazolás tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől vagy részvételre jelentkezőtől felvilágosítást kérni.

(8) A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:

a) nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és

b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja szerint az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek, vagy nem igazolta megfelelően a követelményeknek való megfelelést.

A Kt. 77. § (4) bekezdése szerint az eljárás nyertese az az ajánlattevő, aki az értékelési szempontok szerint a legkedvezőbb ajánlatot tette és ajánlata érvényes.

A Kbt. 81. § (11) bekezdésének első és második fordulata szerint nyílt eljárásban nem lehet tárgyalni. A nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (1) bekezdés h) pontja szerint:

Az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges műszaki, illetve

szakmai alkalmasságának igazolása árubeszerzés esetében - figyelemmel annak jellegére, mennyiségére, rendeltetésére - előírható

h) a beszerzendő áru leírásával, mintapéldányának, illetve fényképének bemutatásával, amelynek hiteleségét az ajánlatkérő felhívására igazolni kell.

A gyógyszerek és orvostechikai eszközök közbeszerzésének sajátos szabályairól 16/2012. (II. 16.) Korm. rendelet 7. §-a alapján az e rendelet szerinti közbeszerzési eljárásokban beszerzett áruk a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló rendelet tekintetében különleges célt szolgáló áruk.

A Döntőbizottság mindenekelőtt leszögezte, hogy ajánlatkérőnek a maga által meghatározott érvényességi bírálati eszközök útján kell elvégeznie az érvényességi vizsgálatát az ajánlattevők alkalmassága tárgyában, a kötöttségére tekintettel azt a közbeszerzési eljárás során nem változtathatja meg. Az előírások szerint a termékminta kipróbálás kapcsán jegyzőkönyvet kellett felvenni, amelynek a mellékletét képezték a termékminták is.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a felhívásában a 2. és a 3. részben is 5-5 termékminta benyújtására hívta fel a kérelmezőt, az előírásaiból következően ezekben a részekben is a megajánlott termékeknek a kipróbálását kötelezőnek tartotta az előírásai szerinti alkalmassági vizsgálat során.

Az ajánlatkérő elsődleges szempontnak tartotta az ajánlatok értékelése vonatkozásában is, hogy csak az igényeknek megfelelő és csak az előírt minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő terméket fogadja el.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező esetében a 2-3. részre megajánlott termékei kipróbálásának rendjére és a tényleges vizsgálatra, tesztre vonatkozó jegyzőkönyvek rögzítették azok tárgyát, ezen belül a termékminták anonimitásának biztosítására, a termékminták átadás-átvételére, a vizsgálat helyszínére, idejére, a termékminta minta vizsgálatért felelős személy és a szakmai értékelést végző egészségügyi szakemberek megjelölésére és a lefolytatott vizsgálat módszerére vonatkozó adatokat, továbbá a termékminták teszteléséről, vizsgálatáról fotó és video felvételeket is tartalmaztak.

A Döntőbizottság figyelembe vette a Miniszterelnökség által előírt „Minőségellenőrzési útmutató” szerinti előírásokat is. Ezen útmutató szerint amennyiben a mintapéldányok megőrzésére nincs lehetőség (mert pl. veszélyes hulladéknak minősülnek), úgy kérni szükséges, hogy az ajánlatkérő készítsen fotódokumentációt a mintapéldányokról és az egyes vizsgálatokról, és ezeket őrizze meg a Kbt. 46. § (2) bekezdésében jelzett időpontig. A mintapéldány előírása esetén a közbeszerzési dokumentumoknak részletesen tartalmazni kell a mintapéldányok vizsgálatának leírását, ennek dokumentálását (jegyzőkönyvezés), külön kitérve arra, hogy a vizsgálatot végző személy(ek) előtt a vizsgálat időpontjában nem lehet ismert, hogy épp mely ajánlattevő mintapéldányát vizsgálják. Mintapéldány előírása esetén a felhívás további információkat tartalmazó pontjában, ill. a közbeszerzési dokumentumokban rögzíteni szükséges azon információt, hogy az ajánlatkérő miként fogja vizsgálni a benyújtott mintapéldányokat, hogy az minden érdeklődő gazdasági szereplő számára megismerhető legyen. A mintapéldány vizsgálatának folyamatát - mint minden eljárási cselekményt - dokumentálni (jegyzőkönyvben rögzíteni) szükséges.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő előírásai a termékminta vonatkozásában a fenti útmutató előírásainak is megfeleltek és a jegyzőkönyvek szerint az ajánlatkérői vizsgálat is ezen előírásoknak a mentén történt.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a 2. és 3. részre tett termékminta kipróbálásáról szóló jegyzőkönyv szerint alkalmatlan minősítést azoknak a műszaki leírásban foglalt előírásainak való meg nem felelésre alapította, melyek egyben a szakmai ajánlat megfelelőségének az előfeltételét is képezték, jelentették.

A Döntőbizottság álláspontja szerint az ajánlatkérő érvényességi bírálata nem volt jogsértő a kérelmező által hivatkozott okokból, mivel a 2. és 3. rész vonatkozásában a termékminta kipróbálási jegyzőkönyv hitelessége, a kérelmező által hiányolt objektív vizsgálat elvégzése megállapítható volt az alábbi tényekre figyelemmel. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő nem a kérelmező által hivatkozott időpontban 2019. március 22-én, hanem 2019. január 22-én szólította fel a Kbt. 69. § (4) bekezdése

szerinti igazolások benyújtására, továbbá a kérelmező által hivatkozott időpontban, 2018. szeptember 24-én eljárási cselekmény nem történt.

A Döntőbizottság az ajánlatkérőnek a kérelmező vonatkozásában a 2.-3. részre vonatkozó közbenső döntését jogszerűnek ítélte, mivel az ajánlatkérő előírásának megfelelő hiteles termékminta kipróbálási jegyzőkönyv szerint a termékre vonatkozó szakmai vizsgálatot az ajánlatkérő elvégezte és a közbenső döntésében az előírásainak megfelelő vizsgálat alapján állapította meg a kérelmezőnek a 2-3. részben megajánlott termékei vonatkozásában az ajánlat Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenségét az előzetesen közölt alkalmassági feltételek (ajánlati felhívás M/4 pont, közbeszerzési dokumentumok) szerint.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő két szakaszban folytatta le a vizsgálatát. Az első alkalommal a termékvizsgálat vezetésére kijelölt személy átadta a termékmintákat kicsomagolt állapotban a vizsgálatra kijelölt szakértőknek. A Döntőbizottság nem fogadta el a kérelmező hivatkozását az anonimitás biztosításának hiányára vonatkozóan, mivel a jegyzőkönyvekből kiderült, hogy a termékvizsgálat vezetésére kijelölt személy már kicsomagolt állapotban adta át a tesztet végző szakembereknek a termékmintákat, így a gyártó nem volt azonosítható. A Döntőbizottság megállapította azt is, hogy a szakmai standardoknak megfelelt a kérelmező által kifogásolt „vízöntögetéses” vizsgálati módszer, mely hasonló esetekben általánosan alkalmazott vizsgálati metódus, továbbá a módszer a közbeszerzési dokumentumokban előzetesen ismertetésre került. A tesztre vonatkozó 2019. február 11-i jegyzőkönyv a vizsgálat időtartamát, a vizsgálat módját és a vizsgálati megállapításokat (hiányosságokat) egyértelműen tartalmazta, nevezetesen, hogy a termékeken nem volt a kapacitásra vonatkozó egyértelmű jelölés, nem rendelkeztek a visszanedvedést megakadályozó, felületi szárazságot biztosító réteggel és nem rendelkeztek megfelelő szuperabszorbens anyaggal, valamint a 2. részben benyújtott termékminták nem tartalmaztak indikátorcsíkot. A nedvszívó kapacitás hiányos voltának bizonyítására vonatkozó kérelmezői kifogás azért nem alapos, mivel az ajánlatkérő az ezzel kapcsolatos laboratóriumi vizsgálati tanúsítványt az 1. értékelési részszerzőpont körében írta elő, nem pedig az érvényességi vizsgálat körében.

A Döntőbizottság a Kbt. 2. § (1)-(3) bekezdés szerinti alapelvi jogsértést sem állapított meg, mivel a kérelmező a Kbt. fenti rendelkezései szerint az ajánlatkérőnek a kérelmezőt érintő döntésére vonatkozó jogsértés vonatkozásában értékelhető többlet tényállást nem jelölt meg. A Döntőbizottság álláspontja szerint a Kbt. 2. § (1)-(2)-(3) bekezdései körében nem értékelhetők a kérelmező hivatkozásai az ajánlatkérőnek az anonimitás biztosításának elmulasztására vonatkozóan, mivel a 2019. február 4-i és február 11-i jegyzőkönyvek szerint tényszerűen igazolásra került, hogy a tesztet végző szakemberek a termékmintákat a kicsomagolást követően vették át, azok gyártójának beazonosítására nem volt lehetőség. Továbbá a 2019. február 4-i jegyzőkönyvek szerint a termékminták ellenőrzése – a kérelmező hivatkozásával szemben – folyamatos volt, mivel a termékeknek a specifikációk és termékminősítő lapok szerinti ellenőrzése történt meg a 2019. február 11-i tesztelésig.

A Döntőbizottság a kérelmező Kbt. 65. § (2) bekezdés szerinti jogsértésre történő hivatkozása vonatkozásában rámutatott arra, hogy a kérelmező a kiegészítő tájékoztatást követően jogvesztő határidőben nem kifogásolta az ajánlatkérő releváns műszaki előírásait (a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok szerint nem kellett betegen kipróbálni a pelenkákat, az ajánlatkérő jegyzőkönyv mintát nem adott a közbeszerzési dokumentumokban, de a vizsgálat rendjét meghatározta, mely szerint a termékminta átadásának és annak kipróbálásának időpontja elválthatott, illetőleg ez alatt az időszak alatt a terméklapok és a specifikáció szerinti vizsgálatra került sor). A Döntőbizottság továbbá a döntése meghozatalánál figyelembe vette a Kúria Kfv.III.37.162/2018/5 sorszámú ítéletét, mely szerint az ajánlat érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés elleni jogorvoslati kérelemben már nem lehet vitatni az ajánlati kiírás tartalmát. A kérelmező egyértelmű választ kapott az első kiegészítő tájékoztatás 2. kérdésére, hogy az ajánlatkérő a mintatermék vizsgálatára vonatkozó előírásain nem kíván változtatni, tehát a termékminták vizsgálata ezen előírások mentén fog történni. A kérelmező a kiegészítő tájékoztatás alapján alappal számíthatott arra, hogy ezen előírások szerint fogja az ajánlatkérő az alkalmassági vizsgálatát elvégezni az M/4 alkalmassági feltételre vonatkozóan, mely előírással szemben a jogvesztő határidőben jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő.

A Döntőbizottság nem fogadta el a kérelmező hivatkozását a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.245/2015/4. számú ítéletére a hiánypótlás alkalmazásának ajánlatkérői elmulasztása tárgyában. Az ítélet indokolása szerint, ha az ajánlatkérő előírása az alkalmassági követelményre vonatkozó kiírásba nem emelt be szakmai ajánlat részét képező elemet, vagyis az alkalmassági követelmény előírása egyben nem határozta meg a szakmai ajánlat egyik elemének műszaki tartalmát, akkor hiánypótlást kell az ajánlatkérőnek elrendelni az alkalmassági feltételnek nem megfelelő termékmintára vonatkozóan. Továbbá az ítélet indokolása szerint amennyiben az ajánlatkérő a mintapéldányt a szakmai ajánlat részévé nem tette, erre vonatkozó ajánlatkérői előírást sem a felhívás, sem a dokumentáció nem tartalmazott, akkor nem áll fenn a hiánypótlás akadálya. A Döntőbizottság megállapította egyrészt, hogy a hivatkozott bírósági ítélet a 2011. évi CVIII.tv. (a továbbiakban: régi Kbt.) 67. § (7) bekezdésén alapult, mely szabályozástól a jelen ügyben hatályos Kbt. 71. § (8) bekezdése eltérő szabályozást tartalmaz. A hatályos szabályozás ugyan a korábbihoz képest a szakmai ajánlat vonatkozásában is megengedhetőnek tartja a hiánypótlást, azonban csak korlátokkal, mint a jelen esetben releváns feltétel, a „beszerzés tárgyának jellemzője” tárgyában csak akkor, ha „nem jelentős, egyedi részletkérdésre” vonatkozó hiba állapítható meg. A Döntőbizottság álláspontja szerint az M/4 alkalmassági feltételnek azonban jelentős mértékben nem felelt meg a kérelmező termékmintája mind az indikátorcsík (2. rész) és a szuperabszorbens anyag, valamint a kapacitására vonatkozó egyértelmű jelölés hiánya, mind pedig a visszanedvesedés bekövetkezése miatt a 2-3. részben.

A Döntőbizottság az álláspontja kialakításánál e körben figyelembe vette az Európai Bíróság C-336/12 számú ítéletét is, különösen az ítélet 32. és 36.-37. pontjait.

Továbbá a hatályos Kbt. szabályozása a hiány vagy hiányosság tekintetében a benyújtott dokumentumok pótlását, kijavítását engedi meg, nem pedig magának a teljesítés tárgyának a kicserélését. A Döntőbizottság azt is kiemelte, hogy a hivatkozott kúriai döntés tényállásával szemben az ajánlatkérő a jelen esetben a szakmai ajánlat tartalmához rendelte az M/4 alkalmassági feltétel szerinti alkalmassági követelményét, azaz a műszaki tartalomnak való megfelelést az alkalmassági feltétel részévé tette. Ebből következően a kérelmező által történő hivatkozás a fenti kúriai ítéletre a tényállás ez

okból történő jelentős eltérésére figyelemmel sem helytálló.

A Kbt. 69. § (5) bekezdésének utolsó fordulata az alkalmaságra vonatkozó bírálat kapcsán szintén a Döntőbizottság fenti álláspontját támasztja alá és az a tény is, hogy a kérelmező kifejezett nyilatkozata szerint az általa benyújtott termékminta a beszerzés műszaki leírás szerinti tárgyával azonos. Az ajánlatkérő erre figyelemmel a Kbt. 2. § (2) bekezdése szerinti és az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőség biztosítására vonatkozó alapelvi követelmények alapján a többi ajánlattevőre is tekintettel a nem hiányos, hanem az ajánlatkérő műszaki specifikációjának nem megfelelő termékminta kicserélését nem tehetné lehetővé hiánypótlás útján.

A Döntőbizottság a Kbt. 69. § (4)-(7) bekezdésének megsértésére történő kérelmezői hivatkozást ugyancsak alaptalannak ítélte, mivel az ajánlatkérő egészen az eljárást lezáró döntésig jogosult elvégezni az alkalmaság igazolásával összefüggő eljárási cselekményeket a Kbt. 69. § (4)-(5) bekezdése szerint. A kérelmező a Kbt. 69. § (6) és (7) bekezdéseinek sérelmére pedig anélkül hivatkozott, hogy megjelölte volna a jogsértő eseményt. A kérelmező jogsértő eseményként kizárólag az ajánlatkérő 2019. március 28-i érvénytelenítő közbenső döntését jelölte meg, mely vonatkozásában nem értelmezhető a Kbt. 69. § (6) bekezdése szerinti második legkedvezőbb ajánlattevőre és a Kbt. 69. § (7) bekezdése szerinti, a gazdasági szereplők nyilatkozatának valóságtartalmának ellenőrzésére vonatkozó rendelkezés.

A Döntőbizottság a fenti indokok alapján az alaptalan jogorvoslati kérelmet a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja szerint elutasította.

A határozat végleges.

D.112/17/2019. számú határozat

A határozattal érintett tárgyak: Az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (1) bekezdését, mert nem megfelelően vizsgálta meg, hogy az ajánlattevő ajánlata megfelel-e a közbeszerzési dokumentumban meghatározott feltételnek.

Tényállás

Az ajánlatkérő (egyetem) a 2018. augusztus 15-én feladott eljárást megindító felhívással a Kbt. Második Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított informatikai eszközök beszerzésére.

Az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő a részajánlat tételére lehetőséget adott.

Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban egyebek mellett az alábbiakat írta elő:

„Ajánlatkérő a felolvasólapon a „Nettó ajánlati ár mindösszesen (HUF)” megajánlást kéri szerepeltetni, mely önállóan értékelésre kerül és az ajánlatok összehasonlításának alapját képezi.”

Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban előírta:

„Ajánlattevőnek a megajánlott érték alátámasztásaként az ártáblázat „Ajánlattevő által megajánlott eszköz megnevezése, és az egyenértékűség vizsgálata szempontjából releváns paraméterei.” elnevezésű oszlopának celláiban ismertetnie kell szakmai ajánlatát, melyben ismerteti az adott terméket oly módon, hogy abból az értékelési szempontokra vonatkozó megajánlás ellenőrizhető legyen.

Az értékelési szempont szerinti megajánlást alátámasztó szakmai ajánlat tekintetében ajánlatkérő az alábbiak szerint jár el: Ajánlatkérő az ajánlatot a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánítja, ha

- Ajánlattevő nem nyújt be részletes szakmai ajánlatot (pl. a cellát üresen hagyja),
- az Ajánlattevő által benyújtott szakmai ajánlat hiányos.”

Az ajánlatkérő a műszaki leírást egy Excel táblázatban rögzítette.

Az ajánlatkérő az Excel táblázatban a közbeszerzés tárgya második része esetében, a harmadik sor második

oszlopában, „Eszköz megnevezése” tárgyban a következőt adta meg: „Switch”. Az ajánlatkérő ugyanezen sor harmadik oszlopában „Specifikáció” tárgyban a következőt adta meg: „10 Gb Ethernet switch, RJ45, legalább 16 port”. Az ajánlatkérő ugyanezen sor tizedik oszlopában „Példa az ajánlatkérő által beszerezni kívánt eszköz vonatkozásában. Az egyenértékűséget a specifikációban meghatározott szempontok mentén kell igazolni.” tárgyban a következőt adta meg: „Netgear Switch (10 Gb Ethernet switch)”. Az ajánlatkérő ugyanezen sor tizenegyedik oszlopában az „Ajánlattevő által megajánlott eszköz megnevezése, és az egyenértékűség vizsgálata szempontjából releváns paraméterei, konkrét típusmegjelölés, származási hely feltüntetése” tárgyat határozta meg.

Az ajánlattételi határidőre a közbeszerzés tárgya 2. része esetében 9 ajánlattevő, köztük a jelen ismertetés szerint I Kft. és a kérelmező nyújtott be ajánlatot.

Az I Kft. az ajánlatának részeként kitöltötte a műszaki leírás Excel táblázatát.

Az ajánlatkérő a Kbt. 79. § (1) bekezdés alapján tájékoztatta az ajánlattevőket az érvénytelenné nyilvánított ajánlatokról. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy más ajánlattevők mellett az I Kft. ajánlata a közbeszerzés tárgyának 2. része tekintetében a Kbt. 73. § (1) bekezdésének e) pontja alapján érvénytelen lett.

Az ajánlatkérő tájékoztatta az ajánlattevőket, hogy a kérelmező – előzetes vitarendezési kérelemként el nem fogadott – beadványára, valamint a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseiben rögzített alapelvekre figyelemmel visszavonta a Kbt. 79. § (1) bekezdés szerint az érvénytelenné nyilvánítással kapcsolatos döntését egyebek mellett az I Kft. ajánlatára vonatkozóan.

Az ajánlatkérő felvilágosítást kért többek között az I Kft.-től az alábbiak szerint:

„Az ajánlattevő által a 2. rész tekintetében benyújtott terméklistában ... szerepeltetett termékek esetében nem állapítható meg minden kétséget kizáróan, hogy az Ajánlatkérő által támasztott elvárásoknak, illetve az előírt műszaki tartalomnak megfelelnek. Az ártáblázat 2. sor „K” oszlopában megajánlott termék („Storage (2U 12 Bay Storage)”) nem tartalmazza a specifikációban előírt 10 Gb-es hálózati interfészt, valamint az ártáblázat 3. sor „K” oszlopában megajánlott termék („Netgear Switch (10 Gb Ethernet switch)”) 12 port 10 Gb + 4 Port

10 Gb bővítőhelyet tartalmaz a specifikációban előírt 16 db RJ45 helyett.” Kérte, hogy felvilágosítás-nyújtás keretében ismertesse, hogy a megajánlott eszközök/termékek miként tekinthetők egyenértékűnek az ajánlatkérő által előírt műszaki specifikációval.

Az I Kft. felvilágosítását benyújtotta, mely szerint:

„A storage, melyet megajánlottunk – RS2418+, Synology RackStation RS2418+ NAS (12HDD) – alap esetben nem tartalmazza az Önök által előírt 10Gb-es Ethernet RJ45-ös csatlakozású hálózati portot, de hiánypótlásban szeretnénk jelezni, hogy az E10G18-T2 bővítő kártyával az eszköz megfelel az Önök által kért specifikációnak, ezt a bővítő kártyát a megajánlott eszközünk tartalmazza, mely kiegészítővel már megfelelünk az előírt 10 Gb-es Ethernet RJ45-ös csatlakozásnak is. Az ajánlatkérés arra vonatkozott, hogy az eszköz legyen 10 Gb Ethernet switch, rendelkezzen RJ45-ös porttal, illetve összességében legalább 16 porttal. Önök a leírásban felsorolásként szerepeltették ezeket a specifikációkat, így a mi értelmezésünk szerint az Önök által meghatározott, különálló minimum specifikációnak teljes mértékben megfelelünk, hiszen a megajánlott eszközünk 10 Gb Ethernet switch, rendelkezik 12 db RJ45-ös porttal, mely megfelel annak a pontnak, hogy RJ45-össel rendelkezzen, illetve mivel további 4 db SFP+ porttal rendelkezik, így megfelelünk az előírt legalább 16 portnak is.”

Az ajánlatkérő megküldte az ajánlattevők részére az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezést, amely szerint az eljárást eredményesnek nyilvánította, a 2. rész esetében a nyertes az I Kft. lett.

A kérelmező jogorvoslati kérelme

A kérelmező jogorvoslati kérelme szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (1) és (2) bekezdését, továbbá a Kbt. 73. § (1) bekezdésének e) pontját, mert nem nyilvánította érvénytelenné az I Kft. ajánlatát annak ellenére, hogy az I Kft. által kitöltött Excel táblázatban a közbeszerzés tárgya 2. része esetében, a harmadik sor tizenegyedik oszlopában 10G-s optikai modullal rendelkező switch szerepel és nem az előírt 10 GB-os switch.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő kérte az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (1) bekezdését.

A Döntőbizottság megsemmisítette az eljárást lezáró döntést a közbeszerzés tárgya 2. részére vonatkozóan.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 100.000.-Ft bírságot szabott ki.

A határozat indokolása a következőket tartalmazta:

A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította-e érvényessé az I Kft. ajánlatát azért, mert az megfelel a műszaki leírás Excel táblázatában a közbeszerzés tárgya 2. része esetében, a harmadik sor harmadik oszlopában rögzített azon előírásnak, hogy a switchnek 10 Gb-esnek kell lennie.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a műszaki leírás Excel táblázatában a közbeszerzés tárgya 2. része esetében, a harmadik sor harmadik oszlopában azt határozta meg előírásként a switchre vonatkozóan, hogy „10 Gb Ethernet switch, RJ45, legalább 16 port”. Ebből következően a switchnek legalább 16 porttal kellett rendelkeznie, és mivel az ajánlatkérő nem tett különbséget az egyes portok Gb tulajdonságára nézve, ezért a switchnek minden portja vonatkozásában 10 Gb-esnek kellett lennie.

Ebből következően a Döntőbizottság azt vizsgálta meg, hogy az I Kft. által megajánlott termék mind a 16 portja 10 Gb adatátviteli sebességű-e.

A Döntőbizottság a jogorvoslati tárgyaláson felhívta az ajánlatkérőt, hogy nyilatkozatban részletesen indokolja meg, hogy az I Kft. által megajánlott eszköz műszaki adatlapjának mely tartalmi eleme alapján feleltethető meg az I Kft. ajánlata az Excel táblázat harmadik sor harmadik oszlopában rögzített előírásnak. A kétféle adat egyezésének a kifejtése során az ajánlatkérőnek azt a forrást is meg kellett jelölnie, ami alapján egyértelműen és hitelesen meghatározható az, hogy az egyezés fennáll, egyik adatból kikövetkeztethető a másik.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az I Kft. által megajánlott switch 12 db 10GBase-T portja képes 10 Gb-es adatátvitelre az ajánlatkérő észrevételében megjelölt, a vezetékes Ethernet átvitelről szóló IEEE 802.3an-2006 számú szabvány szerint, ezért e szabvány alapján az ajánlatkérő meggyőződhetett arról, hogy az I Kft. által megajánlott switch e portokra nézve megfelel a műszaki leírás Excel táblázatában foglalt előírásnak.

Azonban a Döntőbizottság az I Kft. által megajánlott switch további 4 db 10G SFP+ portja esetében megállapította, hogy sem a 10G, sem az SFP+ nem szabványos jelölés, az IEEE 802.3an-2006 számú szabvány nem tartalmaz rájuk vonatkozóan adatokat. A 10G és az SFP+ adatokból nem következtethető az ki, hogy e 4 db port esetében a switch képes 10 Gb-es adatátvitelre, e jelleget nem igazolta sem az I Kft. ajánlata, sem a felvilágosítása. Az ajánlatkérő a Döntőbizottság kifejezett felhívása ellenére nem mutatta be, hogy mi alapján győződött meg e 4 db port adatátviteli sebességének megfelelőségéről, mert a kizárólagosan hivatkozott azon körülmény, hogy e 4 db port többcélú optikai és réz modulokkal rendelkezik, nem árul el semmit e műszaki tulajdonságról.

A Kbt. 69. § (1) bekezdése szerint az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

Abból következően, hogy nem megállapítható, hogy az I Kft. által megajánlott termék mind a 16 portja 10 Gb adatátviteli sebességű, a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő jogsértően nyilvánította érvényessé az I Kft. ajánlatát azért, mert az nem felel meg a műszaki leírás Excel táblázatában a közbeszerzés tárgya 2. része esetében, a harmadik sor harmadik oszlopában rögzített azon előírásnak, hogy a switchnek 10 Gb-esnek kell lennie. Az ajánlatkérő nem megfelelően vizsgálta meg, hogy az I Kft. ajánlata megfelel-e a közbeszerzési dokumentumban meghatározott feltételnek, és ezért megsértette a Kbt. 69. § (1) bekezdését.

Összeállította:
Dr. Horváth Éva
közbeszerzési biztos
Közbeszerzési Döntőbizottság

KÖZBESZERZÉSI IRÁNYTÚ

A fogvatartotti foglalkoztatás, mint értékelési részszerzőpont a közbeszerzési eljárásokban

Rövid összefoglaló

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a D.415/12/2017. számú határozatában megállapította, hogy a fogvatartottak foglalkoztatására vonatkozó értékelési részszerzőpont alkalmazása nem sérti a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Kbt.) értékelési szempontokkal kapcsolatos rendelkezéseit és összhangban áll az uniós közbeszerzési szabályokkal is. A közigazgatási határozat felülvizsgálata során a Kúria a Döntőbizottsággal egyezően arra a következtetésre jutott, hogy a fogvatartotti foglalkoztatás részszerzőpont nem ütközik a Kbt. felhívott rendelkezéseibe.

A Kúria Kf.VI.37.816/2018/8. számú döntésének elvi tartalma szerint a Kbt. 76. §-ában meghatározott szociális szempont alatt – pontos törvényi fogalom meghatározás, zárt taxáció, kizáró rendelkezés hiányában, figyelemmel a Kbt. 132. §-ában foglaltakra is – a fogvatartottak foglalkoztatása is értendő.

Az ajánlati felhívás releváns pontjai és az előzetes vitarendezési kérelem elutasítása

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (a továbbiakban: ajánlatkérő) 2017 júniusában a Kbt. Második Része szerinti, árubeszerzésre vonatkozó nyílt közbeszerzési eljárást indított. Az eljárást megindító ajánlati felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2017. június 28-án jelent meg az Európai Unió Hivatalos Lapjában, 2017/S 121-244654 iktatószám alatt.

Az ajánlatkérő a felhívás II. pontjában az alábbiak szerint ismertette a beszerzés tárgyát és mennyiségét: „Egyszer használatos steril, nem szőtt műtéti textíliák megrendelése, fajta és mennyiség szerint meghatározott dolog határidős adásvétele adás-vételi szerződés keretében a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága által a Bács-Kiskun Megyei Kórház számára 12 hónapra, 43 részben meghatározott termékekre és 2 telephelyen.”

Az ajánlatkérő a felhívásban rögzítette, hogy a beszerzés 43 részből áll és ajánlatok valamennyi részre benyújthatók.

Az ajánlatkérő a beszerzés 1-4., 8-14., 34-38., 41. és 43. részei tekintetében a Kbt. 76. § (2) bekezdés a) pontja szerint a legalacsonyabb ár értékelési szempontot írta elő, míg a beszerzés 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részeiben értékelési szempontként a Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontja alapján a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontokat alkalmazta oly módon, hogy az ár alszerzőpont mellett minőségi (szociális) kritériumként a fogvatartotti foglalkoztatást kívánta értékelni.

Az 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részek tekintetében az alábbiak szerint határozta meg az értékelési szempontokat:

II.2.5) Értékelési szempontok

x Az alábbiakban megadott szempontok

x Minőség kritérium – Fogvatartotti foglalkoztatás 30

Költség kritérium –

x Ár – Súlyszám: 70

A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szemponttal összefüggésben további információként meghatározta az alábbiakat a beszerzés 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részei vonatkozásában.

II.2.14) További információ

2. Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pont:

1. Nettó ajánlati ár (HUF) tartalmazza a felmerülő valamennyi költséget, járulékot, díjat 100% mennyiségre %-os eltérés figyelembevétele nélkül.

2. Megajánlható fogvatartottak száma min. 0 fő és max. 20 fő.

Egyéb információ a dokumentációban.

Az értékelés során adható pontszám 1 – 10.

A H. B. S. Zrt. (a továbbiakban: II. r. kérelmező) 2017. július 26. napján előzetes vitarendezést kezdeményezett – egyebek mellett – a fogvatartotti foglalkoztatásra vonatkozó értékelési részszerzőpont tárgyában. Álláspontja szerint a beszerezni kívánt műtéti termékek vonatkozásában meghatározott, szociális tulajdonságra

vonatkozó értékelési szempont alkalmazását nem támasztják alá szakmai indokok és a közbeszerzési törvény irányadó rendelkezései sem. Az ajánlatkérő 2017. július 31. napján kelt válaszában elutasította a II. r. kérelmező előzetes vitarendezési kérelmét. Indoklásként előadta, hogy jogszabályban előírt feladata a fogvatartotti foglalkoztatás érvényesítése, ezért nem jogsértő, hogy a közbeszerzési eljárásokban benyújtott ajánlatokat a fogvatartotti foglalkoztatás értékelési részszerpont alapján is értékelni kívánja. Rámutatott továbbá arra, hogy valamennyi orvostechnikai terméket gyártó, illetve forgalmazó gazdasági szereplő számára elérhető, hogy fogvatartottakat foglalkoztasson.

Az I. r. kérelmező jogorvoslati kérelme

Az M. H. C. Kft. (a továbbiakban: I. r. kérelmező) 2017. július 27-én nyújtotta be jogorvoslati kérelmét a Döntőbizottsághoz, amelyben egy kérelmi elemet jelölt meg. Álláspontja szerint a beszerzés 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részeiben előírt „fogvatartotti foglalkoztatás (fő) (minimum 0 – maximum 20 fő)” értékelési részszerpont indokolatlan és jogsértő, az ajánlatkérő ezzel megsértette a Kbt. 76. § (6) bekezdés a)-c) pontjait, valamint a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdésekben szereplő alapveti rendelkezéseket.

Megjelölte a Kbt. 76. § (6) bekezdés a) pontját, valamint a Kbt. 76. § (7) bekezdését és rámutatott arra, hogy az ajánlatkérő a szerződés teljesítésével kapcsolatban nem jelölt meg olyan feladatot, ami indokoltá tenné a „fogvatartotti foglalkoztatás (fő) (minimum 0 – maximum 20 fő)” értékelési részszerpontként való alkalmazását.

Hivatkozott a Kbt. 76. § (6) bekezdés b) pontjára, amely szerint az értékelési szempontok nem biztosíthatnak önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek. Álláspontja szerint a „fogvatartotti foglalkoztatás (fő) (minimum 0 – maximum 20 fő)” értékelési részszerpont a Kbt. ezen előírásának nem felel meg. Előadta, hogy az ajánlatkérő saját maga, és nem a tényleges megrendelő számára ír elő olyan – a szerződés teljesítéséhez egyáltalán nem szükséges – feltételt, amellyel önkényesen tud preferálni olyan ajánlattevőt, amely az általa fogvatartottak alkalmazását vállalja, vagy ahol már eleve alkalmazásában állnak fogvatartottak.

Megjelölte a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontját, amelynek alapján az értékelési szempontoknak biztosítaniuk kell

a Kbt. 2. § (1)-(5) bekezdéseiben foglalt alapelvek betartását, azonban az ajánlatkérő a verseny tisztaságát megsértette a kérdéses értékelési részszerpont előírásával. Álláspontja szerint a kifogásolt részszerpont nem függ össze a közbeszerzés tárgyával, a szerződés tárgyához nem kapcsolódik és önkényes döntési lehetőséget biztosít az ajánlatkérő számára. Előadta, hogy a fentiek miatt előnyben van az a gazdasági szereplő, aki már eleve foglalkoztat fogvatartottakat.

Kérte, hogy a Döntőbizottság az ajánlati felhívás fenti részei vonatkozásában a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) pontja szerint állapítsa meg a jogsértés megtörténtét és a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontjára tekintettel semmisítse meg a felhívást a Kbt. 165. § (3) bekezdés b) pontja alapján.

A II. r. kérelmező jogorvoslati kérelme

A H. B. S. Zrt. (a továbbiakban: II. r. kérelmező) 2017. augusztus 14-én nyújtotta be jogorvoslati kérelmét a Döntőbizottsághoz, amelyben három kérelmi elemet jelölt meg. A jelen esetben releváns 3. kérelmi elem a beszerzés 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részei vonatkozásában előírt fogvatartotti foglalkoztatás értékelési részszerpont jogsértő voltának megállapítására vonatkozott. Ezzel összefüggésben megsértett jogszabályhelyként a Kbt. 76. § (2) és (5) bekezdéseit, valamint a (6) bekezdés c) pontját jelölte meg. Indoklásként előadta, hogy az ajánlatkérő önkényesen olyan értékelési részszerpontot határozott meg a felhívásban, amely alapján a fogvatartottakat foglalkoztató ajánlattevők a többi gazdasági szereplővel szemben indokolatlan előnyhöz jutnak. Rámutatott, hogy a fogvatartotti foglalkoztatás értékelési részszerpont nem felel meg a Kbt. értékelési szempontokra vonatkozó előírásainak, sérti a verseny tisztaságára és pártatlanságára vonatkozó alapveti rendelkezéseket. Hivatkozott a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontjára, amely az értékelési szempontok meghatározása körében kifejezetten előírja az ajánlatkérő számára az esélyegyenlőség elvének betartását.

Indítványozta, hogy a Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdése alapján állapítsa meg, hogy a felhívásban meghatározott értékelési részszerpont sérti a Kbt. 76. § (2) bekezdését, a (6) bekezdés c) pontját, a Kbt. 2. § (1)-(2) és (4) bekezdését.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő észrevételében kérte, hogy a Döntőbizottság állapítsa meg a jogsértés hiányát és utasítsa el az I. r. és a II. r. kérelmezők jogorvoslati kérelmét.

Előadta, hogy a jogorvoslati kérelmekkel érintett közbeszerzési eljárást nem a Kbt. 29. § (1) bekezdése alapján, tehát nem más ajánlatkérő nevében eljáró ajánlatkérőként folytatja le. Rögzítette, hogy ajánlatkérői minősége a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: 44/2011. Korm. rendelet) alapján áll fenn. Rámutatott, hogy a 44/2011. Korm. rendelet alapján az ajánlatkérő feladata, hogy az egészségügyi intézmények részére lefolytassa a közbeszerzési értékhatárt elérő beszerzési igények esetében a közbeszerzési eljárásokat.

Kiemelte, hogy a 44/2011. Korm. rendelet megalkotása kiemelkedő nemzetgazdasági érdek megvalósítását szolgálta, melynek célja a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) és a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Bvsz. tv.) rendelkezéseivel összhangban a fogvatartotti foglalkoztatás növelése. E jogszabályokra tekintettel érvényesíti a fogvatartotti foglalkoztatásra vonatkozó értékelési részszerzőpontot, amely álláspontja szerint összhangban áll a Kbt. rendelkezéseivel. Hivatkozott továbbá arra, hogy mint kijelölt központi ellátó szervezetnek jogszabályon alapuló kötelezettsége, hogy a fogvatartottak foglalkoztatásával kapcsolatos ágazati politikát érvényesítse.

Álláspontja szerint az 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részek tekintetében előírt fogvatartotti foglalkoztatás, mint értékelési részszerzőpont, nem sérti a Kbt. vonatkozó rendelkezéseit. Hangsúlyozta, hogy nem érvényességi szempontként írta elő a vitatott részszerzőpontot, hanem az értékelés körében érvényesítette azt. Álláspontja szerint az I. r. és a II. r. kérelmezők érvelése mentén a közbeszerzési szerződések teljesítésébe megváltozott munkaképességűek, munkát keresők bevonása, illetve ezen körülmények értékelése sem történhetne meg, amely megközelítés ellentétes az Európai Unió ezen

irányú célkitűzéseivel is. Rögzítette, hogy az I. r. és a II. r. kérelmezőknek ugyanúgy lehetősége van a fogvatartottak foglalkoztatására, mint bármely más piaci szereplőnek, így téves jogi feltételezés alapján vontak le téves következtetést a Kbt. 76. § (6) bekezdés b) pontjában foglalt önkényes értékelés tilalmát illetően. Álláspontja szerint a Kbt. alapelveinek, valamint a közpénzek hatékony felhasználását célzó jogalkotási szándéknak megfelelően határozta meg az értékelési szempontokat.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárás során a 3. kérelmi elem vonatkozásában azt vizsgálta, hogy az I. r. és a II. r. kérelmező részéről egyaránt kifogásolt fogvatartotti foglalkoztatásra vonatkozó értékelési részszerzőpont előírásával az ajánlatkérő megsértette-e a Kbt. 76. § (2) bekezdését, a Kbt. 76. § (6) bekezdés a)-c) pontjait, valamint a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdéseit.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy e kérdést nem csupán tételes rendelkezéseket kiragadva, hanem rendszerszerűen és összefüggéseiben, továbbá az elmúlt időszak jogszabály változásaira tekintettel kellett vizsgálni és értelmezni. Az új közbeszerzési irányelvek (a közbeszerzésekről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelv, a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/25/EU irányelv, a koncessziós szerződésekéről szóló 2014/23/EU irányelv) elfogadása következtében jelentősen módosult az uniós és a nemzeti közbeszerzési jog.

A Döntőbizottság a döntés meghozatala során figyelemmel volt arra, hogy a 2014-ben elfogadott új közbeszerzési irányelvek szemléletváltást eredményeztek a közbeszerzési szabályozási rendszerben. A korábbi években a közbeszerzések területén a szabályozás célja az egységes belső piac megteremtése volt és ezen belül elsődleges szempontként jelent meg, hogy az uniós vállalkozások egyenlő eséllyel férjenek hozzá a közbeszerzésekhez. A megújult irányelvi szabályozás azonban változást hozott e téren mind az uniós, mind a nemzeti közbeszerzési jogban. A jogalkotó részéről előtérbe került az a megközelítés, hogy az ajánlatkérőknek a különböző stratégiai célok megvalósítására, elsődlegesen az innováció és a különböző szociális

célkitűzések (e körben a foglalkoztatás, munkahelyteremtés), illetve a társadalmi érdekek hangsúlyosabb megjelenítésére kell törekedniük a közbeszerzési eljárásokban.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelvének (a továbbiakban: Irányelv) 97. preambulumbekzdése szerint annak érdekében, hogy a szociális és a környezetvédelmi megfontolások erőteljesebben beépüljenek a közbeszerzésbe, az ajánlatkérő szervek számára lehetővé kell tenni, hogy a közbeszerzési szerződés tárgyát képező építési beruházásokkal, árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban minden tekintetben és – a termékhez szükséges nyersanyagok kitermelésétől a termék eltávolításáig, illetve ártalmatlanításáig – életciklusuk bármely szakaszára vonatkozóan meghatározzanak odaítélési szempontokat és szerződésteljesítési feltételeket, beleértve a szóban forgó építési beruházások, áruk vagy szolgáltatások előállításának, nyújtásának vagy a vele való kereskedésnek és a kereskedési feltételeknek a konkrét folyamatában vagy az életciklusuk egy későbbi szakaszában lejátszódó konkrét folyamatokban szerepet játszó tényezőket, még abban az esetben is, ha ezek a tényezők nem képezik a szerződés lényegét.

A 97. preambulumbekzdés a bírálati szempontok körében tehát kifejezetten rendelkezik arról, hogy az ajánlatkérő szervezeteknek az odaítélési szempontokat oly módon kell meghatározni, hogy a szociális és a környezetvédelmi megfontolások erőteljesebben beépüljenek a közbeszerzésbe. Ennek érdekében az ajánlatkérő szervezetek jogosultak olyan odaítélési szempontok meghatározására is, melyek ugyan nem képezik a szerződés lényegét, azonban alkalmazásuk által a szociális szempontok érvényesíthetőek az adott közbeszerzési eljárásban.

Az Irányelv 67. cikke – a tételes rendelkezések körében – a következőképpen határozza meg a szerződés odaítélésének szempontjait.

A 67. cikk (1) bekezdése szerint az egyes áruk árára vagy egyes szolgáltatások díjazására vonatkozó nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések sérelme nélkül az ajánlatkérő szervnek a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat szempontjára kell alapoznia a közbeszerzési szerződések odaítélését.

A (3) bekezdés rendelkezik arról, hogy az odaítélési szempontok akkor tekintendők a közbeszerzési szerződés tárgyához kapcsolódónak, ha azok az adott szerződés alapján kivitelezendő építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz bármely módon és azok életciklusának bármely szakaszában kapcsolódnak, ideértve azokat a tényezőket is, amelyek:

- a) az említett építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának, rendelkezésre bocsátásának vagy forgalmazásának konkrét folyamatához kapcsolódnak; vagy
- b) közvetlenül az említett építési beruházás, áru vagy szolgáltatás életciklusának valamely másik szakaszához kapcsolódnak, még akkor is, ha az említett tényezők érdemben nem kapcsolódnak a szerződés lényegéhez.

Az új irányelvi szabályozás tehát jelentősen megkönnyíti, hogy az ajánlatkérők a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempont alkalmazásával érvényesítsék a különféle környezetvédelmi és szociális célkitűzések megvalósítását, emellett az értékelési szempontoknak már nem kell szorosan a szerződés tárgyához kapcsolódniuk.

A fentiekben bemutatott, szemléletváltást megjelenítő uniós irányelvi rendelkezések átmenetire kerültek a nemzeti közbeszerzési jogba is. A 2015. november 1-jétől hatályos Kbt. értékelési szempontokkal kapcsolatos szabályai tükrözik az irányelvi szabályozás új megközelítését, amelynek megfelelően az ajánlatkérők a 2011. évi Kbt.-hez képest szélesebb körben írhatnak elő értékelési részszempontokat a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempont alkalmazása esetén.

A hatályon kívül helyezett közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény az értékelési szempontok körében arról rendelkezett a 71. § (4) bekezdés c) pontban, hogy a részszempontoknak mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőkön kell alapulniuk, a közbeszerzés tárgyával, a szerződés lényeges feltételeivel kell kapcsolatban állniuk (az ellenszolgáltatáson kívül például: a minőség, műszaki érték, esztétikai és funkcionális tulajdonságok, környezetvédelmi és fenntarthatósági tulajdonságok, működési költségek, gazdaságosság, költséghatékonyság, vevőszolgálat és műszaki segítségnyújtás, pótalkatrészek biztosítása, készletbiztonság, a teljesítés időpontja, időszaka); a részszempontok körében értékelhető a munkanélküli vagy tartósan munkanélküli

rétegek foglalkoztatásának a közbeszerzés során megajánlott mértéke.

A jelenleg hatályos – az uniós közbeszerzési irányelvekkel összhangban álló – Kbt. az értékelési szempontok körében kifejezetten rendelkezik a szociális szempontok érvényesítésére vonatkozó követelményről. A Kbt. 76. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles az eljárást megindító felhívásban meghatározni azt a szempontot vagy szempontokat, amelyek alapján a számára – az adott esetben szociális, társadalmi és környezetvédelmi szempontból is – gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot kiválasztja.

A Kbt. 76. § (3) bekezdés a) pontjában rögzítette a jogalkotó, hogy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok – egyebek mellett – vonatkozhatnak különösen hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazására és egyéb szociális tulajdonságokra.

A Kbt. 76. § (6) bekezdése részletezi, hogy az értékelési szempontoknak az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

- a) a szerződés tárgyához kell kapcsolódniuk;
- b) nem biztosíthatnak önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek, hanem mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőkön kell alapulniuk;
- c) biztosítaniuk kell a 2. § (1)-(5) bekezdésében foglalt alapelvek betartását;
- d) az értékelési szempontok körében nem értékelhető az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassága. A (3) bekezdés b) pontjában foglaltak értékelése esetén, ha az eljárásban e körülményekhez alkalmassági feltétel is kapcsolódik, egyértelműen el kell különíteni, hogy mely feltételek képezik a teljesítéshez minimálisan szükséges elvárást (alkalmassági követelmény), és melyek jelentik ezen felül az értékeléskor figyelembe vett tényezőket;
- e) nem eredményezhetik ugyanazon ajánlati tartalmi elem többszöri értékelését.

A megújult szabályozással összhangban a Kbt. 76. § (7) bekezdése nem követeli meg, hogy az értékelési szempont szorosan kapcsolódjon a szerződés tárgyához, mivel arról rendelkezik, hogy a (6) bekezdés a) pontjának megfelelően az értékelési szempontok akkor tekintendők a szerződés tárgyához

kapcsolódónak, ha azok az adott szerződés alapján megvalósítandó építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz bármely módon és azok életciklusának bármely szakaszában kapcsolódnak, ideértve azokat a tényezőket is, amelyek az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállítására, nyújtására vagy a vele való kereskedés konkrét folyamatához kapcsolódnak; vagy az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás életciklusának valamely másik szakaszában megvalósuló valamely folyamathoz kapcsolódnak, még akkor is, ha ezek érdemben nem határozzák meg az építési beruházás, áru vagy szolgáltatás végeredményének tulajdonságait.

A Döntőbizottság a döntés meghozatala során a fentiek mellett figyelembe vette az elmúlt években megvalósult igazságszolgáltatási reform eredményeit is a büntetőpolitika terén. E körben vizsgálta – egyebek mellett – a 2015. január 1-jén hatályba lépett Bv. tv.-t, különösen annak munkáltatással kapcsolatos rendelkezéseit. A Bv. tv. a korábbi szabályozástól eltérően kiemelkedő célként határozza meg a fogvatartottak foglalkoztatását és az önellátó büntetés-végrehajtás kialakítását. A Bv. tv. 216. § (1) és (2) bekezdései a munkáltatás általános szabályai körében rögzítik, hogy az elítéltek által végzett termelő munka szervezése során törekedni kell a büntetés-végrehajtási szervezet önellátóvá és részben önfenntartóvá tételére. Az állam a mindenkori költségvetés teherviselő képességének megfelelően az adó jogszabályokban meghatározott adó- és járulékkedvezményekkel támogatja az elítéltek teljes körű munkáltatásának megvalósítását és a szabadulás utáni munkavállalását.

A Döntőbizottság a fentiekben bemutatott jogszabályi rendelkezések áttekintését követően megállapította, hogy a jogorvoslati kérelmekkel érintett közbeszerzési eljárásban előírt fogvatartotti foglalkoztatásra vonatkozó értékelési részszerzőpont olyan szociális tulajdonság, amelynek alkalmazása összhangban áll a hatályos uniós és nemzeti közbeszerzési szabályokkal. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (3) bekezdés a) pontja alapján jogosult szociális szempontok érvényesítésére az értékelési szempontok körében. A Döntőbizottság álláspontja szerint a fogvatartotti foglalkoztatásra vonatkozó értékelési részszerzőpont előírásával az ajánlatkérő nem valósított meg az esélyegyenlőséget sértő magatartást. A fent hivatkozott jogszabályhelyek alapján a gazdasági szereplőknek egyenlő módon lehetőségük van arra,

hogyan elítéltek foglalkoztassanak, az állam továbbá különféle kedvezmények biztosításával támogatja a civil munkáltatók erre irányuló elhatározását. Az ajánlatkérő nem sértette meg a Kbt. 76. § (6) bekezdés a)-c) pontjait. A Kbt. 76. § (6) bekezdés a) pontja nem sérült, ugyanis az Irányelv 97. preambulumbekkezdése, illetve a Kbt. 76. § (7) bekezdése alapján a vizsgált értékelési részszerpont a szerződés tárgyához kapcsolódik, ugyanis a beszerezni kívánt áru előállítási folyamatához kötődik. A Kbt. 76. § (6) bekezdés b) pontját sem sértette meg az ajánlatkérő, mivel olyan értékelhető részszerpontot határozott meg, amely szubjektív elemeket nem tartalmazott és amelynek vizsgálata alapján a benyújtott ajánlatok egymással ellenőrizhető módon összehasonlíthatóak voltak, így az alkalmazott értékelési részszerpont nem biztosított önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérő részére és előírásával nem sérültek a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdései szerinti alapvető rendelkezések, így a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontja sem. A Döntőbizottság a fenti indokok alapján elutasította az I. r. és a II. r. kérelmezők alaptalan jogorvoslati kérelmeit.

Jogorvoslat a Döntőbizottság döntése ellen és az elsőfokú ítélet

Az I. r. és a II. r. kérelmező (a továbbiakban: II. r. és I. r. felperes) anyagi- és eljárási jogszabálysértésekre hivatkozással keresetet terjesztettek elő és elsődlegesen kérték, hogy a bíróság kötelezze a Döntőbizottságot (a továbbiakban: alperes) új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára, másodlagosan a határozat megváltoztatását kérték.

Az I. r. felperes kérte annak megállapítását, hogy az ajánlati felhívásban meghatározott értékelési részszerpont és az ahhoz rendelt 30-as súlyszám jogsértő, továbbá indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

A II. r. felperes arra hivatkozott, hogy a felhívásban meghatározott értékelési részszerpont sérti a Kbt. 76. § (6) bekezdés a), b) és c) pontjait, a Kbt. 76. § (7) bekezdését, a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdéseit és a Kbt. 76. § (9) bekezdés a) pontját, ezért kérte a bíróságtól a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok megsemmisítését. Előadta, hogy a fogvatartotti foglalkoztatás részszerponthoz rendelt 30-as súlyszámra tekintettel kizárt a

nyerési esélye bármely gazdasági szereplőnek, amely nem foglalkoztat fogvatartottakat.

Alperes nyilatkozatában kérte az I. r. és II. r. felperesek kereseteinek elutasítását. Álláspontja szerint az ügy tényállását feltárta, a feltárt tényekből helyes következtetést levonva megalapozott döntést hozott. Rámutatott továbbá arra, hogy a jogorvoslati eljárás során a jogorvoslati kérelem keretei között kell eljárnia és az I. r. és II. r. felperesek nem jelölték meg megsértett jogszabályi rendelkezésként a súlyszám meghatározására vonatkozó Kbt. 76. § (9) bekezdést, így e kérdésben nem is hozhatott döntést.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I. r. és II. r. felperesek keresete megalapozott volt és ítéletével megváltoztatta az alperes határozatát a 3. kérelmi elem tekintetében, amely a fogvatartotti foglalkoztatásra vonatkozott. Megállapította, hogy a felhívás az 5-7., 15-33., 39-40. és 42. részek tekintetében jogsértő volt, az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 76. § (6) bekezdés a)-c) pontjait, a Kbt. 76. § (7) bekezdését és a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdéseit. Erre tekintettel megsemmisítette a felhívásnak a felsorolt részek vonatkozásában a fogvatartotti foglalkoztatás értékelési részszerpontra vonatkozó előírását a hozzá tartozó 30-as súlyszámmal együtt, a közbeszerzési dokumentumok erre vonatkozó részét, valamint a közbeszerzési eljárásban az ezt követő valamennyi eljárási cselekményt. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Indokolásában a Kbt. 76. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés c) pontjára, (3) bekezdés a) és b) pontjaira, (6) bekezdésére, (7) bekezdésére, valamint (9) bekezdésére utalással megállapította, hogy az ajánlatkérő feladatával összefüggő értékelési szerpont előírását nem teszi lehetővé sem a hazai, sem az uniós jog, a szociális szerpontok tág értelmezése nem lehetséges. Sem a magyar közbeszerzési jogból, sem az irányelvi rendelkezésekből nem következik, hogy a szociális szerpontok alatt a fogvatartottak foglalkoztatását is érteni kellene. Álláspontja szerint az Irányelv rendelkezései az adott közbeszerzési szerződés tárgyához kapcsolódó követelményt írnak elő, de elítéltekkel, fogvatartottakkal összefüggésben nem határoznak meg előírást, kizárólag környezetvédelmi, munkaügyi, szociális szerpontokról rendelkeznek. Rámutatott arra, hogy az Irányelv X. melléklete adja meg az Irányelv 18. cikk (2) bekezdésében meghatározott szociális egyezményeket

jegyzékét, amely nem tartalmaz elítéltekkel kapcsolatos dokumentumot. Rögzítette, hogy az értékelési szempontoknak a szerződés tárgyához kell kapcsolódnuk, amely jelen esetben nem állapítható meg. Indoklásában rámutatott, hogy a 30-as súlyszám bevezetése a vizsgált részszempont mellé sértette az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód, valamint a verseny tisztaságának elvét.

Fellebbezés az elsőfokú bíróság ítélete ellen és az ellenkérelmek

Alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet fogvatartotti foglalkoztatás értékelési részszemponttal kapcsolatos rendelkezéseinek megváltoztatását kérte. Hivatkozott a Kbt. 76. § (1)-(3), valamint (6)-(7) bekezdéseire, továbbá a Kbt. 132. §-ára, amely kifejezetten rendelkezik arról a különleges szerződés teljesítési feltételek alkalmazása körében, hogy a fogvatartotti foglalkoztatás szociális feltételnek minősül. Rámutatott, hogy a Kbt. törvényjavaslatának indoklása szerint sajátos feltételek alatt az adott tárgyú szerződések nem tipikusan jellemző, hanem speciális célú, különösen környezetvédelmi, szociális vagy az innovációt ösztönző feltételek értendőek. Hivatkozott az Irányelv releváns rendelkezéseire (36. és 97. preambulumbekendés, 67. cikk), utalt az új közbeszerzési irányelvek elfogadása következményeként megváltozott szabályozási rendszerre, mind az uniós, mind a nemzeti közbeszerzési jog terén. Előadta, hogy álláspontja szerint a közbeszerzési eljárás során érvényesíthető szociális szempontok körébe tartozónak minősíthető a fogvatartottak foglalkoztatása. Emellett hivatkozott arra is, hogy a nemzeti jogalkotó új szabályozási elveket fektetett le a büntetőpolitika terén is.

Az I. r. felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel. Álláspontja szerint a vitatott értékelési részszempont alkalmazása kizárta azokat a gazdasági szereplőket a közbeszerzés elnyeréséből, amelyek eddig úgy végeztek orvostechnikai termékek gyártási vagy forgalmazási tevékenységet, hogy fogvatartotti munkaerőt nem vettek igénybe. Rámutatott, hogy alperes fellebbezése kizárólag a fogvatartotti foglalkoztatás alszempontra vonatkozik, így álláspontja szerint az ítélet 30-as súlyszámra vonatkozó részei részjogerőre emelkedtek. Hangsúlyozta, hogy az

Irányelv X. melléklete nem tartalmaz elítéltekkel kapcsolatos dokumentumot.

A II. r. felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Állította, hogy a fellebbezés tartalmára tekintettel az elsőfokú ítélet 30-as súlyszámmal kapcsolatos megállapításai részjogerőre emelkedtek. Előadta, hogy álláspontja szerint a fellebbezés alaptalan, mivel nem kizárólag közbeszerzési szabályokra, hanem a közbeszerzési jogvitában irreleváns büntetőpolitikára, büntetés végrehajtási feladatokra is alapoz. Kiemelte, hogy a Kbt. 76. § (8) bekezdésben meghatározott értékelési rendszerre, értékelési szempontokra vonatkozó rendelkezés eltér a Kbt. 132. §-ában meghatározott különleges szerződésteljesítési feltételektől. Álláspontja szerint a jogalkotó tudatosan nem tüntette fel a fogvatartottak foglalkoztatását, mint lehetséges értékelési szempontot, mivel azt nem tartalmazza az Irányelv, továbbá a közösségi jog által egy évtized alatt kialakított szociális szempontoknak nem tárgya semmilyen elítéltekre, fogvatartottakra vonatkozó jogi lehetőség. A Kbt. az Irányelvvél összhangban még utalás szintjén sem tartalmaz hivatkozást a munkavállalói körön kívül a büntetésüket töltő elítéltekre és fogvatartottakra az értékelési szempontok körében. Hivatkozott az Európai Bizottság által kiadott Értelmező Közleményre, valamint az Európai Bizottság Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatóságának útmutatójára, valamint az Európai Bíróság ítéleteire, amelyek nem úgy értelmezik a szociális szempontot, hogy abba beletartozna a fogvatartottak foglalkoztatása is. Érvélese szerint ellátás-biztonsági szempont sem teszi jogszerűvé a kérdéses részszempont alkalmazását.

A Kúria döntése és jogi indokai

A Kúria ítéletében kimondta, hogy a fellebbezés alapos. Az I. r. és a II. r. felperesek 30-as súlyszámmal kapcsolatos érvelésével összefüggésben rámutatott arra, hogy alperes a jogorvoslati eljárás során nem szabad belátása szerint vizsgálja a közbeszerzési eljárások jogszerűségét, hanem kötve van a jogorvoslati kérelemben foglaltakhoz. Rámutatott arra, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottságnál, tehát az alperesnél előterjesztett jogorvoslati kérelem tartalma nemcsak az alperes előtti eljárásban, hanem a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti perben is kötőerővel bír. Rögzítette, hogy az I. r. és II. r. felperesek a fogvatartotti

foglalkoztatás részszempont körében különféle jogszabálysértésekre hivatkoztak, és bár érvelésüket többször is összekapcsolták a vitatott alszempontokhoz tartozó 30-as súlyszámmal, a Kbt. 76. § (9) bekezdés megsértésére sem tételesen, sem szövegszerűen nem utaltak. Az alapelvi rendelkezésekre is csak a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontja szerinti körben hivatkoztak. Ennek megfelelően az alperes nem tekintett önálló kérelmi elemként a 30-as súlyszám megfelelőségére, azt annyiban vizsgálta, amennyiben az a fogvatartotti foglalkoztatás részszempontot kifogásoló kérelmi elemhez tartozott. A Kúria rámutatott, hogy az I. r. és a II. r. felperesek jogorvoslati kérelme tartalmilag aggálytan volt, azok precízen megjelölték a sérelmezett jogszabályi rendelkezéseket. Az I. r. és a II. r. felperesek keresetükben nem is kifogásolták, hogy az alperes valamely kérelmi elemről nem döntött, ilyen irányú bírósági felülvizsgálatot nem kezdeményeztek. A kereseti kérelemhez kötöttség elvének megfelelően az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében is kizárólag a jogorvoslati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezések megsértését állapította meg, a 30-as súlyszám alkalmazásával összefüggésben önállóan a Kbt. 76. § (9) bekezdésének a megsértését nem állapította meg. A Kúria ítéletében rögzítette, hogy a fentiek alapján a 30-as súlyszámmal kapcsolatos jogsértés részjogerőre emelkedéséről nincs szó, az I. r. és a II. r. felperesek erre vonatkozó érve megalapozatlan.

A Kúria ezt követően rögzítette, hogy az alperes a határozatban helyesen utalt arra, hogy a 2014-ben elfogadott új közbeszerzési irányelvek szemléletváltást eredményeztek a közbeszerzési szabályozási rendszerben. Az uniós jogfejlődés hatására a Kbt. is lazított a szerződés tárgyához kötöttség követelményén, így a szerződés tárgyához kapcsolódónak kell tekinteni az előállítás, illetve az értékesítés folyamatához tartozó körülményeket is. Ennek korlátja a szerződés teljesítésével kapcsolatos elvárások, ahhoz képest többletfeltételt nem határozhat meg az ajánlatkérő. Ezen kívül az értékelési szempontok meghatározásánál tiszteletben kell tartani az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvét. A közbeszerzési szabályok modernizációja körében hangsúlyos szerepet kap a szociális szempontok támogatása. A szociális szempontok érvényesíthetők a Kbt. 132. §-a szerinti különleges szerződésteljesítési feltételek előírásával, de lehetőség van arra is, hogy az erre vonatkozó ajánlattevői vállalásokat az ajánlatkérő

értékelési szempontként határozza meg. Ez esetben ügyelni kell a Kbt. 76. § (6) bekezdésében meghatározott garanciális követelmények megtartására.

A Kúria ítéletében rámutatott, hogy sem a Kbt., sem az Irányelv, sem az Értelmező Közlemény, sem az Útmutató nem határozza meg egzakt módon a szociális szempont fogalmát. A Kbt. egy szempontrendszerrel állított fel, példálózó felsorolásokat tartalmaz, de sem pozitív, sem negatív tartalommal nem tölti ki a törvényi tényállás fogalmát. Ezekhez képest az Irányelv sem mond többet, a közbeszerzés alapelveit szabályozó 18. cikk (2) bekezdés is csupán annyit ír elő, hogy a tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők a közbeszerzési szerződések teljesítése során betartsák a szociális követelményeket, amelyeket a X. mellékletben felsorolt szociális rendelkezések írnak elő. Kétségtelen, hogy a hivatkozott dokumentumokban nem található a fogvatartottakra, illetve a fogvatartottak foglalkoztatására vonatkozó előírás, vagy egyezmény, ez azonban nem változtat azon, hogy a szociális szempontok fogalom meghatározása jogértelmezést igényel.

A Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglaltaknak megfelelően a Kbt. vitatott rendelkezéseit azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte. A Kbt. preambuluma szerint a közbeszerzésekről szóló törvény a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése mellett az állam szociális célkitűzéseit is elő kívánja segíteni. A Kbt. 76. §-a a szociális szempont fogalmát ugyan nem határozza meg, de az értékelési szempontnak a szerződés tárgyához való kapcsolódásának követelményét a (7) bekezdésben a szerződés teljesítésével hozza összefüggésbe. A Kbt. a különleges szerződésteljesítési feltételeket meghatározó 132. § (3) bekezdés b) pontjában pedig – a szociális feltételek példálózó felsorolásában – kifejezetten rögzíti a fogvatartottak foglalkoztatását. Így, ha a Kbt. rendszereben a szerződésteljesítési feltételek között a fogvatartottak foglalkoztatása szociális feltételnek minősül, akkor a Kbt. 76. § körében is értelmezhető szociális szempontként a fogvatartottak foglalkoztatása.

A Kbt. preambulumban is megjelenő célkitűzések elősegítése körében az államnak elsősorban az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került személyek társadalomba való visszaillesztését célzó törekvéseire lehet következtetni. Ilyen megkülönböztetés azonban

sem a Kbt.-ből, sem a felhívott uniós jogi dokumentumból nem olvasható ki. Ezért a szociális szempont körébe beletartoznak mindazon személyek, akik bármilyen okból is kerültek kedvezőtlen helyzetbe, állami cél a társadalomban megjelenő hátrányuk, lemaradásuk kiküszöbölésének elősegítése.

A Kúria álláspontja szerint tény, hogy a Kbt. nem utal a szociális szempontok körében sem a Bvsz. tv., sem a Bv. tv. rendelkezéseire, és az is, hogy a Kbt. 2. § (7) bekezdése értelmében a törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben az eltérést a Kbt. kifejezetten megengedi. Mindez nem zárja ki a jogértelmezésnél, a jogalkotói célkitűzések meghatározásánál a más törvényekben megfogalmazott törekvések figyelembevételét. Márpedig a Bv. tv. társadalmi elvárásként jeleníti meg az elítéltek teljes körű foglalkoztatását és az önfenntartó büntetvégrehajtás megvalósítását. Az önhibájukból a társadalom peremére szorult személyek társadalomba való visszaillesztését a foglalkoztatásuk is elősegítheti, ezért ez a törekvés szociális igényként, célkitűzésként is értelmezhető. Erre figyelemmel a Kbt. 76. §-ában előírt szociális szempontot – pontos fogalom meghatározás, zárt taxáció, illetve kizáró törvényi rendelkezés hiányában, szem előtt tartva a Kbt. 132. §-ában foglaltakat is – a Kúria akként értelmezte, hogy abba a fogvatartottak foglalkoztatása is beletartozik.

A Kúria ítéletében kitért arra, hogy a Kbt. valóban nem teszi lehetővé az ajánlatkérő feladatával összefüggő értékelési szempont előírását. A Kbt. rendelkezései alól az ajánlatkérő közigazgatásban elfoglalt helye, vagy az ellátás biztonsági szempont érvényesítése sem adhat felmentést. Jelen esetben azonban az alperes a döntését nem ezen körülményekre alapozta.

Annak ismeretében, hogy a szociális szempont értelmezését sem a Kbt., sem az I. r. és II. r. felperesek által hivatkozott jogi dokumentumok nem adják meg, ezért annak értelmezéséről lehet beszélni, konkrét viszonyítási alap hiányában a szociális szempontok „tág értelmezése” kitétel értelmezhetetlen.

A Kbt. 76. § (6) bekezdés b) és c) pontjaiban meghatározott követelmények valóban sérülnének, ha igazolható lenne, hogy az adott alszempont 30-as súlyszámmal való bevezetése az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód és a verseny tisztaságának elvét is sértené. Önmagában az, hogy nem minden ajánlattevő számára kedvező az ajánlatkérő által meghatározott értékelési alszempont, még nem jelenti egyben azt is, hogy azzal az ajánlatkérő egyes ajánlattevőket indokolatlan versenyelőnybe, másokat indokolatlan versenyhátrányba hozna. Elítéltek foglalkoztatására ugyanis nem csak az ajánlatkérőnek van lehetősége, sőt az állam különféle kedvezményekkel ösztönzi is a gazdasági szereplőket az elítéltek munkáltatására. Nem jelenti a Kbt. 76. § (6) bekezdésének megsértését pusztán az, hogy a vállalkozások többsége – noha erre lehetősége lenne – nem foglalkoztat fogvatartottakat.

A Kúria az alperessel egyezően jutott arra a következtetésre, hogy a fogvatartotti foglalkoztatás értékelési részszerzőpont nem ütközik a Kbt. – jogorvoslati kérelemben hivatkozott – rendelkezéseibe. A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezéssel nem támadott részét nem érintve – részben megváltoztatta és az I. r., valamint a II. r. felperesek kereseteit teljeskörűen elutasította.

Dr. Petró Szilvia

közbeszerzési biztos

Közbeszerzési Döntőbizottság

Dinamikus beszerzési rendszer a gyakorlatban - Közbeszerzés a tudomány szolgálatában a Szegedi Tudományegyetemen

A tanulmány célja a Szegedi Tudományegyetem által létrehozott DBR alkalmazásának eddigi gyakorlati tapasztalatai mentén a hatályos jogszabályi lehetőségek bemutatása, a DBR bevezetése a köztudatba, javaslatok megfogalmazása, a DBR népszerűsítése a jogalkalmazók irányába. Előnyök és lehetőségek ismertetése az Egyetem által szerzett tapasztalatokra alapozva, amely aspektusból bizonyosnak látszik, hogy a hazai szabályozási és elektronikus beszerzési mikroklíma kiváló táptalajként tud szolgálni az új beszerzési módszer gyakorlati fejlődéséhez, különös figyelemmel arra, hogy annak alkalmazására a hazai közbeszerzési környezetben nem csupán a felsőoktatásban mutatkozik igény.

1. Dinamikus beszerzési rendszer az Európai Unióban

A dinamikus beszerzési rendszer, mint sajátos beszerzési módszer alkalmazása az uniós és a hazai közbeszerzési gyakorlatnak egy olyan fejlődés lehetősége és iránya, amelynek kereteit - az elektronikus beszerzési rendszerek és szolgáltatások terjedésére reagálva - már az Európai Unió 2004/18/EK közbeszerzési irányelve¹ létrehozta, meghonosítva ezzel azt, a közbeszerzési gyakorlatban újnak számító beszerzési technikát, amelyet az irányelv olyan, gyakori beszerzések lebonyolítására szolgáló, teljes mértékben elektronikus folyamatként aposztrofált, „amelynek jellemzői - a piacon általában rendelkezésre álló formában megfelelnek az ajánlatkérő szerv által meghatározott követelményeknek, és amelynek működése határozott idejű, és érvényességi ideje alatt bármely olyan gazdasági szereplő számára nyitott, aki, illetve amely megfelel a kiválasztás szempontjainak és benyújtotta az ajánlatételhez szükséges dokumentációnak megfelelő előzetes ajánlatát”.² Az irányelv ezzel lehetővé tette az ajánlatkérő szervezetek számára, „hogy a már kiválasz-

tott ajánlattevők jegyzékének létrehozásával és az új ajánlattevőknek a csatlakozásra adott lehetőséggel - a rendelkezésre álló elektronikus eszközök segítségével - az ajánlatok különlegesen széles választékához jusson hozzá, és a széles körű verseny révén biztosítsa az állami pénzeszközök optimális felhasználását”.³ A dinamikus beszerzési rendszer létrehozásának célja az ajánlatkérő szervezetek szemszögéből tehát a meghatározott közbeszerzés teljesítésében részvételre jogosultak előre történő kiválasztása, a gazdasági szereplők későbbi csatlakozási lehetőségének biztosítása a részvételre (*részvevői dinamizmus*), összességében a gazdasági szereplők kvázi folyamatos előminősítése, ezáltal a konkrét beszerzési igények gyors és hatékony megvalósítása.

A 2004/18/EK irányelv alapján a dinamikus beszerzési rendszer nyílt és tárgyalásos eljárás típusú vonásokat is tartalmazott, működése időben legfeljebb négy évre korlátozott volt, és a nyilvános meghirdetésen túl magába foglalta a gazdasági szereplők részéről az előzetes ajánlat adási kötelezettséget is, viszont ez utóbbi követelmény csorbította leginkább a rendszer dinamizmusát. Ezen korlátok ellenére az Európai Unió tagállamaiban lassan terjedni kezdett a dinamikus beszerzési rendszer, mint sajátos beszerzési módszer alkalmazása, felfedezve a benne rejlő beszerzési előnyöket egyre szélesebb tárgykörben, elősorban árubeszerzési és szolgáltatási tárgyakra kezdtek azt alkalmazni a tagállamok, amely beszerzések közös jellemzője a gyakran, visszatérően jelentkező beszerzési igények kielégítésének célja.

A megszerzett tapasztalatok alapján tett kiigazításokkal a jogintézmény fejlődésében jelentős elméleti fordulatot

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/18/EK irányelve (2004. március 31.) az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról (HL L 134., 2004.4.30., 114. o.) (továbbiakban 2004/18/EK irányelv).

² 2004/18/EK irányelv Preambulum (21) bek.

³ 2004/18/EK irányelv 1. cikk (6) bek.

hozott az Európai Unió 2014/24/EU irányelvének⁴ elfogadása, amely - a jelenleg is irányadó módon - a meghívásos eljárás szabályait alapul véve, egy kétszakaszos eljárás lebonyolítását előirányozva alakította ki a dinamikus beszerzési rendszer létrehozásának és működtetésének szabályrendszerét. Azáltal, hogy „a részvételi jelentkezést benyújtó és a kiválasztási szempontoknak megfelelő valamennyi gazdasági szereplő számára lehetővé kell tenni, hogy részt vegyen a dinamikus beszerzési rendszeren keresztül annak fennállási ideje alatt lebonyolított közbeszerzési eljárásokban”,⁵ az új irányelv eltörölte az előzetes ajánlatadás kötelezettségét, és helyette létrehozta a gazdasági szereplők kiválasztási szempontoknak, azaz az alkalmassági előírásoknak és kizáró okoknak való megfelelésének előzetes vizsgálatát, kvázi előminősítését, amely a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazásának időbeli dinamizmusát nagy mértékben szolgálja. Az új irányelv a jogintézmény szabályozásának egyszerűsítése, az időbeli korlát eltörlése és az eljárási határidők rövidítése mellett, a kis- és középvállalkozások részvételének elősegítése érdekében előirányozza a dinamikus beszerzési rendszerek objektív módon meghatározott kategóriákra történő tagolását (pl. az odaítélhető szerződések mérete, földrajzi terület alapján, de ilyen szempontok lehetnek a termékek, illetve szolgáltatások jellemzői is), és a kategória tulajdonságaival arányban álló kiválasztási szempontok alkalmazását, amelyek jelentősége a részajánlat-tételi lehetőség kialakításánál mutatkozik meg. Az új irányelvi szabályozásban rejlő lehetőségeket kihasználva az Európai Unióban a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása egyre inkább elterjedt gyakorlattá vált, mind az árubeszerzések (pl. egészségügyi fogyóanyagok, számítástechnikai eszközök), mind a szolgáltatás megrendelések (pl. egészségügyi szolgáltatások, szállítás, taxi szolgáltatások), de kivételes esetekben az építési beruházások területén is.

Ez a beszerzési tárgy szerinti sokféleség is azt mutatja, hogy a dinamikus beszerzési rendszer, a beszerzés tárgyra vonatkozó alapos előzetes piackutatást követően

széles körben alkalmazható olyan termékek, vagy szolgáltatások beszerzésére, amelyek vonatkozásában a beszerzési igény gyakorta, vagy időszakonként rendszeresen visszatérő, de a konkrét beszerzés tárgya kellő alapossággal előre nem határozható meg minden paraméterében, így a beszerzési folyamat a tárgyi oldalon is rugalmasságot, viszonylagos dinamizmust kíván meg (*tárgyi dinamizmus*).

2. Dinamikus beszerzési rendszer a hazai szabályozásban

Hazánkban a dinamikus beszerzési rendszer jogintézményét a 2004/18/EK irányelv átültetésével és 2007. január 1-jei hatályba lépéssel a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény módosításáról szóló 2005. évi CLXXII. törvény vezette be, amelyben részletszabályok helyett csak a dinamikus beszerzési rendszer keretszabályai kerültek megfogalmazásra azzal, hogy az új jogintézményre vonatkozó részletes szabályokat a Kormány hatáskörébe utalva külön jogszabály határozza meg.

Az irányelv hazai implementálását követően a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazását lehetővé tevő, rendeleti szintű szabályozás azonban hosszú éveken keresztül nem született meg, így a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazhatósága csak elméleti síkon létezett. A közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikusan árlejtés alkalmazásáról szóló 257/2007. (X. 4.) Kormányrendelet címében ugyan az elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályozására utal, de a dinamikus beszerzési rendszer, mint kizárólag elektronikusan úton gyakorolható sajátos beszerzési módszer részletszabályait mégsem tartalmazta, sőt a kapcsolódó kommentár⁶ kifejezetten azt rögzítette, hogy végrehajtási rendelet híján a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazására hazánkban nincs lehetőség. Ennek a hivatkozott kommentárban említett oka a közösségi gyakorlat hiánya volt, azonban legalább ilyen fontos hátráltató körülményként szükséges kiemelni a

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (OJ L 94, 28.3.2014, p. 65–242.) (továbbiakban 2014/24/EU irányelv).

⁵ 2014/24/EU irányelv Preambulum (63) bek.

⁶ Kommentár a közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikusan árlejtés alkalmazásáról szóló 257/2007. (X.4.) Kormányrendelet értelmezéséhez.

bázis informatikai rendszerek elterjedésének hiányát, ugyanis a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása egyértelműen ehhez kötött. A 257/2007. (X. 4.) Kormányrendelet lehetőségként biztosította ugyan az elektronikus közbeszerzési szolgáltatások nyújtását a piaci szolgáltatók számára, és léteztek is elektronikus közbeszerzési eljárások lebonyolítására alkalmas, a szabályozásnak megfelelő, piaci szereplők által üzemeltetett informatikai rendszerek, ezek alkalmazása azonban a lehetőség ellenére hazánkban nem terjedt el. A részletszabályok, valamint a piaci szolgáltatók által biztosított informatikai rendszerek közbeszerzési eljárásokban való elterjedése együttes hiányának okán a dinamikus beszerzési rendszerek alkalmazása a központi elektronikus közbeszerzési rendszer (a továbbiakban EKR) bevezetéséig hazánkban nem alakult ki.

Az uniós szabályozás fejlődésének nyomán a 2014/24/EU irányelv rendelkezéseinek implementálása a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban Kbt.) keretében Magyarországon is megtörtént, ezt követően a dinamikus beszerzési rendszer létrehozására már a hazai szabályozás is a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, míg a konkrét beszerzési igények megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait alkalmazza a Kbt. 106-107. §-aiban foglalt eltérésekkel. A hazai jogalkalmazás számára az igazi áttörést a kötelező elektronikus közbeszerzés 2018. áprilisi bevezetése és az EKR felállítása jelentette, amellyel valamennyi ajánlatkérő szervezet számára az elektronikus közbeszerzési folyamatokat támogató és ezzel együtt a dinamikus beszerzési rendszerek elektronikus úton történő létrehozására, működtetésére és a gazdasági szereplőkkel történő elektronikus kommunikációra teljes körűen alkalmas, egységes informatikai megoldás elérhetővé és egyúttal kötelezően alkalmazandóvá is vált.

A hatályos hazai szabályozási környezet immár nem utal a dinamikus beszerzési rendszer kormányrendeleti szintű szabályozására, a jogintézmény részletszabályait a Kbt. a keretmegállapodás, az elektronikus árlejtés és az elektronikus katalógus szabályai mellett, a sajátos beszerzési módszerek között tárgyalja:

Sajátos beszerzési módszerek a Kbt. XVI. fejezet alapján:

Dinamikus beszerzési rendszer	Keret-megállapodás	Elektronikus árlejtés	Elektronikus katalógus
-------------------------------	--------------------	-----------------------	------------------------

A sajátos beszerzési módszerek alkalmazásának egymás közötti összefüggése és átfedése:

Dinamikus beszerzési rendszer	Keret-megállapodás
Elektronikus árlejtés, amely mindkét esetben alkalmazható	
Elektronikus katalógus, amely mindkét esetben alkalmazható	

3. A dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása iránti igény felmerülése a Szegedi Tudományegyetemen

A hazai felsőoktatási intézményekhez hasonlóan a Szegedi Tudományegyetem is folyamatosan keresi azokat a közbeszerzési megoldásokat, amelyek a jogszabályi megfelelésen túl az Egyetem mindennapi, gyakorlati működéséhez, annak sajátosságaihoz is igazodva hatékonyan biztosítják a folyamatos ellátást, legyen szó akár a K+F tevékenység, akár az oktatói feladatok ellátásához szükséges beszerzésekről, akár az Egyetem működésének fenntartásához szükséges egyéb termék- és szolgáltatási kategóriákról. Az Egyetem életében az elmúlt időszakban kiemelt jelentőségű volt az uniós forrásokból finanszírozott K+F tevékenységhez kapcsolódó ún. fogyóeszköz kategóriák (vegyszerek, laboratóriumi fogyóeszközök) beszerzése, közbeszerzési szempontból szabályos, de hatékonyan működő szerződéses gyakorlat kialakítása, alapul véve, hogy a korábbi időszakok felhasználási adatainak feldolgozása és a rendelkezésre álló uniós források tervezett költségeinek ismerete alapján megállapíthatóvá vált, hogy a beszerzések adott időszakra vetített volumenéből eredően - a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdése alapján - az Egyetem közbeszerzési kötelezettsége fennáll.

A K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszköz kategóriák beszerzésének sajátossága és egyben nehézsége azonban abból adódik, hogy az egyes projektek konkrét beszerzési igényei előre nem tervezhetőek, és teljes körűen nem mérhetőek fel, azok tárgya és mennyisége a kutatások előrehaladtával, az adott kutatási fázis eredményének és következő lépésének függvényében

alakul és válik ismertté, így előre nem tervezhető a közbeszerzési szabályozási környezet által elvárt részletezettséggel. A dinamikus beszerzési rendszer által biztosított hármass dinamikum iránti igényt tehát jól tükrözi, hogy a kutatások iránya a beszerzendő anyagok és eszközök tekintetében *időben és tárgyában is dinamikusán változó jellegű*, előre nem tervezhető kellő pontossággal, valamint a kutatások - azok előzményeinek okán - gyakorta gyártó vagy termékspecifikus elvárásokkal bírnak, amelyet esetenként számos, bizonyos esetekben azonban csak csekély számú, adott esetben egy piaci szereplő képes teljesíteni. Szükség mutatkozik tehát arra, hogy a potenciális ajánlattevői kör se váljon statikussá, lehetőség legyen a *szállítói oldal dinamikus részvételére* is a szerződések teljesítésében.

Az Egyetem az elmúlt időszakban - különösen a K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszköz kategóriák területén - számos megoldási lehetőséget vizsgált, és igyekezett bevezetni a közbeszerzési gyakorlatába, így különösen a keretszerződések, keretmegállapodások alkalmazását. A gyakorlati tapasztalatok alapján azonban ezek a keret jellegű megoldások vagy versenykorlátozó hatásúnak bizonyultak, vagy a közbeszerzések ellenőrzését végző intézményrendszer által az auditkockázatok miatt nem javasolt megoldásokat tartalmaztak. Továbbá a keret jellegű megoldások eredményeként létrejövő szerződések statikus jellegükből adódóan nem voltak képesek a széles körű beszerzési igények lefedésére, a szerződésekben egzakt módon fel nem sorolt termékek kezelésére, nem biztosították az *időbeli, tárgybéli és résztvevői dinamizmust*, továbbá a megfelelő árversenyt sem, összességében nem biztosították kellő hatékonysággal a folyamatos ellátást, ami az Egyetem számára gazdasági szempontból kedvezőtlen eredményekhez vezetett.

Az Európai Bizottság által 2010-ben elfogadott „Európa 2020” stratégia célkitűzései alapján a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013-2020) elfogadásáról szóló 1414/2013. (VII. 4.) Korm. határozat megfogalmazta a kutatás-fejlesztés és innovációs stratégia legfontosabb célkitűzéseit. A stratégia célkitűzései között szerepel - a 2011-ben elfogadott Nemzeti Reform Programmal összhangban - a GDP-arányos K+F tevékenységre vonatkozó ráfordítások 1,8%-ra való növelése 2020-ig. A K+F stratégia megvalósításának jelentős részét teszi ki az állami felsőoktatási intézmények és az akadémiai kutatóhálózat által elnyert, opera-

tív programokból és hazai forrásokból finanszírozott pályázatok megvalósítása, amely pályázatok döntő többsége közbeszerzési eljárások megvalósításával realizálható, és amely közbeszerzési eljárások során a K+F tevékenységgel összefüggő közbeszerzési sajátosságokra figyelemmel szükséges eljárni. Ezzel összefüggésben jelentős értékű K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszköz beszerzési igény keletkezett az Egyetem által megvalósításra elnyert GINOP és EFOP pályázatok keretében, amelyhez hozzáadódott a hazai forrásból származó K+F források beszerzési igénye (NKP, NVKP, VKE, és az NKFIH egyéb pályázati forrásai), adott esetben az OTKA források beszerzési igényei, és a saját forrásból finanszírozott, elsősorban oktatási célra felhasznált beszerzési igénye is.

A feladat tehát egyértelműen adott volt az Egyetem számára: a K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszköz igények ellátására ki kell alakítani és be kell vezetni egy olyan közbeszerzési gyakorlatot az intézményben, amely a közbeszerzés kógens és rigorózus elvárásainak megfelelően, hatékonyan működő szerződéses gyakorlat kialakítását teszi lehetővé, időben, szállítói körben és termékkategóriáiban dinamikus tudja kiszolgálni a K+F folyamatokat. A K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszköz kategóriák beszerzésének fentiekben ismertetett sajátosságaiból eredően a beszerzési igények közbeszerzési szerződéssel történő lefedése csak sajátos beszerzési módszerek alkalmazásával vált lehetővé. Az Egyetem a beszerzési igényeinek sajátosságaihoz igazodva ilyen sajátos beszerzési módszerként definiálta a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazását, amelynek előkészítő tevékenységét az EKR bevezetésével és az ahhoz kapcsolódó szabályozási környezet ismertté válásával párhuzamosan megkezdte. Az Egyetem nem titkolt célja továbbá, hogy az így kialakított dinamikus beszerzési rendszer gyakorlatát a K+F tevékenységhez kapcsolódó beszerzési igényeken túl, további beszerzési tárgyakra is kiterjessze.

Az Egyetem által ily módon több, mint nettó 2 milliárd Ft becsült értékben létrehozott dinamikus beszerzési rendszer alkalmazásának eddigi gyakorlati tapasztalatait alapul véve a cikk igyekszik teljes körűen bemutatni a jelenleg adott és hatályos jogszabályi lehetőségeket és korlátokat, valamint bevezetni ezt a sajátos beszerzési módszert a köztudatba, és a jövőre nézve javaslatokat megfogalmazni a jogalkalmazás iránt.

nyába. Nem titkolt szándék ezzel a dinamikus beszerzési rendszer népszerűsítése a jogalkalmazók irányába, hiszen jó gyakorlatot csak számos lebonyolított eljárás tud formálni. A cikkben a dinamikus beszerzési rendszer előnyei széleskörű hazai gyakorlat hiányában az Egyetem által szerzett tapasztalatokra alapozva, részben csak elméleti síkon fogalmazhatóak meg, az azonban már ebből az aspektusból is bizonyosnak látszik, hogy a hazai szabályozási és elektronikus beszerzési mikroklima kiváló táptalajként tud szolgálni az új beszerzési módszer gyakorlati fejlődéséhez, különös figyelemmel arra, hogy annak alkalmazására a hazai közbeszerzési környezetben nem csupán a felsőoktatásban mutatkozik igény.

4. A hazai szabályozás vonatkozó előírásainak tételes vizsgálata

4.1. A dinamikus beszerzési rendszer, mint elektronikus folyamat gyakorlati működtetése

A Kbt. 106. § (1)-(2) bekezdése alapján a dinamikus beszerzési rendszer a gyakori beszerzések megvalósítására szolgáló, hosszú távon fenntartható sajátos beszerzési módszer, amelynek egyik legfontosabb sajátossága, hogy azt *teljes mértékben elektronikus folyamatként kell működtetni*, annak során az ajánlatkérő szervezet a gazdasági szereplőkkel folytatott kommunikációban köteles megkövetelni az elektronikus eszközök alkalmazását, a papíron, e-mailen, faxon történő írásos kommunikáció, ajánlatkérés és ajánlattétel dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén, sem a dinamikus beszerzési rendszer részvételi, sem az ajánlattételi szakaszában nem megengedett. Ezen feltételek széles körű elterjedését a hazai gyakorlatban az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet alapján a 2018. április 15-től kötelezően alkalmazandó EKR bevezetése katalizálta, amely a dinamikus beszerzési rendszer létrehozásának lehetőségét, az eljárás típusok kiválasztásánál biztosítja.

A dinamikus beszerzési rendszer részvételi szakaszának lebonyolítása tehát a központi elektronikus közbeszerzési rendszerben valósulhat meg, a Kbt. 41. § (4) bekezdése alapján azonban nem kötelező az elektronikus közbeszerzési rendszer alkalmazása a dinamikus beszerzési rendszer ajánlattételi szakaszában, az egyedi beszerzések megvalósítására: „A [...]

dinamikus beszerzési rendszerben az ajánlattételi szakasz lefolytatása [...] az (1) bekezdéstől eltérően az elektronikus kommunikáció az EKR-től eltérő informatikai rendszerben is történhet.” Mindamellett tehát, hogy a dinamikus beszerzési rendszer ajánlattételi szakaszának lefolytatására alkalmazható a központi elektronikus közbeszerzési rendszer, a Kbt. szabályozása lehetővé teszi, hogy az ajánlatkérő szervezetek attól eltérő úton, azaz eltérő eszköz alkalmazásával is megvalósíthassák az elektronikus kommunikációt. Ennek ismeretében az ajánlatkérő szervezetek részéről már a dinamikus beszerzési rendszer tervezése, előkészítése során szükséges annak eldöntése, hogy az ajánlattételi szakaszban a központi elektronikus közbeszerzési rendszerben, vagy attól eltérő úton, eltérő eszköz alkalmazásával biztosítja az elektronikus kommunikációt az ajánlattevőkkel.

A Kbt. 107. § (1) bekezdése alapján a dinamikus beszerzési rendszerbe történő felvételre az ajánlatkérő a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, a dinamikus beszerzési rendszerben a beszerzés megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait alkalmazza a vonatkozó alcímben foglalt eltérésekkel. A dinamikus beszerzési rendszer a gyakorlatban tehát egy két szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelynek első szakaszában a részvételi jelentkezések érvényességéről, illetve érvénytelenségéről a Kbt. 69. §-ában foglaltakkal összhangban születik döntés, azzal, hogy a részvételi szakaszban a részvételre jelentkező nem tehet ajánlatot. Az eljárás ajánlattételi szakasza – a keretmegállapodásokhoz hasonlóan – a konkrét beszerzési igények felmerülésével összhangban ismétlődik, az ajánlattételi felhívás valamennyi, a dinamikus beszerzési rendszerbe felvételre került gazdasági szereplő részére megküldésre kerül.

A meghívásos eljárással és a keretmegállapodásokkal állított párhuzamok okán gyakran és joggal felvetődő kérdések a jogalkalmazók részéről, hogy ez a gyakorlati szemponttól még újdonságnak számító, a hazai gyakorlati tapasztalatokkal csak csekély mértékben rendelkező sajátos beszerzési módszer miben tud áttörést hozni, miben lehet más, mint egy meghívásos eljárás, az alkalmazása mely esetekben célszerűbb és mivel lehet több már fogalmi szinten is, mint egy keretmegállapodás létrehozására irányuló szerződés?

Ha a dinamikus beszerzési rendszert a meghívásos eljárásához hasonlítjuk, nyilvánvalóan közös vonás a kétszakaszos jelleg, ahol az első szakaszban az ajánlatkérő szervezet a részvételre jelentkezők alkalmasságát és a kizáró okoknak való megfelelését vizsgálja, a második, ajánlattételi szakaszra hagyva a konkrét ajánlat benyújtásának kötelezettségét. A meghívásos eljárás ezen kétszakaszos jellege biztosítja az ajánlatkérő szervezetek számára a kvázi előminősítés lehetőségét, jellegénél fogva azonban statikus, mivel a beszerzés tárgyának részletes és pontos leírását, műszaki specifikációját már az eljárás első, részvételi szakaszában is egyértelműen meg kell határozni, és a részvételi határidő lejártát követően a résztvevő gazdasági szereplők köre sem bővíthet. A keretmegállapodás ugyan hordozza azokat az előnyöket, amelyek egy innovatív területen elengedhetetlenek, így a hosszú távú szerződéskötés lehetőségét, az eljárás második szakaszának több formában történő megvalósítását rövidebb eljárási határidőkkel, de a keretmegállapodásban résztvevő gazdasági szereplők a szerződés teljes időtartama alatt változatlan összetételben, és ajánlat-adási kötöttséggel terheltlen állnak kötelemben a több évre előre meghatározott, a beszerzési igények, illetve a piac változásaira nem reagáló műszaki specifikáció vonatkozásában.

A dinamikus beszerzési rendszer esszenciáját és alkalmazásának előnyeit éppen a nevében foglalt dinamizmus tudja megadni, és éppen azokra a beszerzési tárgyakra alkalmazható kiválóan, ahol a *jellegében fellelhető „dinamizmus-triász”* szolgálja leginkább az Ajánlatkérő konkrét igényeit. A jogszabályi háttér egyértelművé teszi, hogy a jogintézmény

- *dinamikus résztvevői oldalon:* könnyű, gyors és folyamatos csatlakozási lehetőséget biztosítva a gazdasági szereplők számára ajánlatadási kötelezettség nélkül;

- *dinamikus tárgyi oldalon:* a részvételi szakaszban termékkategóriák és azok főbb jellemzői meghatározásának kötelezettségével él csupán, azzal, hogy a konkrét beszerzési igény részletes műszaki leírását és szerződéses feltételeit elegendő az ajánlattételi szakaszban meghatározni;
- *dinamikus időben:* a fennállásának időtartama alatt folyamatosan biztosítja a gazdasági szereplők számára a rendszerhez való csatlakozás lehetőségét, valamint az eljárás ismétlődő ajánlattételi szakaszaira rövidebb eljárási határidőkkel operál.

A dinamikus beszerzési rendszer tehát ezen hármas dinamizmus együttes biztosításában tud több lenni a már jól begyakorlott, fent említett beszerzési eljárás típushoz, illetve beszerzési módszerhez képest. A dinamikus beszerzési rendszer egyes eljárási cselekményeinek ezen hármas dinamizmusra vetített összefoglalását az alábbi ábra szemlélteti:



4.2. Időbeli dinamizmus, eljárási határidők

A Kbt. 106. § (3) bekezdése alapján a dinamikus beszerzési rendszerhez annak teljes időtartama alatt bármely olyan gazdasági szereplő csatlakozhat, amely megfelel az ajánlatkérő szervezet által meghatározott alkalmassági feltételeknek. A dinamikus beszerzési rendszer időbeli dinamizmusának egyik vetületét tehát az adja, hogy az eljárás részvételi szakasza - a felhívásban meghatározott fennállási időtartam alatt - folyamatosan nyitott, a keretmegállapodásokkal ellentétben ezen időtartam alatt egy gazdasági szereplő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételek szerinti részvételi jelentkezésének benyújtásával bármikor kérheti felvételét. A dinamikus beszerzési rendszer részvételi szakasza tehát kvázi egy előminősítési rendszerként működhet, amelyhez *a csatlakozás lehetősége folyamatos*.

Az időbeli dinamizmus másik vetületét a konkrét beszerzési igények megvalósítására biztosított *kedvező eljárási határidők* adják. A Kbt. 107. § (5) bekezdése alapján a meghívásos eljárás szabályrendszeréből átemelt harminc napos részvételi határidőt csak a dinamikus beszerzési rendszer felállításakor szükséges biztosítani azzal, hogy a gyorsított eljárás szabályai ez esetben nem alkalmazhatóak. A rendszer felállítását követően újabb részvételi határidők nem határozhatóak meg, illetve azok meghatározása nem is lenne értelmezhető, mivel - a közszolgáltatóknál alkalmazható előminősítési rendszerek gyakorlatához hasonlóan - a rendszer fennállásának teljes időtartama alatt bármely gazdasági szereplő nyújthat be részvételre jelentkezést.

A benyújtott részvételi jelentkezéseket az ajánlatkérő rövid, tíz, de legfeljebb tizenöt munkanapos határidőben köteles elbírálni, a Kbt. 107. § (6) bekezdése ennél hosszabb bírálati időtartamot csak a dinamikus beszerzési rendszer felállításakor biztosít az ajánlatkérők számára. A Kbt. 107. § (7) bekezdése alapján az ajánlattételi határidő szintén viszonylag rövid időtartamban meghatározható, de nem lehet kevesebb az ajánlattételi felhívás megküldésétől számított tíz napnál. Az eddigi tapasztalatok alapján a jogalkalmazók részéről további igényként jelentkezik a szerződéskötési moratórium időtartamának rövidítése, eltérő szabály hiányában azonban arra jelenleg a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályai alkalmazandóak.

Összességében elmondható, hogy a jogszabályi háttér az eljárási határidőket viszonylag rövidre szabja, támogatva ezzel az ajánlattételi szakasz gyors lebonyolíthatóságát. A rendszer időbeli dinamizmusa azonban egy ponton, a központi ellenőrzés hatálya alá tartozó beszerzések esetében mégis törést szenved. Az ellenőrzési metodika a keretmegállapodások esetében lehetővé teszi, hogy ha az eljárás második szakaszainak becsült értéke kisebb értéket képvisel, azok utóellenőrzés keretei között kerüljenek felülvizsgálatra, ezt a lehetőséget azonban a dinamikus beszerzési rendszerek ajánlattételi szakasza kapcsán nem biztosítja. Joggyakorlat és kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában a közbeszerzések központi ellenőrzése - a meghívásos eljárás szabályainak alkalmazására vetítve - jelenleg azt az álláspontot képviseli, hogy a dinamikus beszerzési rendszerek ex-ante ellenőrzés hatálya alá eső részvételi szakasza esetén az ajánlattételi szakaszában is egyaránt az ex-ante ellenőrzést kell alkalmazni. Kijelenthetjük azonban, hogy az ex-ante ellenőrzés hatálya alá eső ajánlattételi szakaszokban az ellenőrzéshez szükséges időtartam okán a beszerzések időbeli dinamizmusa nem biztosítható. Az eddigi tapasztalatok alapján a jogalkalmazók részéről kifejezett igény jelentkezik arra, hogy e téren a jövőben jogszabályi módosítással a közbeszerzések központi ellenőrzése is biztosítsa a beszerzések időbeli dinamizmusát, például az ajánlattételi szakaszok utólagos ellenőrzésének lehetőségével, ezzel támogatva a rendszer dinamikus működését, a jogintézmény fejlődését és alkalmazásának elterjedését.

Az ajánlatkérő szervezetek részéről a dinamikus beszerzési rendszer előkészítése során szükséges annak eldöntése, és egyúttal annak a részvételi felhívásban történő rögzítése, hogy a rendszert milyen időtartamra kívánják létrehozni. Az időbeli dinamizmus harmadik vetületeként a dinamikus beszerzési rendszer fennállásának időtartama fogalmazható meg, amelynek *idő-tartamát a jogszabály* - a keretmegállapodásokkal ellentétben - ugyan *nem korlátozza*, az eddigi hazai gyakorlat azonban mégis azt mutatja, hogy az ajánlatkérők 2-4 éves időtartamra hozzák létre rendszereiket, így a Szegedi Tudományegyetem is csak két éves időtartamra hozta létre az első ilyen megállapodását. A rövid időtartamok az időbeli dinamizmus ezen vetületének lehetőségét még kevésbé aknázzák ki, a jogintézmény gyakorlatának elterjedésével és a tapasztalati ismeretek bővülésével

azonban hosszabb időtartamok meghatározása várható a jogalkalmazók részéről, mint ahogy ez az Egyetem szándékában is áll.

4.3. Csatlakozás a dinamikus beszerzési rendszerekhez, dinamizmusa a résztvevői oldalon

A résztvevői dinamizmus szoros összefüggésben áll az időbeli dinamizmussal, azáltal, hogy a dinamikus beszerzési rendszerhez való csatlakozás lehetősége - annak fennállási időtartama alatt - folyamatos, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a résztvevő gazdasági szereplők jegyzéke a dinamikus beszerzési rendszer felállítását követően is, a rendszer teljes időtartama alatt tovább bővíthet. A folyamatos csatlakozás lehetősége által biztosított résztvevői dinamizmus pozitív hozadéka lehet a jogorvoslati kockázat csökkenése, hiszen érvénytelen részvételi jelentkezés benyújtása esetén a gazdasági szereplőknek - a korábbi érvénytelenségi okok kiküszöbölése céljával - lehetősége van ismételt részvételi jelentkezés benyújtására.

A dinamikus beszerzési rendszerbe történő felvétel a gazdasági szereplők részéről a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott részvételi jelentkezés benyújtásával kezdeményezhető. A Kbt. 107. § (4) bekezdése alapján az alkalmassági feltételeknek megfelelő minden részvételre jelentkezőt fel kell venni a dinamikus beszerzési rendszerbe, az ajánlattételre felhívandó részvételre jelentkezők száma nem korlátozható. Értelmezésünk, és a Kbt. kommentár⁷ szerint a Kbt. 107. § (4) bekezdését azzal együtt szükséges értelmezni, hogy a részvételre jelentkezőknek a dinamikus beszerzési rendszerbe való jelentkezés során nem elegendő az alkalmassági előírásoknak megfelelniük, hanem szükséges, hogy a felhívásnak és a közbeszerzési dokumentációnak megfelelő érvényes részvételi jelentkezést nyújtsanak be, tehát velük szemben - az alkalmassági feltételeknek való megfelelés mellett - ne álljanak fenn a felhívásban előírt kizáró okok, és a közbeszerzési dokumentumokban előírt valamennyi szükséges dokumentumot az előírásoknak megfelelően csatolják a részvételi jelentkezésében. Ezen értelmezést támasztja alá az irányelvi megfogalmazás⁸ is, amely a „kivá-

lasztási szempontoknak megfelelő” szófordulatot alkalmazza a vonatkozó rendelkezéseiben.

A folyamatos csatlakozási lehetőség okán az ajánlatkérő szervezetnek célszerű egy állandó bírálóbizottságot alakítania, amely követi a dinamikus beszerzési rendszerbe jelentkező résztvevőket, a rövid eljárási határidőkre figyelemmel értékeli a részvételi jelentkezéseket, folyamatosan aktualizálva a résztvevő ajánlattevők jegyzékét.

A Kbt. 107. § (6) bekezdésének esetében a részvételi szakaszról egy esetben, kizárólag a dinamikus beszerzési rendszer felállításakor kell összegeztést készíteni, az ezt követően benyújtott részvételi jelentkezések elbírálásáról elegendő értesíteni a részvételre jelentkezőket.

A Szegedi Tudományegyetem által a K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóanyag beszerzésre létrehozott dinamikus beszerzési rendszer részvételi szakaszának lebonyolítását megelőzően az Egyetem előzetes piackutatás keretében 47 gazdasági szereplőt szólított meg annak érdekében, hogy információt gyűjtsön a beszerzés tárgyának meghatározásához (termékkategóriák felállítása) és a részvételi hajlandóságról. A nagy számú, pozitív visszajelzésben foglaltak figyelembevételével a K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóanyag beszerzés részvételi felhívása az Európai Unió Hivatalos Lapjának HL/S S234 számában, 2018. december 5-én, 2018/S 234-534213 számon került közzétételre,⁹ a központosított közbeszerzési ellenőrzés ex-ante ellenőrzését, és az eljárás megindítására vonatkozó támogató tartalmú tanúsítvány kiállítását követően. A részvételi szakasz lebonyolítása - a gyakorlati tapasztalatok hiányának ellenére - fennakadások nélkül lezajlott, a dinamikus beszerzési rendszer felállítása során 23 részvételi jelentkezés került benyújtásra, amelyek közül 21 érvényes volt. Az érvénytelen részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők viszont kihasználva a folyamatos csatlakozási lehetőséget, ismételt részvételi jelentkezéseket nyújtottak be, korrigálva a korábbi érvénytelenségi okokat, így lényegében valamennyi részvételi jelentkező felvételre került a rendszerbe.

⁷ Kommentár a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényhez (Szerkesztette: Dezső Attila) 2015. Wolters Kluwer.

⁸ 2014/24/EU irányelv Preambulum (63) bek.

⁹ https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:534213-2018:TEXT:HU:HTML&tabId=0_

Itt szükséges rávilágítani azon tapasztalatra, hogy a dinamikus beszerzési rendszer felállításakor a kis- és közép vállalkozások részvételi aránya csekélyebb volt a vártnál. Az említett dinamikus beszerzési rendszer létrehozását és alkalmazását a kutató szakma is várakozással fogadta és támogatta, amelynek nyomán a rendszer felállítását követően egyre több kkv. kereste meg az Egyetemet a rendszerbe történő belépés lehetősége kapcsán. A megkeresésekre figyelemmel az Egyetem egy rövid szöveges összefoglalót is készített a létrehozott dinamikus beszerzési rendszer bemutatásáról a piaci szereplők, valamint a kutató szakma részére. Vélhetően ennek a bizalomnak és támogatásnak köszönhetően - a cikk megírásáig - további 34 gazdasági szereplő nyújtotta be részvételi jelentkezését és került felvételre az Egyetem által létrehozott dinamikus beszerzési rendszerbe.

Az eddig megfogalmazottak alapján elmondható, hogy a dinamikus beszerzési rendszer ajánlattételi szakasza – az ex-ante ellenőrzések hatálya alá tartozó esetek kivételével – gyorsabban és rugalmasabban lebonyolítható, mint a meghívásos eljárás esetében. Az időbeli és résztvevői dinamizmus kapcsán az Egyetem eddigi tapasztalatai kifejezetten pozitívak, a gyakorlat visszaigazolta az irányelvi célokat és az ajánlatkérői elvárásokat azáltal, hogy a résztvevő ajánlattevők jegyzéke folyamatosan bővül, így az Egyetem egy-egy fogyóanyag beszerzése során már kifejezetten nagy számú piaci szereplő közvetlen megszólítására képes egyetlen ajánlattételi felhívás kiküldésével. Mindez alátámasztja a piaci szereplők kifejezett érdeklődését a dinamikus beszerzési rendszerben történő részvétel iránt.

4.4. Tárgyi dinamizmus: termékkategóriák és részajánlat-tételi lehetőség

A Kbt. 107. § (2) bekezdése alapján dinamikus beszerzési rendszer létrehozása esetén az eljárás megindításakor a közbeszerzési dokumentumokban a beszerzés tárgyát úgy kell meghatározni, hogy a tervezett beszerzések jellege egyértelműen megállapítható legyen, valamint meg kell határozni a tervezett beszerzések becsült mennyiségét, a beszerzendő áruk, építési beruházások vagy szolgáltatások *esetleges kategóriákba sorolását és az egyes kategóriák jellemzőit*, valamint a *leglényegesebb szerződéses feltételeket*, amelyek alapján a gazdasági szereplők eldönthetik, hogy jelentkeznek-e a

dinamikus beszerzési rendszerbe. A dinamikus beszerzési rendszer *tárgyi dinamizmusát* elsősorban tehát az adja, hogy a rendszerben megvalósítandó, konkrét közbeszerzésre vonatkozó *pontos műszaki leírást és szerződéses feltételeket elegendő az ajánlattételi felhívás megküldésével egyidejűleg elérhetővé tenni*. Az ajánlattevőknek tehát csak azon termékekre, illetve szolgáltatásokra kell ajánlatot összeállítaniuk, amelyek beszerzési igényére az adott ajánlattételi felhívás utal, és amelyek teljesítésére képesek. A dinamikus beszerzési rendszerben az ajánlatkérő szervezet konkrét beszerzési igényei tehát változhatnak, azok értékelési szempontrendszere azonban már a részvételi felhívásban meghatározott, és az ajánlattételi felhívásban nem változhat.

A cikkünk 3. pontjában ismertetésre kerültek a K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszköz kategóriák beszerzésének sajátosságai és nehézségei, amelyek okán a keret jellegű megoldások alkalmazása nem nyújtott megfelelő megoldást az Egyetem számára, aminek a legfőbb okozója a beszerzés tárgya és műszaki leírása előre definiálásának elvárása és statikus jellege volt. A dinamikus beszerzési rendszer felállításánál az egyik legnagyobb motivációt ezen akadályok kiküszöbölésének lehetősége jelentette az Egyetem számára azáltal, hogy az eljárás részvételi szakaszában az Egyetemnek pusztán annyi kötelezettsége állt fenn, hogy a műszaki leírás előzetes pontos meghatározása helyett a dinamikus beszerzési rendszer tárgyát olyan termékkategóriákba sorolja, amelyek átfogó jelleggel jelölik azt, azzal, hogy a konkrét beszerzési igények egzakt műszaki specifikációja és szerződéses feltételei csak az ajánlattételi szakaszban kerülnek meghatározásra.

Az így létrehozott rendszer pont ezen dinamizmusa tudja pl. a K+F folyamatokat segíteni, ahol a termékkategóriák egyértelműen meghatározhatóak, de az egzakt mennyiségi és műszaki specifikációkat a kutatási irány folyamatában generálja, amely az adott kutatási fázis eredményének és következő lépésének függvényében alakul és válik ismertté. Ebben a fázisban viszont a K+F folyamatok jellegéből adódóan egy minél rövidebb átfutási idővel rendelkező közbeszerzési eljárás lebonyolítása szükséges, amelyre a dinamikus beszerzési rendszer ajánlattételi szakasza alkalmas lehet, eltekintve az ex-ante ellenőrzés hatálya alá tartozó esetektől.

Fontos azonban megjegyezni, hogy a dinamikus beszerzési rendszerek alkalmazása során az egzakt mennyiségi és műszaki jellemzők, azaz a konkrét műszaki leírás hiánya összefüggésben állhat a részvételi jelentkezések nagy számával, hiszen önmagában a termék-kategóriák és azok jellemzőinek meghatározása általános jellegű, így a gazdasági szereplők azért jelentkeznek be a rendszerbe, mert a részvételi felhívásban megjelölt termék-kategóriák által érintett piacon működnek. A túlságosan általános jelleggel megfogalmazott termék-kategóriák tehát nagy számú részvételi jelentkezés elbírálásának szükségességét eredményezik, amely többletfeladatot jelent az ajánlatkérő szervezet számára.

Az ajánlatkérő szervezetek számára a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazásának igazi jelentősége időben gyorsan változó termékek esetén, vagy az ún. fogyóeszköz kategóriák beszerzésénél mutatkozhat meg, ahol a konkrét beszerzési igények felmerülésének időpontja és pontos mennyisége az ajánlatkérő szervezet által előre nem ismert, illetve előre nem határozható meg a Kbt. által elvárt részletettséggel, ugyanakkor a korábbi időszakok felhasználási adataiból és a tervezett költségek volumenéből következtetve – a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdése alapján – közbeszerzési kötelezettség fennáll.

A felsőoktatási intézményekben a beszerzési tárgyak sokféleségéből és számából eredően *ilyen beszerzési tárgyak lehetnek különösen* (a teljesség igénye nélkül) az egészségügyi fogyóanyag beszerzések (hemodinamikai-, aneszteziológiai-, szívsebészeti eszközök, katéterek, tűk, cérnák, szemészeti műlencsék és egyéb fogyóanyagok, gyógyszerek), informatikai eszközbeszerzések a KEF-en éppen nem elérhető igényekre (laptopok, szerverek, számítógépek, nyomtatók, tonerek stb.), vizuáltechnológiai, és oktatási segédeszközök beszerzése (interaktív táblák, projektorok, vásznak, kamerák, objektívek, fotóállványok, hordeszkozők, EFOP projektek „apróságai”, stb.), laboratóriumi fogyóanyagok beszerzése (vegyszerek, reagensek, HPLC oszlopok, üvegáruk, műanyagáruk, egyéb fogyóeszközök, kísérleti állatok, tápok, eledelék stb.), irodaszerek, papíráruk, tisztítószerek, higiéniai eszközök, a nyomdai szolgáltatások, rendezvényszervezési szolgáltatások, catering, eseti jellegű munkaerőkölcsönzési szolgáltatások, iskolaszövetkezeti szolgáltatások, karbantartási szolgáltatások, stb.

A Szegedi Tudományegyetem által a K+F tevékenység fogyóeszköz igényének ellátására létrehozott dinamikus beszerzési rendszer előkészítése során a beszerzés tárgya a Kbt. 107. § (2) bekezdése alapján a közbeszerzési dokumentumokban az alábbi szempontok mentén került meghatározásra:

- a dinamikus beszerzési rendszer leírása alapján a tervezett beszerzések jellege egyértelműen megállapítható legyen: ennek az elvárásnak megfelelően jelentősen eltérő tárgykörök esetén önálló dinamikus beszerzési rendszer felállítása javasolt, így az ajánlattevők jól lehatárolt rendszerekhez történő csatlakozással tudnak élni a saját működési területeiknek, profiljuknak megfelelően;
- meghatározásra került a tervezett beszerzések becsült mennyisége: erre a korábbi szerződéses állomány vizsgálata és a tervezett költsékre rendelkezésre álló források összesítése a leginkább célravezető, mivel pontos mennyiségeket előzetesen nem tud ajánlatkérő rögzíteni;
- meghatározásra került a beszerzendő áruk kategóriákba sorolása és az egyes kategóriák jellemzői: a kategóriák kialakításánál szempont a piaci szereplők alapos vizsgálata, előzetes piackutatás keretében gyűjtött információk felhasználása, de segítség lehet a piaci szereplők publikusan elérhető katalógusának, termékportfóliójának vizsgálata is;
- meghatározásra kerültek a leglényegesebb szerződéses feltételek (megállapodás dinamikus beszerzési rendszerhez való csatlakozásról): a lényeges szerződéses feltételek meghatározása nem követel előzetes, egzakt tartalommal bíró szerződéstervezetet, így az egyes beszerzési igényekre vonatkozó eltérő szerződéses feltételek is kezelhetőek a rendszerben;
- meghatározásra kerültek továbbá a dinamikus beszerzési rendszerrel, annak működési módjával, a használt elektronikus eszközökkel és a csatlakozás műszaki szabályaival és leírásával kapcsolatos szükséges információk, attól függően, hogy a dinamikus beszerzési rendszer működtetésére az ajánlatkérő milyen eljárásrendet, illetve milyen további sajátos beszerzési módszereket kíván alkalmazni, így pl. elektronikus katalógusok alkalmazása, elektronikus árlejtés alkalmazása, az ajánlattételi szakasz központi elektronikus rendszeren kívül történő egyéb elektronikus beszerzési rendszerben történő megvalósítása stb.

A keretmegállapodásokkal ellentétben a jogszabályi környezetből nem következik, hogy a dinamikus

beszerzési rendszer vonatkozásában keretösszeg meghatározása szükséges lenne, hiszen a dinamikus beszerzési rendszer létrehozása - annak jellegére tekintettel - nem meghatározott mennyiségre, azaz nem keretösszegre, hanem időtartamra történik.

A Szegedi Tudományegyetem, a jelen esettanulmányban bemutatott K+F tevékenységhez kapcsolódóan, vegyszerek és fogyóanyagok beszerzése tárgyban hozott létre dinamikus beszerzési rendszert, több mint nettó 2 milliárd Ft becsült értékben, annak a lehetőségnek a kiaknázására, hogy a tudományos munka és a K+F tevékenység innovatív folyamatai ne sérüljenek a közbeszerzési eljárásrend szigorú metodikája, és a nyílt eljárások lebonyolításához szükséges időtartam miatt, és az uniós forrásköltés szabályrendszere ne akadályozza a kutatói szabadság és a K+F tevékenység szolgálatát, amelynek folyamatos ellátását a beszerzési eljárásoknak minden esetben ki kell szolgálnia. A beszerzés tárgyi oldaláról az eljárás részvételi szakaszában éppen ezért termék kategóriák kialakítására került sor, ahol az előzetes piackutatás során kapott információk feldolgozása és a piaci szereplők katalógusainak alapos vizsgálata azok meghatározását jól elhatárolhatóan lehetővé tette. Erre, valamint a Kbt. 106. § (4) bekezdésében foglaltakra építve - miszerint a 61. § (4)-(6) bekezdése nem alkalmazandó, vagyis ennek értelmében ajánlatkérő szervezet a részajánlat-tétel biztosításának mellőzését a felhívásban nem köteles indokolni - az egyes részajánlat-tételi körök kialakítása az eljárás részvételi szakaszában nem történt meg. A részvételi felhívásban rögzítésre került azonban, hogy az Egyetem az ajánlattételi szakaszban kíván élni a részajánlat-tétel lehetőségének biztosításával, illetve a részajánlat-tétel biztosítására az ajánlattételi szakaszban került sor, hivatkozva a Kbt. 107. § (2) bekezdésére, amely alapján a rendszerben megvalósítandó konkrét közbeszerzésre vonatkozó pontos műszaki leírást és szerződéses feltételeket elegendő az ajánlattételi felhívás megküldésével egyidejűleg elérhetővé tenni. Az Egyetem részéről a részajánlat-tételi körök részvételi szakaszban történő mellőzésének és az ajánlattételi szakaszban történő meghatározásának oka volt továbbá, hogy az Egyetem a Kbt. 107. § (2) bekezdése alapján K+F tevékenységhez kapcsolódó fogyóeszközök beszerzésére egy dinamikus beszerzési rendszert kívánt létrehozni, nem pedig termék kategóriánkénti, vagy egyéb szempontok szerint elhatárolt, részajánlat-

tételi lehetőségek számával megegyező, külön-külön dinamikus beszerzési rendszereket, és ezen belül pedig az ajánlattételi szakaszokban, a konkrét beszerzési igények ismeretében kívánta biztosítani a részajánlat-tétel lehetőségét. Mindemellett a tárgyi beszerzés termék kategóriáinak jellegéből és piaci jellemzőiből adódóan, a tárgyban szerzett ajánlatkérői audittapasztalatok által is megerősítve, erősen versenykorlátozó hatású, ha az ajánlattételi felhívásban nem biztosított a részajánlat-tétel lehetősége, e nélkül érdemi volumenben nem lenne megvalósítható beszerzés.

Bár az irányelv preambuluma (63) bekezdésében megfogalmazott jogalkotói célokat véleményünk szerint leginkább az szolgálja, ha az ajánlattételi szakaszban is biztosított a részajánlat-tétel kialakításának lehetősége, mégis ennek meghatározása során az ajánlatkérő szervezeteknek különös mérlegeléssel kell eljárniuk a tekintetben, hogy az irányelv a dinamikus beszerzési rendszer létrehozását és működtetését a kétszakaszos eljárás szabályi szerint határozza meg és alapvetően annak kategóriákra tagolásáról rendelkezik. Nem tisztázott azonban, hogy az irányelv a preambulum (66) bekezdése szerinti kategóriákra tagolás alatt a részajánlat-tételi körök kialakítását érti-e már a részvételi szakaszban, hiszen a 34. cikk (1)-(2) bekezdése csupán termék-, építési beruházás vagy szolgáltatás kategóriákat határoz meg, vagy részajánlat-tételi körök kialakítását az ajánlattételi szakaszban is lehetővé teszi azáltal, hogy a rendszerben megvalósítandó konkrét közbeszerzésre vonatkozó pontos műszaki leírást és szerződéses feltételeket elegendő az ajánlattételi felhívás megküldésével egyidejűleg elérhetővé tenni. Az utóbbi megoldás mellett való döntés esetén szükségesnek tartjuk, hogy az ajánlatkérő szervezet már a részvételi felhívásban előre jelezze, hogy az ajánlattételi szakaszban biztosítani fogja a részajánlat-tétel lehetőségét, megfelelő információt biztosítva ezáltal a potenciális érdeklődők számára. Emellett az ajánlatkérő szervezeteknek különös figyelemmel kell lenniük arra, hogy a dinamikus beszerzési rendszer létrehozása során a részvételi alkalmassági előírásokat a meghatározott kategóriák tulajdonságaival, valamint - a keretmegállapodásokhoz hasonlóan - az ajánlattételi szakaszok tervezhető tulajdonságaival arányban, a rendszer keretében odaítélendő egyes szerződések várható maximális nagyságrendje alapján határozzák meg.

A jogalkalmazás során anomália mutatkozik az irányelvi célmeghatározások és a pontos műszaki tartalom meglétének ajánlattételi szakaszra történő elvárása, valamint a kétszakaszos eljárás szabályainak alkalmazása kapcsán a tekintetben, hogy a konkrét közbeszerzésekre vonatkozó pontos műszaki leírás és szerződéses feltételek ajánlattételi szakaszban történő meghatározásával, illetve ezek hiányában a részajánlattételi körök miként lennének meghatározhatóak, illetve szükséges-e azok meghatározása előre, már a részvételi szakaszban. A jövőre nézve a jogalkalmazók részéről igény mutatkozik a jogalkotás irányába miszerint tisztázza és dinamikus beszerzési rendszerek esetében

egyértelműen tegye lehetővé a részajánlat-tétel biztosításának lehetőségét az ajánlattételi szakaszban, és az eljárás ajánlattételi szakaszának az EKR-ben történő lebonyolítását abban az esetben is, ha a részajánlat-tételi körök csak az ajánlattételi szakaszban kerülnek kialakításra, és az ajánlatkérő szervezet ezt a részvételi felhívásban előzetesen jelezte. Tekintettel arra, hogy ezen lehetőség az EKR-ben jelenleg nem biztosított, így az Egyetem a létrehozott dinamikus beszerzési rendszerének ajánlattételi szakaszait a Kbt. 41. § (4) bekezdése által biztosított lehetőséggel élve az EKR-en kívül, attól eltérő elektronikus eszköz alkalmazásával bonyolítja le.

4.5. A dinamikus beszerzési rendszer hármass dinamikizmusának összefoglalása

	Dinamikus beszerzési rendszer (speciális beszerzési módszer)	Keretmegállapodás (speciális beszerzési módszer)	Meghívásos eljárás (eljárás típus)
Kétszakaszos beszerzési jelleg	Igen, ismétlődő részvételi és ajánlattételi szakasz	Igen, ismétlődő második szakasz	Igen, egyszeri részvételi és egyszeri ajánlattételi szakasz
Időbeli dinamizmus			
Csatlakozás lehetősége	Dinamikus: a rendszer fennállásának időtartama alatt folyamatosan	Statikus: a keretmegállapodás létrehozására irányuló eljárás során	Statikus: a részvételi szakaszban
Eljárási határidők	Dinamikus: rövid eljárási határidők	Dinamikus: a második szakasz gyors lebonyolításának lehetősége	Statikus: egy-egy önálló eljárás átfutásához szükséges időtartam
Fennállásának időtartama	Dinamikus: hosszú távú, időben nem korlátozott	Statikus: hosszú távú, de legfeljebb 4 év	Statikus: jellemzően rövid távú
Versenyeztetés, ajánlattétel	Dinamikus: az ajánlattételi szakaszban ismétlődő, a konkrét beszerzési igények felmerülésével összhangban	Dinamikus: a második szakaszban ismétlődő versenyeztetés vagy megrendelés a konkrét beszerzési igények felmerülésével összhangban	Statikus: egyszeri alkalommal az ajánlattételi szakaszban
Részvevői dinamizmus			
Ajánlattevői kör	Dinamikus: változó, új gazdasági szereplők belépésének lehetősége	Statikus: azonos, új gazdasági szereplők belépése nem biztosított	Statikus: azonos, új gazdasági szereplők belépése nem biztosított
Részvevők száma	Dinamikus: a résztvevő gazdasági szereplők száma nem korlátozható	Statikus: a résztvevő gazdasági szereplők száma korlátozható	Statikus: a résztvevő gazdasági szereplők száma korlátozható
A beszerzés tárgyának dinamizmusa			
Műszaki leírás	Dinamikus: a részvételi szakaszban a termék kategóriákba sorolás, a pontos műszaki leírás megadása az ajánlattételi szakaszban elegendő, ezáltal képes reagálni a változó piaci feltételekre és a változó beszerzési igényekre	Statikus: pontos műszaki leírás már a közbeszerzési eljárás megindításakor szükséges, a piaci változásokra és a beszerzési igények változására kevésbé érzékeny, legfeljebb csak a szerződésben előre meghatározott esetekben (pl. termékcsere)	Statikus: pontos műszaki leírás már a közbeszerzési eljárás megindításakor szükséges, a piaci változásokra és a beszerzési igények változására nem képes reagálni
Szerződéses feltételek	Dinamikus: meghatározása az ajánlattételi szakaszban elegendő, ezáltal képes reagálni a változó piaci feltételekre és a változó beszerzési igényekre	Statikus: meghatározása már a közbeszerzési eljárás megindításakor szükséges, a piaci változásokra és a beszerzési igények változására kevésbé érzékeny, legfeljebb csak a szerződésben előre meghatározott esetekben (pl. árfolyamkövetés)	Statikus: Meghatározása már a közbeszerzési eljárás megindításakor szükséges, a piaci változásokra és a beszerzési igények változására nem képes reagálni

5. Összegezés

Röviden összefoglalva a fentieket, elmondható, hogy az ajánlatkérői célok és az eddig szerzett hazai gyakorlati tapasztalatok visszatükrözik az irányelvi célokat. Minden kezdeti nehézség ellenére elmondhatjuk, hogy megszületett a jogintézmény, folyamatban vannak a részvételi szakaszt követő ajánlattételi szakaszok, érkeznek az ellenőrző szervek részéről észrevételek, kiegészítő tájékoztatásokon keresztül felvetődnek a szakma kérdései, problémái, és minden egyes folyamat új tapasztalatokkal gazdagítja, csiszolja a dinamikus beszerzési rendszer jogalkalmazói gyakorlatát, ezáltal alakítja, instruálja annak jövőjét. Komoly figyelmet szükséges fordítanunk a gyakorlati tapasztalatok cseréjére a dinamikus beszerzési rendszerek létrehozását már megkezdő, és a még csak érdeklődő ajánlatkérő szervezetek között, mindemellett az ajánlattevői oldal is jelentős érdeklődést mutat a rendszerekbe való felvétel iránt, aminek a nyomán az ajánlatkérő szervezetek viszonylag rövid eljárási határidőkkel, a piaci szereplők széles körétől juthatnak ajánlatokhoz a Kbt. jogszabályi keretei között.

Az uniós gyakorlat a rendszer előnyeinek túl hátrányként főként azt értékelte, hogy a kis- és középvállalkozások részvétele alacsony számszaki adatokat mutatott, ezáltal az árversenyt az ajánlatkérő hátrányára nem preferálta, illetőleg hiányzik a rendszerből a tárgyalás lehetősége, amely a hosszú távú kifizetési időtartam, az adott beszerzés tárgyának jellege miatt, a körülmények, avagy követelmények változása okán indokolt lehetne. Nos, a hazai első tapasztalás ezzel ellentétes, azáltal, hogy a Szegedi Tudományegyetem által létrehozott dinamikus beszerzési rendszerbe számos kkv. jelentkezett be, ugyanakkor a tárgyalás hiányát az intézményünk részéről még nem tapasztalhattuk, az ehhez még gyermekcipőben járó ajánlattételi szakaszok lebonyolításának gyakorlata okán.

A dinamikus beszerzési rendszer egy merőben újszerű, kizárólag elektronikus úton gyakorolható beszerzési mód, amely alkalmas lehet a meghívásos eljárás és a keretmegállapodás előnyeinek egyesítésére, és a hátrányainak kiküszöbölésére, azonban széles körű alkalmazása Magyarországon még nem terjedt el. Ugyanakkor a hazai jogszabályi keretek, és az EKR által biztosított informatikai háttér a 2018. áprilisi bevezetés óta adott, a dinamikus beszerzési rendszerek alkalmazására irányuló igény pedig mind a felsőoktatási intézmények, mind más ajánlatkérő szervezetek részéről megfogalmazódott.

A dinamikus beszerzési rendszer népszerűsítésével párhuzamosan a jogalkotón is múlik, hogy a szabályozás szükség szerinti, és az irányelv által adott keretek közötti kiigazításával teret biztosít-e a jogalkalmazás számára, felismeri-e azt, hogy a dinamikus beszerzési rendszer jellege kiváló lehetőséget rejt az innovatív folyamatok jogszerű közbeszerzési támogatására, növelve ezzel a terület versenyképességét. Mindemellett a jogalkalmazás bátor fellépése is szükséges ahhoz, hogy a komfortos és már jól ismert eljárási keretek határait kifeszítve elinduljon a dinamikus beszerzési rendszer alkalmazásának irányába, felismerve a benne rejlő lehetőségeket, hogy ez a kiváló metódus széles körben elterjedhessen a hazai közbeszerzési gyakorlatban is.

Dr. Nagy Paulina

Beszerzési Igazgató

Szegedi Tudományegyetem Beszerzési Igazgatóság

és

Németh Krisztina

Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

Electool Beszerzési Szolgáltató Kft.

STATISZTIKA

A kkv-k közbeszerzési eljárásainak néhány főbb statisztikai adata 2018-ban

2018-ban az összes eredményesen zárult közbeszerzési eljárás megközelítőleg háromnegyedét (74,3%-át, 7702 db), értékének pedig 58%-át (1911,5 Mrd Ft) nyerték el kis- és középvállalkozások. Európai uniós¹ forrás a kkv-k által elnyert eljárások közel feléhez kapcsolódott az eljárások számát (48,8%) és értékét (51,6%) tekintve is. Azon eljárások esetén, ahol a kkv-k nyertes ajánlatot nyújtottak be, egy eljárásra átlagosan 6,4 ajánlat jutott a 2018. évben.

Az ajánlatkérők típusa szerint a nyertes kkv-t tartalmazó eljárások közül a legtöbb a regionális/helyi szintű ajánlatkérőkhöz tartozott 42,6%-os aránnyal, őket követték a közjogi szervezetek (14,5%) valamint a támogatott szervezetek (14,4%), amelyek aránya közel azonos volt. Az egyéb ajánlatkérőkhöz tartozó eljárások száma 12,2%-os arányt tett ki, nem sokkal megelőzve a központi szintű ajánlatkérőket (10,6%) valamint a közszolgáltatókat² (5,7%). Az eljárások értékét tekintve ugyanakkor a közjogi szervezetekhez tartozó közbeszerzések tették ki a legnagyobb hányadot (31%), a kkv-k által elnyert eljárások értékének megközelítőleg egyharmadát alkotva. Ezután következtek a regionális/helyi szintű ajánlatkérők 21,6%-os értékaránnyal, miközben a támogatott szervezetek (14,9%), egyéb ajánlatkérők (13,5%), a központi szintű ajánlatkérők (10,3%), és a közszolgáltatók (8,7%) sorrendje megegyezett azzal,

amit az eljárások száma alapján vett arányok mutattak (1. táblázat).

1. táblázat: A nyertes kkv-k közbeszerzési eljárásainak adatai az ajánlatkérők típusa szerint, 2018-ban

Megnevezés	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
Nyertes kkv-k	7 702	1 911,5	74,3%	58,0%
EU finanszírozás	3 760	986,3	48,8%	51,6%
Ajánlatkérők típusa	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
regionális/helyi szintű	3 278	413,3	42,6%	21,6%
közjogi szervezet	1 117	593,1	14,5%	31,0%
támogatott szervezet	1 110	284,4	14,4%	14,9%
egyéb	937	257,6	12,2%	13,5%
központi szintű	819	196,2	10,6%	10,3%
közszolgáltató	441	166,9	5,7%	8,7%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2018-ban a kkv-k a legtöbb esetben építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárásokat nyertek el (54,1%), ezt követték az árubeszerzések (26,6%), valamint a szolgáltatások³ (19,3%). Az eljárások értékét tekintve is a legnagyobb hányadot (59,7%, 1141,3 Mrd Ft) az építési beruházások tették ki, miközben a kkv-k által elnyert szolgáltatások értékének aránya (22,3%, 427,2 Mrd Ft) meghaladta a kkv-khoz kötődő árubeszerzések értékarányát (17,9%, 343 Mrd Ft). Az 1. ábrán látható adatok alapján a nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzési

¹ Az erre vonatkozó adatok – amelyek az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

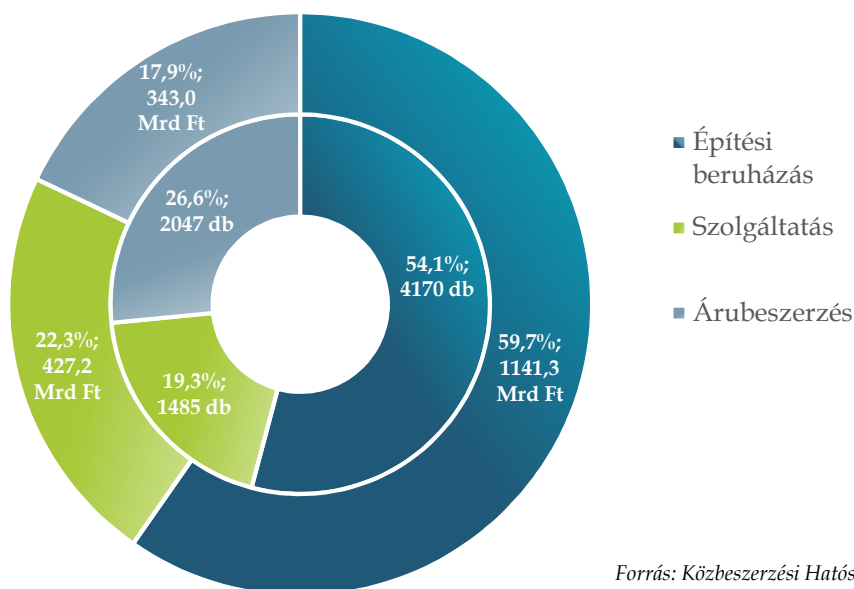
² Az ajánlatkérők közül közszolgáltatóknak tekintjük azokat, amelyek a hirdetményben az ajánlatkérő típusára vonatkozó megjelölés alapján magukat ebbe a kategóriába sorolják be, vagy közszolgáltatókra vonatkozó hirdetményt tesznek közzé.

³ A szolgáltatás kategóriája magában foglalja a szolgáltatási koncessziót is.

eljárások tárgya szerinti megoszlás 2018-ban hasonló volt, mint az összes 2018-as eredményes eljárás esetén.

Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódott, ezt követték a Vidékfejlesztési Programhoz (VP) kötődő eljárások (755 db), majd az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) projektjei (540 db). A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programhoz (GINOP) 420 db EU finanszírozású eljárás kapcsolódott, amelyet kkv nyert el, továbbá jelentősnek bizonyult még a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programhoz (KEHOP) kötődő kkv-s közbeszerzések nagysága is (362 db). A Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP), az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP), vagy a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) kkv-k által elnyert eljárásai 5%-nál kisebb arányt

1. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása a beszerzések tárgya szerint

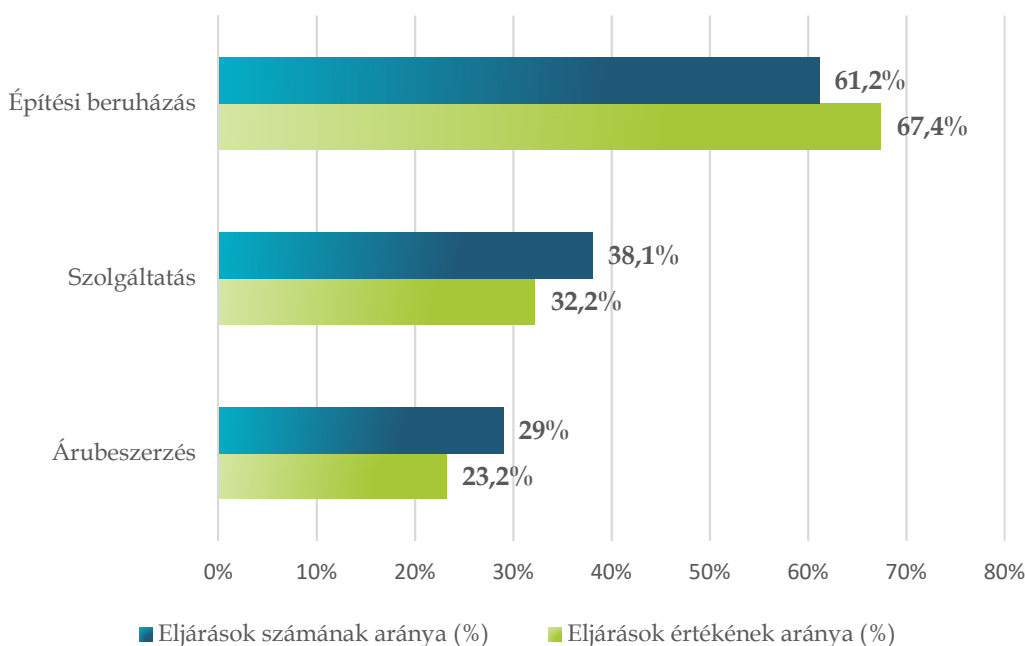


Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Európai uniós forrás a kkv-k által elnyert építési beruházások 61,2%-ához kötődött, értékalapon pedig megközelítőleg kétharmados arányt tettek ki (67,4%), így az európai uniós finanszírozások jelentősége az építési beruházások esetén volt a legnagyobb a nyertes kkv-t tartalmazó eljárások esetén. A szolgáltatásokon belül a nyertes kkv ajánlatot tartalmazó közbeszerzések 38,1%-a kapcsolódott EU forráshoz, értékarányt tekintve pedig 32,2%-ot alkottak, megelőzve az EU finanszírozott kkv-s árubeszerzéseket, amelyek eljárásainak száma 29%-os hányadot, értékük pedig a többi beszerzési tárgyhoz képest a legalacsonyabb 23,2%-ot jelentette.

A nyertes kkv ajánlatot tartalmazó európai uniós finanszírozású közbeszerzések közül a legtöbb (1422 db) a Terület és

2. ábra: A kkv-k által elnyert európai uniós támogatásokhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások számának és értékének aránya (%), a beszerzések tárgya szerint

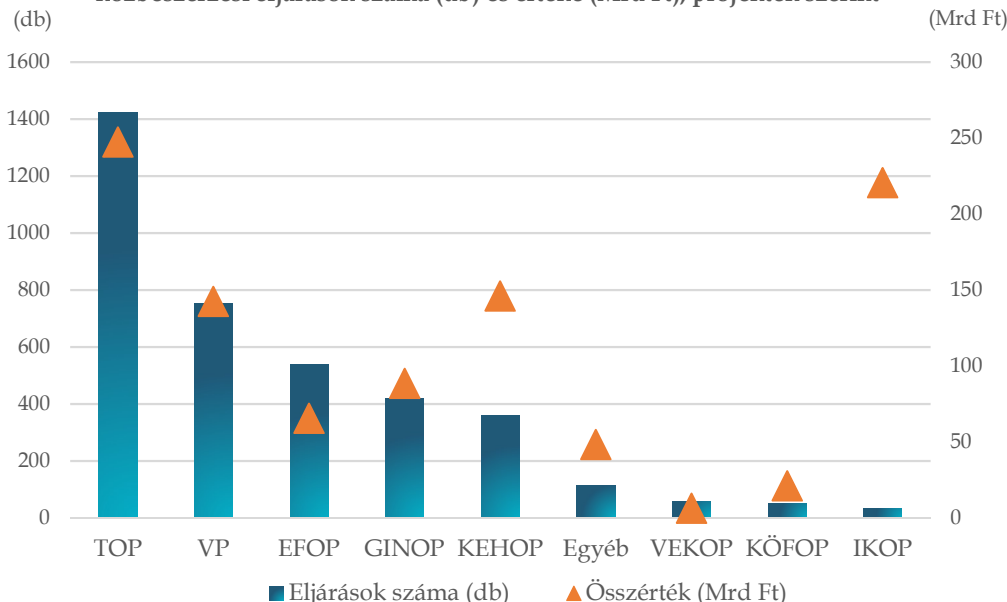


Forrás: Közbeszerzési Hatóság

tettek ki az európai uniós forrást tartalmazó közbeszerzéseken belül (3. ábra).

tekintve ugyanakkor az uniós eljárásrendű közbeszerzések alkottak nagyobb hányadot 62,6%-al (1196,5 Mrd Ft).

3. ábra: A kkv-k által elnyert európai uniós támogatásokhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások száma (db) és értéke (Mrd Ft), projektek szerint



Megjegyzés: az "egyéb" kategóriában a Nemzeti Versenyképességi és Kiválósági Program,

a Duna Transznacionális Program, a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program, illetve egyéb programok szerepelnek

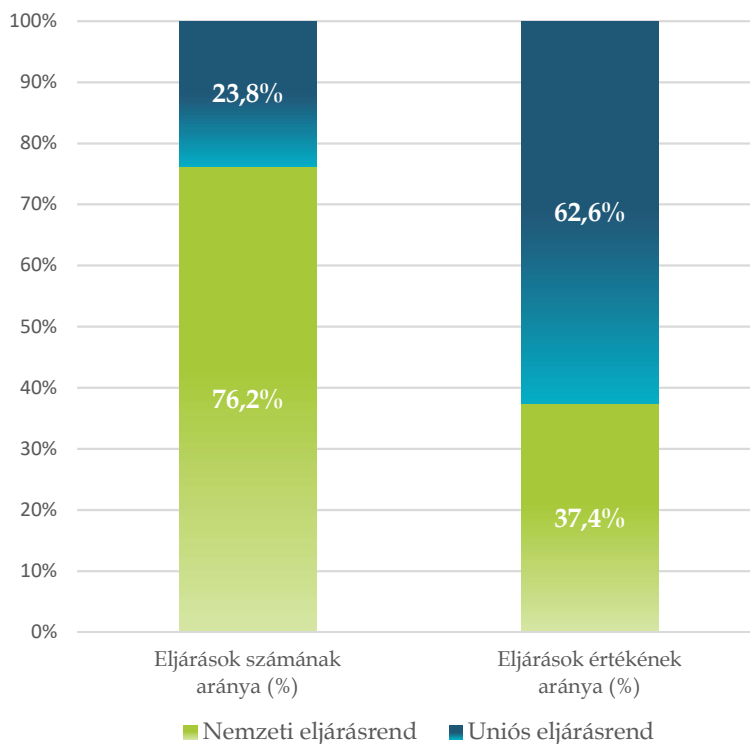
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A nyertes kkv ajánlatot és EU finanszírozást tartalmazó eljárások értékének körülbelül egy-egyede a Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz tartozott (25,1%), nem sokkal megelőzve az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program eljárásainak értékarányát (22,4%). A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programhoz és a Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódó eljárások értékaránya közel azonos volt (14,8% valamint 14,5%), a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program valamint az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program projektjeihez tartozó kkv-k által elnyert közbeszerzések értékaránya ugyanakkor kevésbé volt számottevő (9% és 6,6%). A Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program és a Közigazgatás- és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program értékaránya 5%-nál kisebb volt a nyertes kkv ajánlatot tartalmazó EU finanszírozású közbeszerzési eljárásokon belül.

2018-ban a kkv-k által elnyert eljárások megközelítőleg háromnegyede (76,2%) nemzeti eljárásrendhez kötődött (4. ábra), értékarányt

tekintve ugyanakkor az uniós eljárásrendű közbeszerzések alkottak nagyobb hányadot 62,6%-al (1196,5 Mrd Ft). A nemzeti eljárásrenden belül a kkv-k hozzávetőleg kétharmados arányban (67,8%) az építési beruházásoknál bizonyultak nyertes ajánlattevőnek, ami az eljárások értékét tekintve is kimagaslóan a legnagyobb arányt jelentette (82,9%). Az uniós eljárásrenden belül a kkv-k által elnyert eljárások fele (50%) árubeszerzésekhez kapcsolódott, amelyet a szolgáltatások (39,8%) valamint az építési beruházások (10,2%) követtek, ugyanakkor az eljárások

4. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása eljárásrendek szerint



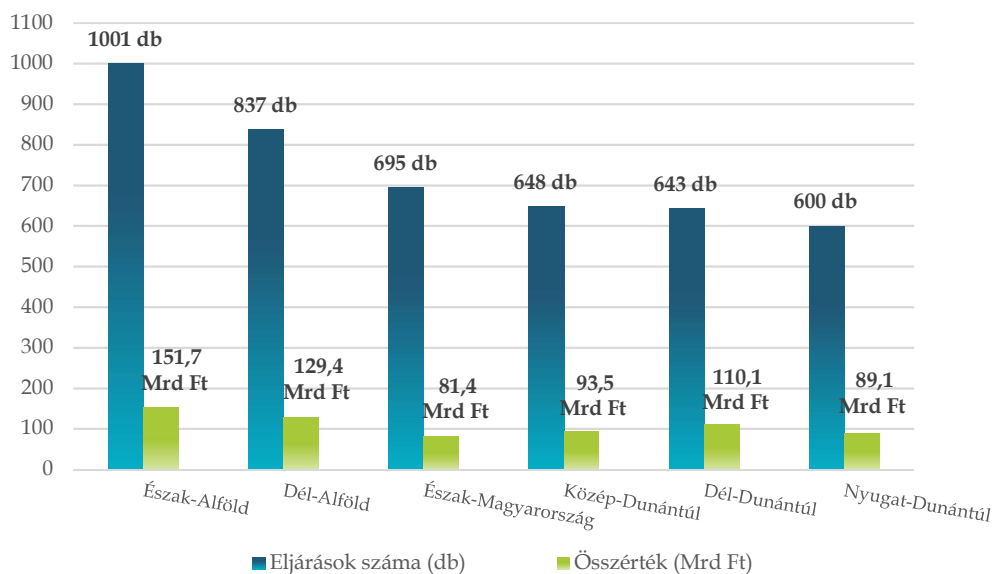
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

értékét tekintve az uniós eljárásrenden belül is az építési beruházások tették ki a legnagyobb hányadot (45,9%). Európai uniós forrás a nemzeti eljárásrenden belül a kkv-k által elnyert közbeszerzések közel feléhez (55,3%) kapcsolódott, az uniós eljárásrenden belül ez az arány viszont alacsonyabbnak bizonyult, 28,1%-ot alkotva.

Az ajánlatkérők régiója szerint vizsgálva az adatokat megállapítható, hogy a legtöbb közbeszerzést, ahol kkv-k nyújtottak be nyertes ajánlatot, a közép-magyarországi térségben bonyolították le (az eljárások 38,2%-át), a vidéki régiók közül pedig Észak-Alföldhöz (13%) köthető a legtöbb kkv által elnyert eljárás. Ezután következik viszonylag kis eltéréssel Dél-Alföld (10,9%), valamint Észak-Magyarország (9%), miközben az eljárások számát tekintve majdnem azonos aránnyal rendelkezett Közép-Dunántúl (8,4%) és Dél-Dunántúl (8,3%). A Nyugat-Dunántúlon a kkv-k által elnyert közbeszerzések 7,8%-át bonyolították le az ajánlatkérők 2018-ban.

Az eljárások értékét tekintve Közép-Magyarország (58,7%) után az észak-alföldi (7,9%), dél-alföldi (6,8%), valamint dél-dunántúli (5,8%) régiók ajánlatkérőjéhez kapcsolódó kkv-s közbeszerzések voltak a legjelentősebbek, miközben Magyarországon belül viszonylag egyenletesen oszlott meg a nyertes kkv ajánlatot tartalmazó eljárások értéke. A közép-dunántúli ajánlatkérők által lebonyolított közbeszerzések értékének aránya 4,9%-ot tett ki, ettől mindössze 0,2 százalékponttal volt kevesebb a nyugat-dunántúli közbeszerzések értékaránya (4,7%), ami majdnem azonos volt az észak-magyarországi régió 4,3%-os hányadával. Az imént felsorolt kkv-s eljárások teljesítésének helye

5. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások száma (db) és értéke (Mrd Ft) az ajánlatkérők régiója szerint



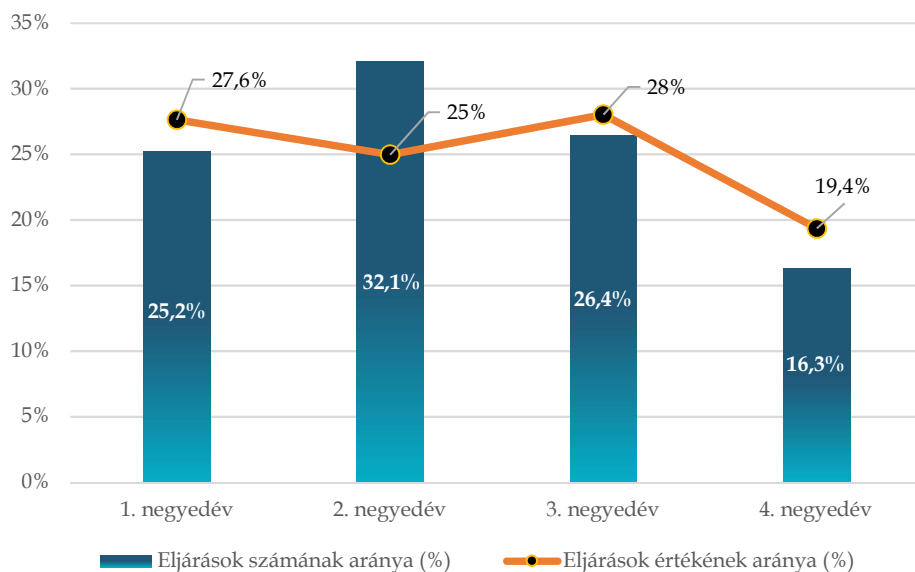
Megjegyzés: az ábra nem tartalmazza a közép-magyarországi régió-, valamint azon eljárások adatait, amelyeknél több ajánlatkérő szerepelt

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

ugyanakkor nem minden esetben egyezik meg az ajánlatkérők régiójával, így a fenti adatok a magyarországi régiókban lebonyolított 2018. évi közbeszerzési eljárásokra vonatkoznak (5. ábra).

Az kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások megoszlása negyedévenként viszonylag egyenletesnek bizonyult, amit a 6. ábrán lévő oszlopdiagramok is mutatnak. A negyedévek között fennálló legnagyobb

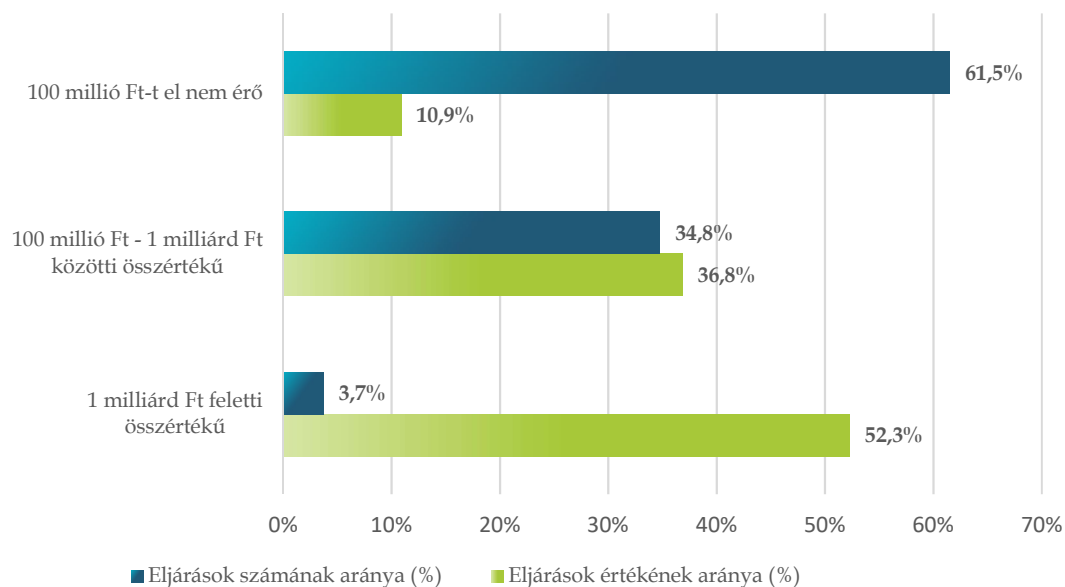
6. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások megoszlása negyedévenként, 2018-ban



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

eltérés az eljárások számának arányát tekintve 15,8 százalékpont volt, miközben az I. és IV. negyedévben némileg kevesebb kkv-s eljárás zárult, mint az április és szeptember közötti időszakban. Az eljárások értékét tekintve a III. negyedév mutatkozott a legjelentősebbnek, viszont a 2018. évi nyertes kkv ajánlattal rendelkező eljárások értékének aránya (28%) július és szeptember között megközelítőleg ugyanakkora volt, mint az I. negyedévben (27,6%). A legalacsonyabb értékarány (19,4%) az október és december közti időszakhoz köthető, miközben a II. negyedévben mindössze 3 százalékponttal volt kevesebb a kkv-k által elnyert közbeszerzések értékének hányada a III. negyedévhez képest. Az eljárások számának aránya ugyanakkor csak 2018 II. negyedévében volt magasabb, mint az eljárások értékaránya, tehát az április és június közötti időszakban relatív több, kisebb értékű kkv-s eljárás zárult eredményesen.

7. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások számának és értékének aránya (%) érték kategóriák szerint



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A nyertes kkv ajánlattal rendelkező eljárásokat érték kategóriák szerint vizsgálva azt a következtetést vonhatjuk le, hogy 2018-ban azon eljárások száma volt a legnagyobb (4739 db, 61,5%-os arányt alkotva), amelyek értéke kevesebbnek bizonyult 100 millió forintnál, tehát a kkv-khoz köthető eljárások az egész évet tekintve sok, viszonylag kis értékű közbeszerzéshez kapcsolódtak (7. ábra). Ugyanakkor a kkv-k által elnyert, 100 millió és 1 milliárd forint közötti eljárások száma is jelentősnek mutatkozott (2678 db, 34,8%-os aránnyal), miközben az 1 milliárd forint feletti kkv-s eljárások mindössze 285 db-ot tettek ki, ami a közbeszerzések számát tekintve 3,7%-os arányt jelentett.

Összeállította:
Varga László
 statisztikai elemző
 Közbeszerzési Hatóság